

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 06395

KLEYNVELT

L. Berkovitz

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ל. בערקי איזיטש

לאם אנדושעלעム, קליפורנייע, 1934

Kleinwelt

Copyright

By L. BERKOVITZ

Los Angeles,
California.

צ'ויבנונג פון
ה. דיוויז

ארוויסגעגען פון
א גראטס כאווירעס

פָּרְוֹ אַרְטֶן

דער מאטעריאל אין דעם פֿאָרְלִינְדֶּן בּוֹך אַזִּין, אַזִּין זַיִן גַּרְעָסְטָן טִיְּלַי, צוֹזָמָעָנָעָשָׂטָעָלַט פּוֹן לִידָעָר וּוָאָס וּוֹינָעָן דָּרְשִׁינְגָּעָן, פּוֹן צִיִּיט צַו צִיִּיט, אַזִּין דָעָר „פֿרְיוֹהִיט“ אַזִּין שְׁפָעָטָעָר „מַאֲרָגָן פֿרְיוֹהִיט“, אַנְהִיבָּנְדִּיך וִיך אַזִּין דָעָם יָאָר 1925; אַ טִּילְוָן דָעָם מַאֲטָעָרְאָל אַזִּין, בַּיּוֹם צוֹנוֹיְפְּשָׁטָעָלַן דָעָם בּוֹך, אַוְיסָנָעָבָעָסָעָרַט גַּעֲוָאָרָן דָוָרָך קִרְצְוָנְגָעָן, עַנְדְּרָוָנְגָעָן אַ. אַ. וּ.

אַיך וּוַיִּס אַזִּין לִיטָרָאָטוֹר אַזִּין אַ וּוַיְכִּיקָּעָר מִיטְלָפּוֹן דָעָרְצָיאָוָגָן, אַזִּין דִּינְט וּוַיִּס אַזִּין אַזִּין דִּי הָעָנֵט פּוֹן קָלָאָסָן אַזִּין דָעָר גַּעֲזָעָלָשָׂפָט. דָעָרְבָּעָר אַנְעָרָקָעָן אַיך אַזִּין דָעָר מַאֲטָעָרְאָל פּוֹן דָעָם בּוֹחַ, אַינְגָּנָאָצָן גַּעֲנוֹמָעָן, אַנְטָר שְׁפָרָעָכְט נִיְּטָרְבָּט כִּי ט פֿוֹלְשָׁטְעָנְדָרְבָּט דָעָם פֿרְאָלָעָטָאָרִישָׂ-דָעָרְצִיעָרִישָׂן עַלְעָמָעָנָט, וּוָאָס אַזִּין אַזִּין גַּוְיִיק אַזִּין אַונְזָעָר הַיְּנָצְצִיטִישָׂעָר עַפְּאָכָעַ, דָעָר דָזְיִקָּעָר עַלְעָמָעָנָט אַזִּין אַבָּעָר, נִימְט אַוְיסָנָעָבָעָסָעָרַט פּוֹנָס בּוֹך.

מִיט דָעָר לְעַצְמָאָט אַפְּטִילְוָגָן אַיִּינְטָגָן בּוֹך, אַזִּין מִיט אַיְּנָעָלָגָן לִודָעָר אַזִּין דִּי אַנְדָשָׁע אַפְּטִילְוָגָן, הָאָב אַיך גַּעֲמָאָכְט אַזִּין אַנְהִוָּבָא אָפּוֹרָאָלָעָטָאָרִישָׂ-לִיטָרְאָרִישָׂעָר טָעָמָאָטָק, וּוָאָס אַיך הָאָפּ אַזִּין פְּלָאָן צַו פֿאָרָאָזָעָצָן אַזִּין מִינְעָן וּוַיְיִתְעָרְדִּיקָע אַרְבָּעָטָן.

אַיך אַונְטָרְשָׁאָץ אַיך נָוָט דָעָם וּוּעָרָט פּוֹן שְׁפִּיְּ, הַוּמָאָר אַזִּין פָּאָנְטָאָס-טִישְׁקִוָּת וּוָאָס אַזִּין דָעָם מַאֲטָעָרְאָל, וּוָאָס וּוּעָט הַעַלְפָן צַו בָּאָרְיִיכָּרָעָן דָעָם לִינְדָּס פָּאָנְטָאָזְוּעַ, אַזִּין וּוּעָט אִים נְעָבָן אַזִּין אַנְצִיעָנְדוֹקָן צוֹנָגָאָגָן צַו דָעָר אַוְמָעָנְדָלְעָךְ-שִׁיְּנָעָר וּוְאַוְמָעָדְרָוָעָלַט פּוֹן נָאָטָרְ-הַעֲרָשִׁיּוֹנָגָעָן, אַזִּין וּוּעָרָט וּוָאָס אַזִּין נָוָט צֻוָּס אַיְּבָרְשָׁאָצָן.

צַוְּעָצָט וּוְלִי אַיך דָא אַוְיסָהָרָקָן מִינְיָן אַיְּבָרְגָּעָבָנָסָטָן דָאָנָק דִי אַלְעָכָוְוִירִים אַזִּין פֿרְיוֹנָט, וּוּלְכָבָעָהָבָן בַּיְּגָעָטָרָאָגָן וּוַיְעָרָמִי אַזִּין צִיִּיט, צַו מָאָכָן מַעְגָּלָעָךְ דָאָס דָעָרְשִׁיּוֹנָעָן פּוֹן „קָלְיִנוֹוּעָלַט“.

6. בערך אַוְוִוִּיטָש.

לאָס אַנְדוֹשָׁעָלָעָם, קָלְיִפְּאָרְגָּנִיעָ, 1934.

וּזִידְמָנוּנָן —

דאם בוך אויז געווידבעט צו אינגלעך אונן מײידלעך
וואס שפאנגען מיט רויטע פיאנערירישע טיכלעך.
מיט שטאלץ — כאַטש געלעטטע הויזולעך אונן קלידיילעך.
מיט מוטיקן טראט — כאַטש צעלעכערטע שיכלעך.

ל. ב.

אֲרוֹסֶפֶר

פֻּרְזָנְלָאָנד, אַ פֻּרְזָנְלָאָנד
אֵיךְ לְאֹזֶן זַיְדֶן צַו דִּירֶ פָּאָרָן.
דִּירֶ צַו גְּרִיּוֹכֶן מִיטֶן מִיוֹן הָאָגָּט
בָּעֵנֶק אֵיךְ שְׁוִין זַיְנֶט יָאָרָן.

סְּאַקְעָרֶת גְּלִיּוֹךְ מִיוֹן שִׁיףֶן, אָוָן גִּוְּטֶ
גַּעַצְיָלֶת צַו דִּיְוָנֶעֶן בְּרַעְגָּעֶסֶן,
וּוּרְטָעֶר שְׁוִינֶעֶן הָאָסְטוֹן גְּרִיּוֹט
אָוָן אָוִיךְ שְׁוִינֶעֶן רַעְגָּעֶסֶן.

סְּאַיזֶן מִיוֹן שִׁיףֶן אַ בְּלָאָט פָּאָפָּוָר,
אַ הָעַנְטָלְבָּעָן מִיוֹן רַודְעָרָן;
אַ יָּאָם, אַ בְּלוּיָּה, לִיגְשָׁט פָּאָר מִיר...
אַיְן טִינְמָעָר — אָוָן אֵיךְ רַודְעָר;

פָּעָסֶת אָוָן זַיְכָּעֶר שְׁטִוְיָטֶט מִיוֹן מַאָסָטֶן,
מִיוֹן זַעְגָּל אַוְיְגָעְצָיוֹגֶן.
גְּלִיּוֹךְ גַּעַלְאָדָן סְּבִיסָלֶל לְאָסָטֶן
מִיוֹן שִׁיףֶן זַאְל זַיְדֶן זַיְנֶט בּוֹיָגֶן.

סְּוּוּלָן דִּוְיָרָן פִּילֶן מַעָגֶן,
סְּוּוּלָן נַעַכְתָּן זַיְדֶן מַעָרָן,
בִּיזֶן אֵיךְ גְּרִיּוֹךְ דִּיְוָן הָאָפָּן-בְּרָעֶגֶן
בִּיזֶן כְּבוּלָן זַיְדֶן אַוְמְקָעָרָן.

כֶּלֶאָזֶן וּוּגֶן זַיְהָן, פֻּרְזָנְלָאָנד,
צַו דִּירֶ מִיטֶן דִּיְוָנֶעֶן וּוּאָונְדָעָר —
שָׁעֵנֶק זְשָׁע מִיר מִיטֶן פּוֹלָעֶר הָאָגָּט
מַאָטָאָגָעָסֶן פָּאָר דִּי קִינְדָּעָר.

קָלְיוֹנוּעַלֶּט

העבר פון דעבר

א קעסטעלע מיט פארבן

האָב אֵיך אַ קעסטעלע פֿאָרְבּוֹן,
מַאל אֵיך מִיר אָוִים ווּאָס אֵיך זַוְילּוּ:
אַ פּוּיעָר אַיְן פּעַלְדּ בָּא דִי גַּאֲרָבוֹן
אוֹן פּוֹרֶן מִיט טַוָּאוּעַ בָּאָס מַוְילּוּ;

אַ בְּרוֹנוּם, אַ שְׁטָאנְגּ מִיט אָן עַמְּעָר,
אַ יְעַנְעָר, אַ בָּעָר אָן אַחְזּוֹ;
אַ טְשָׁעַרְעָדָעּ ווּאַלְגָּעַ לְעַמְּעָר,
די קָעָפּ אַנְגָּעַבְוִינְגּ צָוּם גְּרָאָזּוּ;

אַ יְאָס מִיט גְּזַעְגַּלְטָעּ שִׁיפְּנָן
אוֹן בָּאֲגָנְעָן ווּאָס פֿאָרְן אָוּעָקּוּ;
אוֹן הַעֲקָעָר אַיְן ווּאַלְדִּיקָעּ טִיפְּנָן,
מִיט בְּלִיצְיָקָעּ זְעָגָן אוֹן הַעָקּוּ;

אַ רְיִוְתָּעָר מִיט גָּלְדָּעָנָעּ שְׁפָאָרָן
אָפּ זְיוּן אַנְגָּעַזְטָלְטָן פֿעָרָדּ.

אוֹן אַוִּיצְעָר ווּאָס עָרָהָט פֿאָרְלָאָרָן
אוֹן אֵיךְ חַוִּיבּ עַמְּ אַוִּיפּ פּוֹן דָּעָרָעָרָדּ.

קוֹיפּ אֵיךְ דָּעָם פֿעָרָדּ פּוֹנָם רְיִוְתָּעָר,
אוֹן זְעַן זִיךְ אַרְוִוִּיפּ אוֹן אֵיךְ לְוִיְּפּ
אַרְבִּיבָּרְדּ דִי בָּעָרָגּ, אוֹן נַאֲךְ ווּוִוְיִטְעָר,
בִּיזְ צָוּ דִי ווּאַלְקָנָס אַרְוִוִּיפּ.

ווערטער-שפיל

אויסיעס, זילבן, ווערטער, זצזן,
בי איך אויף מיט זוי „פֿאַלְאַגְזָן“.
נען איך אויסיעס, איז איך וויל,
און איך בי מיר אויף „אַ מִיל“.

אף צו שפילן מיט אַ מִיל,
דאָרְפָּן זיינ בְּאַלְאַגְנִים פִּיל.
נָאָר אַיך מָאָך מִיר, גָּלָאָט אָזֶן,
פָּנוֹן דֵי אויסיעס: „אַיְנְגָלָאָך צָוִוִיָּה“.

נאָכְדָעָם לְאָז אַיך זַיְוַי אַלְיַוִן:
זָאָלָן זַיְוַי דֵי פְּלִיגְלָעָן דְּרוּיָעָן.
נָאָר דֵי „אַיְנְגָלָאָך“ אָוָן דֵי „מִיל“...
זַיְוַי פָּאָרְגְּלִיוּוּעָרֶט שְׂטִיעָן שְׂטִיל...

נען איך ווערטער פָּנוֹ מִין טִוְונַט
און איך שְׁרִיבָּ: „עַם אַיז אַ וּוּינַט“,
און איך שְׁרִיבָּ: „אָז וּוּינַטן וּוּינַעַן“,
געַמְעָן מִיל-פְּלִיגְלָעָן זַיְדְּרוּיָעָן.

און מיט אויסיעס קָעָן אַיך גַּעֲבָן
צָו דֵי „אַיְנְגָלָאָך“: „לִיבָּ אָוָן לְעָבָן“.
געַמְעָן בִּידְעָן באָלָד זַיְדְּרוֹן,
געַמְעָן פּוֹרָן טּוֹוָאָעָ פִּירָן.

פִּירָן טּוֹוָאָעָ צָו דָעָר מִיל,
מָאָלָן מַעַל אַין זַעַקְלָאָך פִּיל.
און דֵי מִיל טּוֹטָן מָאָלָן פִּין,
פִּין זַוְאָסָ פִּינְגָּעָר קָעָן נִיט זַיְן.

אנְגָעָמָלָן פּוֹלָע זַעַק
פִּירָט מַעַן עַם אַיְן שְׂטָאָט אַוּעָק,
און מַעַן טִוְּלָט עַם (אוֹיב אַיך שְׁרִיבָּ)
זַעַק מיט מַעַל צָו מַאן אָוָן וּוּיבָּ.

עַסְׁן קִינְדָּעֶר גּוֹטֵן בְּרוּיט,
וּוְאַקְסָן זַיִן גּוֹזְנָט אָוֹן רְוּיט.
וּוְאַקְסָן זַיִן גּוֹזְנָט אָוֹן שְׁטָאָרָק,
יַעֲדָעֶר מִיט אֹזָאָאָ קָאָרָק.

אוֹ מַעַן אִיז גּוֹזְנָט אָוֹן פְּרִיש —
קוֹלְיֻעַט מַעַן זַיִן אָוֹנְטָעָרָן טְוִישׁ.
שְׁפִילָטָט מַעַן זַיִן אִין "קָאָז אָוֹן מְוִיזׁ",
קָעָרֶט מַעַן אַיְבָּעָר שִׁיר דָּאָם חְוִיזׁ.

קוֹמֶט דַּי מַאֲמָע אָוֹן פּוֹן גָּאָם,
זַעַט זַי — וּוּעָרֶט זַי שְׁטָאָרָק אִין קָאָם.
וּוּעָרֶט אַטּוּמָל, אַגְּלוּיָּט,
טְרָעָפָ אַרְאָפָ אָוֹן טְרָעָפָ אַרְויָפָ.

שְׁרִיּוּת דַּי מַאֲמָע אָפָּן קָאָל :
"אִיר וּוּעַט דְּוָאִיךְ זַיִן אַמְּאָל !"
וְעַדְךָ דָּאָךְ : זַי אִיז גּוֹרָעָכֶט,
אוֹ עַס הַצְּלָט שָׁוֵין טָאָקָע שְׁלָעָכֶט —

דְּרִיּוּ אַיִּךְ אַיְבָּעָר הַאָק אָוֹן פָּאָק,
"הַיּוֹן" אָוֹן "אִינְגָּלָאָךְ", "מְעַלְ" אָוֹן "זָאָק"
אָוֹן דָּאָם בְּלָעָטָל מִיט דָּעָר "מִילְ", —
איּוֹ שָׁוֵין וּוּיְדָעֶר שָׁא אָוֹן שְׁטִיל.

דער מאנדל-מאן

אין איר בלומענבעט, אין גארטן אויבנגן,
 האט זיך טורייריך פארקלעדט אַ קעפל מאן.
 און זי טראכט : "וואו גוט מיר וואלט צו זען,
 ווען צ'זאל האבן אויגן דיע וועלט צו זען,
 און אַ צוּוִיתָע פום. איך וואלט זיך אויפגעשטעלט
 און געגאנגען זען וואס ס'טומט זיך אַ דער וועלט."
 האט אַ פֿעְטָע ווֹפֶר מִיטְלִיְיד זיך צֻעוּיִינְט
 און מיט "אויגן" צוּוֵי, דאס קעפל מאן באשיגנט.
 און אַינְמִיטְן קִיךְ, דער "אויפֿגְּלִינְגְּטָעָר" טיש
 האט געשאנקן איינס פון זיינע שטארקע פים.
 ווי דאס קעפל מאן האט נאָר דיע וועלט דערזען,
 האט זיך גְּלִיכְרִיךְ זיך אַרְמוֹנוּזָעָן
 אוֹ קָעְדִּי אַפְּ אָונְהָזָעָר ווּלְטָ אַרְמוֹצָגִין,
 דָּאָרָףְ מָעַן האבן אויך אַ נָּאָזָן, אַ מּוֹילְ אָוּן צִיּוֹן.
 און צוּוֵי אוּיעָרָן ווּאַלְטָן אויך גַּעֲפָאַסְט
 אַן אַ שְׁטָאָרָקָן אַקְסָל אַפְּ צָוֵם טְרָאָגָן לְאָסְט.
 אַן אַ הָאָרֶץ צוּ פִּילָן, אָוּן אַ בּוֹיךְ.
 אָוּן אַבְּיִסְלָהָאָר אַפְּ צְדוּקָן דָּעַם מְוַיָּאָךְ.
 אָוּן זי האט זיך שִׁיר פְּאָרְגָּעָסָן אַן דִּי הענט,
 אָוּן אַ קָּעְשָׁעָנָע אַפְּ אַוְמְטָרָאָגָן אַ סְּעָנָט,—
 האט אַ טְּשִׁינְיָקָל זִיּוֹן, "גַּעַזְלָה" אוּסְגָּעָשׂוּעָנָקָט.
 אָוּן צָוֵם קעפל מאן אִים באָלָד אַוּעָקָנְגָעָנָקָט.
 אָוּן אַ טִּיעָפָע גַּロְבָּהָאָט זיך פָּאַרְמָאַכְט
 אָוּן אִיר "מוֹילָה" דָּעַם מאַנדְלָ-מאָן גַּעֲבָרָאַכְט.
 אָוּן אַ קָּעְמָלָהָאָט געשאנקן אַירָע "צִיּוֹן".
 האט אָן "אוּירָה" צְגָעְלִיגָט דָּעַר קָרְגָּ אַלְיָזָן,
 האט אַ וּאָגָן, זִיְנָס אָן "אַקְסָל" צְגָעְפִּירָט.
 אָיוֹ אַ רְוִיטָעָמָר גַּעַוּאָרָן שְׁטָאָרָק גַּעֲרִירָט
 אָוּן אִיר "הָאָרֶץ" מִיטְ לִיבָּעָ אַפְּגָעָנָבָן באָלָד.
 גְּרִינְגָע נַאֲדָלְ-הָאָרָט אויך גַּעֲשָׁעָנָקָט דָּעַר ווּאָלָד,
 אָוּן זִיּוֹן לְאַנְגָּן הָאָלְדוֹן הָאָט צְגָעְבָּרָאַכְט אַ פְּלָאַשׁ.
 האט אַ צְוּוִיטָן "אוּירָה" גַּעֲגָבָן אַ קָּמָאַשׁ.

האט א רעננשירט צונגעליגט א „האנט“
און א צויזיטע „האנט“, דער שטעהן באז דער וואנט.
זיין „צילינדער“ האט אַזּוועקגעגענט דער לאטפֿ,
און זיין „קעשענע“ — דער ברווקאסטן, דער גלאטפֿ...
שטעלט דער מאנדל זיך אוועק: — אַגאנצער מאן!
נאָר אַטראָט צו טאן — אָפְלוֹ נוּט קִין שפֿאָן...
טראָכט ער אַינְדערשטייל: ווֹאַסְׂחַשְׁעַ טוֹט מַעַן פָּאָרט?
העלפֿט דער בעוּים אֵם אַ „קָעָר טָאָן“ זיך פָּוּן אָרט...
נאָר פָּוּן ווֹאָרְצָל נוּט אַזּוּקְצּוּרִים זיך.
און דָּא זַעַט ער: ער האט נאָך נוּט קִין שִׁיד —
טראָכט ער: מִילָּע, אַיך קָעוּ נאָך גָּאָרְנִיט טָאָן
בַּיִּכְּיוּעַל ווּעָרְן גַּרְעָסָעָר, — כִּיבְּנַיְתָן נאָך אַ מאָן...

קײַן שלאָפֿלאָנד

זיבּן צוּנָן אִינְגָעָשְׁפָּאנֶט
איַן אַ שְׁטוֹיְיעַן ווַיְגַלְּ
כְּהַאֲבָן אַ טְּעֵפְּעַלְּעָ מִטְּ שְׁמַאנֶטְּ
הַאֲנִיקָן אַן אַ קְרִיגְלָן.

וַיְלִסְטָוּ — זְעִין זִיד לְעַבְּן בְּרַעְגָּן.
וַיְלִסְטָוּ — זְיעַ אִינְגִּיטְעָן.
אָפָּן ווַיְוִיטָן ווְאָנְגָּדְעָרְצָוּגָן
וְעוֹרְטָ פָּונְ ווַיְגַן אַ שְׁלִיטָן.

פָּונְ דַּי פּוֹכְּקָעָן ווְאַלְקָנָם — שְׁנִיָּן,
הַיְרָשָׁן — פָּונְ דַּי צִיגְּן.
זִיבּן הַיְרָשָׁן אַן אַ רְיִיְתָן
פְּלִיעָן ווַיְיִדְיַיְתָן.

וְעוֹלָן מִיר זִיד צַוְּ דָעַר ווַיְוִיטָן
וְוַיְיִאָר ווְיִכְבָּר טְרָאָגָן,
וְעוֹלָן מִיר אַין מְאָרְיוֹ-זִיְּטָן
נַאֲךָ דַּי זָוָן דְּעָרְיָאָגָן.

וְעוּטָ זִיד עַפְּעַנְעָנוּ אַ טְּרִיךְ
איַן דַּי טְוָנְקָעַלְּעָ הַיְיכָנוּ.
איַן דָּאָרָט שלאָפֿלאָנד, פָּאָלוּן מִיר
איַן אַ בְּעַטָּ אַ ווְיִכְבָּר.

וּאֱלֹזָאֵל דָּעַר נַאכְתִּמְאָכָעַ

וּוַיִּסְתַּחַת אִיר קִינְדָּעַר וּוַעֲרַע עַם מַאֲכָט
 אוֹ פָּנָן טָאגּ זָאַל וּוַעֲרַן נַאֲכָט ?
 אָט וּוַעַל אַיךְ דָּאָם אִירְךָ דָּעַרְצְּיָלְן : —
 אַיְן דִּי טִיפְעַ שְׁטִינְגֶּרְהִילְן
 וּוְאוֹ קַיְן שְׁטְרָאָל פָּוָן זְוַעֲנְגְּשִׁין
 עַם קוֹמֶט קִיְּנְמָאָל נִימְטָאָרִין,
 לִינְגְּט וּוְאֱלֹזָאֵל דָּעַר שְׁטוּרֻעְמוֹינְט
 אַזְּנָן עַר מַאֲכָט, פָּוָן סָאַזְעַ, טִינְט.
 אַזְּנָן וּוְעַן גְּרוּיִים אַזְּנָן רְוִית אַזְּנָן וּוְיִת
 סְ/שְׁטִוִּיטָה דִּי זָוָן אַיְן מַאֲרִיוֹ-זִוִּיט,
 גַּאנְגְּוַעַט עַר זִיךְרַן וְשְׁטִילַ אֲרוֹוִים
 אַזְּנָן אַשְׁאָרְךָ אַזְּנָן אַזְּנָן אַרְוִישָׁ,
 אַזְּנָן דִּי פְּלָעַשְׂעַר סָאַזְעַ-טִינְטָט
 פָּאָקָט עַר אַיְין אַזְּנָן עַר פָּאָרְבִּינְדָט,
 גַּעַמְטָט דִּי פָּאָלָעָם שְׁטִילַ צְעַנְוִוִּת
 אַזְּנָן עַר פְּלִוִּיט אֲרוֹוִיפּ, אֲרוֹוִופּ,
 אַזְּנָן מִיטָּט בְּעַרְשְׁטָלָאָךְ, בְּרִיְתָן אַזְּנָן גְּרוּיִים,
 שְׁמִירָתָן עַר גַּאֲרַד דָּעַם הַיְמָלָאָ אֲוִוִּים
 שְׁוֹאָגְרַץ אַוִּיפּ וּוְיִיסְטָ... וּוְעַרְטָ טְוַנְקָלְ-בָּלָאָ.
 פָּאָרְבָּטָ קַעַסְיִידָעָר שָׁאָ נַאֲךְ שָׁאָ.

אוֹ דִי אַזְּבָעַט אַזְּנָן גַּעַמְטָט,
 וְאַגְּנַטָּן מַעַן דַּעַמְאָלָט : „הַאֲלָבָעַ נַאֲכָט“.
 נַגְּרָע עַם טְרַעְפָּט אַמְּמָאָל, סְ/אַיְן קַאֲלָט,
 אַדְעָרָסְ/אַיְן זַיְן בְּעַרְשְׁטָלָאָלָט.
 דַּעַמְאָלָט אַרְבָּעָט עַר נִימְטָ שְׁוּוּעָר :
 שְׁמִירָ אַחֲין אַזְּנָן שְׁמִירָ אַחֲער, —
 לְאַזְּנָט אַיְנְגַּאנְצָן אַפְּטָמָאָל אֲוִוִּים
 פְּיַצְלָאָךְ טָאגּ, וּוְיַבְּאָבָדְיַיְן גְּרוּיִט...
 רַיְדָן מַעַנְטָשָׁן הַאֲלָבָ-פָּאָרְטְּרָאָכָט :
 „סָאָרָא שְׁטָעְרַנְדִּיקָעַ נַאֲכָט !“
 אַזְּנָן נַאֲךְ אַיְוֹנְגָעַ טָוָט אַזְּגָעַ :

„לייטיק, מאמעען ווי באטאגן“.
און איזו פון אלע מאל,
יארן לאנגע אן א צאל
שפאלט וואלזואל זיין שאטנשפיל,
לייטיק, פינצעער, ווי ער וויל.

עפשער איז עם גארנט שיעכט —
ווײַיל מיר רוזען דורך די נעכט.
און באנגען סיי ווי סי
קומט א נײַער טאג אפסני.
זונענשטראלן... און דערפּן
פלעכט אויס בעוימלאך די זונַ,
גיט עם צו דעם מארגנונגט
און ער קערט אוווק דעם טינט.
און ס'טוט מענטש און בלום א זאגן:
זע ! ס'א נײַער, העלער טאג ! ...

דער שלאָף

אין פאָבריקן פון דער נאַכט
וּאוֹעֵם ווּערט דער שלאָף גַּעֲמַכְט,
ליינָן אַין אַ לאָגָנָגָר רַוי
שַׁלְעַפֶּר, וּוי דַי סַנְאָפָעָסַהָּיִי,
אַוְן זַיְשַׁלְאָפָן אַן אַ סַּאַפָּן;
שַׁלְאָפָן-אַן פָּאָר אַונְדוֹ דַעַם שַׁלְאָף;
קיַינָגָר וּוּקָט זַיְשַׁקְיָנָמָל נַיְתָן,
וּוַיְיל מִיט שַׁוּעַבְנָדִיקָעַ טַריַיט
אַוְן מִיט שְׁטִילְקִיָּיט פִּון אַ בְּלוּם
גַּיְיעַן אַלְעַ דַּאֲרָטַה אַרוּם.

זַיְשַׁיְעַם קְומַט דֻּרְאַוְונָט אַן
אַוְן זַיְשַׁיְעַם בְּלִינְדָעַ, הַוִּין אַן חָצָן
שַׁאָרְן זַיְשַׁיְעַם זַיְשַׁיְעַם רַוְן,
— אַין פִּון פָּעַלְדַּקְיָוָט אַן דַי קָוָן
נַעֲמַעַן נַאֲכָמְלִיָּט שְׁטִילְעָרָהִיט
זַיְלַבְּעַר-זַיְפְּלָאָךְ שְׁטִילְעָרָהִיט,
אַוְן פִּון דַי פָּאָרְגְּרִיְּטוּעַ פַּעַק
זַיְסַן שַׁלְאָף פִּון פּוֹלָעַ זַעַק,
זַיְפִּון זַיְשַׁיְעַם שַׁלְאָף אַרְאָפָּן
פַּונְדַּעַרְחוּיךְ אַפְּ יַעֲדָנָם קָאָפָּן.

או בָּאָ מַאֲמָעָם אַיְינָם שַׁוְּיָם
קִינְדַּעַרְלָאָךְ, דָּרְיוִי פּוֹסְטַה דַי גְּרוּוּם
שַׁמְּיִיכְלָעַן אַוְן זַיְשַׁדְרָעַלְעַן אַיְינָן,
וּוַיְינָן זַיְשַׁיְעַם אַיְינָן אַוְונָטִישָׁרְיוֹן
אַוְיַרְךְ דַי מַאֲמָעָם שַׁלְעַפֶּרְיקָעַ,
זַעַט מִיטַּנְאָכָעָם אַוְן מִיטַּגְּלִיקָעַ;
אַוְן דַי טַאֲפָעָם, גְּרוּוּם אַוְן מִידָּה,
שַׁוּסְטַעַר, שְׁנִיְידָעַר, סְטָאַלְיוּר, שְׁמִידָּה,

ל. בערקייטויטש

אנגעטומלט פון די שטעט,
ליינן זיך צورو אין בעט.

וואָי עס פאלט נאָר צו די נאָכט
און עס ווועָרֶן צונגעמאָכט
טיַר אָוָן טוּיעָר אָפָּן שלָאָם,
שִׁיטָּן נאָכְטָלִיָּט, אָן אָמָּם.
שטערָן פון די קָרְבָּלָאָך אָוִיָּט,
און אָין גָּאנְצָעָר פּוֹלָעָר גְּרוּיָס
קָוְמָט פּוֹן אֵיר בָּאָחָלְטָעָנִיש
די לְעוּוָאנָע, יוֹנָג אָוָן פְּרִישָׁ
און פּוֹנוֹיוּיטָנָס קוּקָט זַי צַו
צַו דָּעָר נָאָכָט אָוָן צַו אֵיר רָו.

„בָּגְנִין“ דַּעַר מַאֲכָבָר

וּוַיִּסְמַט אֵיר קִינְדָּעֶר וּוֹעֶר עַם מַאֲכָט
 — עַם זָאַל וּוֹעֶרְן טָאג פָּונְ נַאֲכָט? —
 אַט דַּעֲרַצְיַיל אֵיך אַיִּינְס אָן צָוַיִ
 וּוֹעֶר, אָן וּוָסָם, אָן וּוֹזְוִי: —
 אַיְבָּעֶר אַלְעַ שְׁטָעַט אָן מַעַרְקָה,
 אַיְבָּעֶר אַלְעַ חַוְיכָע בָּעָרג,
 אָפָּן הַיְמָלוֹזְוַיְנָקָל וּוֹיִיט,
 וּוֹיִיט אָזְוַעַק אֵין מַיְזָרָאָךְ-זַיִיט,
 זַיִצְט דַּעַר מַאֲכָבָר „בָּגְנִין“
 מִיטָּז וַיִּזְנְזָנָעַר לִיבְטַ-מַאֲשִׁין,
 אָן פָּונְ אַונְטָן טַרְיפָּט אַרְיָין
 אֵין אַ קְרוֹגָה, דָּאָס לִיכְטָה, וּוֹי וַיִּזְנְזָנָעַר
 הַאַט עַר לִיבְטִיקְיָוַת גַּנְגָּג
 אֵין וַיִּזְנְזָנָעַר דַּוְרְכְּיַכְּטִיקָּן קְרוֹגָה.
 טַרְיפָּט עַר טַרְאָפְּנָנוֹיִוִי אַרְיָין
 פָּונְ דָּעַם הַעַלְּן טַגְלִיכְטַ-שִׁיְּן,
 אֵין גַּעֲדִיכְטִיקִיָּט פָּזָן דַּעַר נַאֲכָט,
 אָן עַר מִישְׁטָט אָזְוִי אָן לַאֲכָט,
 זַעַנְדִּיק וּוֹי רַעֲגַעַסְוַיִּוִי
 וּוֹעַדְתָ פְּאָרְבִּיטָן שַׂוְאָרָץ אָפָּן וּוֹיִם.
 וּוֹעַקְטָ עַר מִיטָּז וַיִּזְנְזָנָעַר לְאַכְּן אָזְוִיָּט
 אַלְעַ העַנְגָּר אָפָּן הַוִּיפָּה.
 הַעַרְן מַעֲנַטְשָׁן הַעַנְגָּר קְרִיעָה,
 זַגְּנָט מַעַן: צִירַט שְׁוִין אָוִיפְּצָשְׁטִין.
 צִיוּיט פָּאָר אַרְכָּעַט אָן פָּאָר שְׁפִיל
 אָן פָּאָר אַנְדָּעָרָע זַגְּנָט פִּיל.

אֵין מַאֲשִׁין אֵין אָזְוִיָּט פָּאָרָאן
 אַיְנְדָּעָרְזִוִּיט אֹזָא מַיִּין קְרָאָן
 וּוָסָם עַר פְּלִיאִצְט מִיטָּז שְׁטָרָאָלְן-גַּאלְד

(די וואם קינדער האבן האלד)
 בונטן שטראלונג, גאלדענע בערד
 גרייכן אָפַּ אַ הַאַלְבָּעַר עַרְד...
 ווערט אַ הַאַלְבָּעַר עַרְד באשיניגט
 מיט אַ נִיּוּסַט טַאג, אַ חַיִינַט,
 אָזֶן דֵּי צְוִוִּיתַע הַאַלְבָּעַר עַרְד...
 לִינְגַט דָּעָרוֹוִיל זַיךְ אַומְגַעְקָעַרְט,
 אָזֶן צְוַקְאָפְנַס מִיט אַיר פָּאָק
 שלְאָפְט זַי רְאוֹיךְ אָזֶן גַּעַשְׁמָאָק...
 ——————

או דער טַאג לִיְיכְט אַוִיפַט אַין שִׁין
 הַעַל, וְוָאָס הַעַלְעַר קַעַן נִיט זַיְינַ
 נעמט דער טַאג-מַאֲכָעַר „בָּאָגִינַ“
 אָזֶן עַר שְׁטָעַלְט אָפַּ זַיְינַ מַאֲשִׁין.
 שְׁטָעַלְט אָוּעַק דֻּעַם קְרָוג מִיט לִיכְט
 אָזֶן עַר טָוָט זַיךְ אָוִים, אָזֶן קְרִיכְט
 שְׁלָעַפְעַרְיק אַין בָּעַט אַרְיַין
 אָזֶן עַר שלְאָפְט פָּאָמְעַלְאַךְ אַיִין.
 שלְאָפְט עַר זַיְבַּן שָׁא אַין בָּעַט,
 בַּיּוֹ עַר כָּפְט זַיךְ אַוִיפַט אָזֶן זַעַט
 אוּ עַם הַאַט זַיךְ אַומְגַעְקָעַרְט
 אָפַּ דער צְוִוִּיתַע זַיְיט דֵי עַרְד,
 דָּעַמְאַלְט טָוָט עַר זַיךְ אַ זַּאנַ
 „צְוִיפִּיל פִּינְצְטָעַר... זַאל זַיְינַ טַאג!“
 נעמט עַר מַאֲכָן טַאג אָפְנַיִן.

וּאֱלָקְנָדָלָךְ

לֵאמֹר קִינְדָּעֶר גּוֹט בָּאַטְרָאַכְּטָן
וּאֱלָקְנָדָלָךְ אֵין דַּי פָּאָרָנָאַכְּטָן
וּוַיְיַמְּנִיעַן זַיְקָ אָונָן בִּיטָּן
וַיְיַעַר אַוְיסְזָעַן פָּגְנָדָעַרְוּוּיטָן.

וּאֱסָעָרְ-וּאֱלָקְנָדָלָךְ צַעֲפִירָן
אָפְּ פָּאַלְיַטְרָעָם זָוִן-קָאַלְיָרָן,
אָונָן זַיְקָ פָּאָרָבָן, אָונָן זַיְקָ מָאַלְן,
מָאַלְן בָּעָרָג אָונָן מָאַלְן טָאַלְן.

אוֹנְטָעָר זַיְעָר וּאוֹנְדָעָר פִּינְגָּל
וּוְעָרָט בָּאַשְׁאָפָּן בָּאַלְדָּן אֵין אַינְזָן
אַיְינָנָג עַפְאָסָט אֵין בְּלוּעָ טַיְיכָן —
אָפְּ דָעָר עַרְדָּן נִישָׁאָן זַיְינָס גְּלִיְיכָן...

אַט : דָעָר אַינְזָל אֵין צַעַשְׂוֹאָמָעָן,
אָונָן פָּוּן עַלְעָרָחוּיט נַעֲקוּמָעָן
זַיְינָנָעָן קָרָאַלְיָלָךְ אָונָן בָּעָרָג,
קוּק, זַיְקָ וּוּעָלָן בָּאַלְדָּן נִיטָּן וּוּרָן !

אַט, אָפְּ פָעָרְדָּל אָפְּ פָאַרְשִׁיטָעָר,
אָונָן אָפְּ אַיְם אָפְּ בְּלוּעָרְ רִיְּטָעָר.
שְׁטִיקָעָר וּוְצָطָע אָפְּ דַי אָוִיגָן,
זַע ! דָאָס פָעָרְדָּל וּוְעָרָט צַעַזְוָגָן.

אָונָן אֵין עַטְלָאָכָע סַעְקָוְנְדָן
זַיְינָנָעָן בִּידָע שְׁוִין פָאַרְשָׁוֹאָמָדָן
אָונָן פָּוּן דַי פָאָרְבָּלְיָבָעָגָע שְׁטִיקָעָר
וּוְעָרָט אָפְּוָאַלְדָּה, אָפְּ בָּרָעָנָעָנְדִיקָעָר.

זעסט : די גרויסע וואַלְקָנְדָּטָע
און די קופעס ווייסע וואַטָּע
נעמען זיך צום וואָלֶד דערגעגען
און זיין הויבן אָן צו ברעגען.

און צום מיזראָך-זײַט בײַם טיכָל,
מייט אָ ווייסָן פֿוֹכְקָעָן בִּיכָּל,
הענטלאָך פֿיסָלָאָך אָוַיְפֿגְּעַבְּלָאָזָן,
שפֿילְט אָ וואַלְקָנְקָינְד מִיט האָזָן

און אָ קעָמֵל מִיט דָּרְיוִי האָרְבָּן,
איינָס מִיט ברָאנְזָ-קָאָלִיך גַּעֲפָרְבָּן
זַיְבָּן פִּים, אָן אָפָּ די פֿלְעַצְעָר
פֿוֹן די טְלָאָעָן — גַּאנְצָעָן קָלְעַצְעָר.

לַעֲבָן אָ גַּעֲפָקָטָן קָאָשִׁיק
שְׂטִיְיט, אָן קָאָפָּ, אָ בְּלוּיעָר לָאָשִׁיק.
— הַאָט דְּעַם קָאָפָּ מִיסְמָטָם פֿאָרְגָּעָסָן
קָעָן עָר נַעֲבָאָך אִזְצָט נִימָט עָפָן —

לְאָמִיר קִינְדָּעָר גּוֹט בָּאַטְרָאָכָטָן
וְוָאַלְקָנְדָּלָאָך אֵין די פֿאָרְגָּאָכָטָן.
דָּאָרְטָן קָאָן מַעַן לַעֲגָעָן נִיכְעָר
וַיִּי אֵין בָּאַכְעָ-מִיסָּע בִּיכְעָר.

קָאַמְּאַנְדִּיר שְׁטוֹרָעָם מֵיטַ וַיְינַע וַיְנַטֵּן

ס'האט דער קָאַמְּאַנְדִּיר פָּוּן וַיְנַטֵּן
וּזְאָם מֵעַן רֹפֶט אִים "בִּיוּזָר שְׁטוֹרָעָם"
דוֹרֶךְ אֲשִׁיבָל פָּוּן אֲפָעָל נְצָתָעָר
אַיִן זַיִן הוַיכָּן וּאַלְקָנְטוּרָעָם

צְוָנוּעָן וּסְאָמָע אָנוֹטָן
טְרָאָגָן מְעַנְתָּשָׁן קָאַפְּעָלְיוּשָׁן
אוֹן פָּאַרְמָאַכְּטָעָר דְּעַנְגְּשָׁרָעָם.
טְרָאָכָט עָר : וּזְאָם אַיִן דָּא צָו שְׁמוֹסָן ?

אוֹן בָּאַפְּוַיְלָן הָאָט עָר אַלְעָ
וַיְינַע שְׁטָאַרְקָע וַיְנַטְּאַרְמִיעָן :
אֲפָק דָּעָר עָרָד אוֹן אוֹיפָדִי דְּעַכְּבָעָר
זַיְךְ צָו יָאָגָן אוֹן צָו דְּרוּיָעָן .

הָאָבָן וַיְנַטֵּן, קָלְיַינָּע טִירָלָאָךְ
פָּוּן זָאוּיְעָסָעָם אַפְּגָעָרִיטָן ;
וּזְאוּ אֲשִׁילָד אוֹן וּזְאוּ אֲחִיטָל —
אֲפָק דָּעָר עָרָד אַרְאַפְּגָעָשָׁמִיסָן .

קָלְיַינָּע קִינְדָּעָר אַיִן דִי אַיְגָלָאָךְ
וְאַמְּדָ אַיִן פָּאַרְקָד אַנְגָּעָשָׁטָן ;
וּזְאוּ אֲטִיכָּל, אֲפָטְשִׁיאַלְקָע,
אַיִן דָּעָר בְּלָאַטָּע אַיְנָגָעָקָנָאָטָן ;

וַיְנַטְּלָאָךְ נְאַרְיָישׁ אַיִן קָלְיַינָּע
הָאָבָן אַוְמָגָעַטָּאַנְצָט אוֹיפָדִי דְּעַכְּבָעָר
אוֹן אַיִן בָּאַפְּעָרָלָאָךְ גַּעַשְׁפִּילָט זַיְךְ
דוֹרֶךְ דִי שְׁפָאַרְוָנוּס אַיִן לְעַכְּבָעָר ;

איינט, אַ קְלִיַּינָם, אַ יוֹנְגָעֵר ווַיְנְטָל
אייז אַ קְוִימָעַן דָּוְרְכְּנְעַפְלוֹיָגַן.
אוַיְסְגַּעַשְׁמִירַת זִיךְרַהֲוַילְעַסְאָזְשָׁע
און פָּאֶרְרוֹוִיכְּבָעַרְתַּז זִיךְרַדְיַ אַוְינָן. —

(ס' איין זיין אוַיְנְצִיךְ גָּלִיק גַּעֲוֹעַן
וּלְאַס עַר הַאַט דָּעַרְטָאַפְטַּז אַ טִּישְׁטוֹךְ.
הַאַט עַר בָּאַלְד זִיךְרַשְׂוֹאַרְצַן פָּאַנִּים
און דִּי הַעַנְטְּלָאַךְ אַפְגָּעוֹוִישָׁט זִיךְרַ...)

אוַיְסַפְּ אַ דָּאַךְ הַאַט זִיךְרַ אַ שְׁטְרִיךְלַ
אוֹמְגַעְוַוְוַגְט מִיטַּוּעַ וּוֹעַשְׂ אַוְן שְׁמַאְטָעַם,
הַאַט אַ ווַיְנְטָל זִיךְרַ פָּאֶרְפָּלָאַנְטָעַרְטַּז
אין אַ פָּאֶר פָּאֶרְרִיכְטַּע גַּאֲטִיעַם.

אייז דִּי ווַיְנְטִיכַּע, זִיךְרַ מַאֲמַעַ
אין אַיְין רַעְגַּע אַגְּנְעַפְלוֹיָגַן,
און זִיךְרַ אַיְם בַּי דִי פִּיאַטָּעַם
קוּם מִיטַּוּי אַרְוִיסְגַּעַזְיָגַן;

און אַ דָּרִיטָעַר יְוַנְגָעֵר ווַיְנְטָל
הַאַט פָּאֶרְזְשְׁמוֹרָעַט זִיךְרַ אַנְיִיגְלַ
און אַ בְּלִינְדְּעַר אַוְמְגַעַחְאַפְקָעַט
אַינְדְּעַרְדוֹנָה, וּוֹי אַיְן אַ בְּיִיגְלַ...

הַאַט דַּעַם קָאַמְּאַנְדִּיר, דַּעַם שְׁטוּרָעַם,
אוֹזְ שְׁפִּילְכְּלַ שְׁטָאַרְקַ פָּאֶרְדְּרָאַסְן,
הַאַט עַר זַיְנַע ווַיְנְטַסְאַלְדָּאַטַּן
מִיטַּז אַ רַעְגַּן אַפְגָּנוּנָסַן.

זַיְנַע ווַיְנְטַן, אוַיְסְגַּעַוְוַיְקָטַע,
קוּם אַהֲיָם אַוְעַקְגַּעַפְלוֹיָגַן.
הַאַט דַּעַר שְׁטוּרָעַם אוַיְפָגְנַעַחְאַגְגַּע
אַינְדְּעַרְהַוֵּיךְ זִיךְרַ רַעְגְּנוּבָוָגַן.

פלילאנד

ערגען איז פאראן א לאנד
וואו די מענטשן פליין.
ס'איז באפֿלְגָּלְטַ פָּום אָזֶן חָאנְטַ
פליגל אָפֶן דִּי קְנִיעַן.

מייט די פְּלִיגְלַ נָאָר אָמָּךְ —
קְעַן מְעַן בָּאָלְדַ דָּעֲגָרְיכָן
אָפֶן הָעַכְסָטַן טָרוּמְדָהָה,
צֹו דִּי הָעַכְסָטַע הֵיכָן.

פליגל האט דָאָרְטַ יְעַדְעַם קִינְהָן,
אָפֶן דִּי הָעַנְטַ אָזֶן קְנִיעַן.
— דָעַר וּוְאָס אַיז אָפְּלָעַ בְּלִינְדַ
קְעַן אִינְלוּפְּטָן פְּלִיאַעַן....

נייט קִין שְׁטִינְגָּעָר, נִיט קִין בּוּוּם,
נייט קִין זָמָה, קִין גְּרָאָזָן.
וואו נִיט וּוְאָזֶן נָאָר, וּוְיָ אַין טְרוּוִים,
פלְיַעַן הַימְלַחְאָזָן.

וּעַר עַס וּוְיַל נָאָר, יְעַנְעַר קְעַן
פלְיַעַן צֹו דִּי שְׁטָעָרָן,
הָעָרָן וּוְיָ עַס בּוֹרְטְשָׁעַנְעָן
דָאָרְטַ דִּי שְׁטָעְרָנְכְּבָרָן."

אָפֶן דִּי וּוְאָלְקָן-פְּעַרְעָנְעָם,
זָטְטָעַ, אַוְיסְגַּעַצְיָוָן,
זָעַט מְעַן וּוְיָ לְעוֹאָנָע-פְּרָעָשָׂ
גְּלָאָצָן מִיט דִּי אָוִיגָן.

๖. בערקי אווויטש

פלילאנד דארף קיין זעפעלין
און קיין עראפעלאגען,
אף צום פלייען הער און חין
איבער אקעאנגען. —

ווער פון אייך קינדעראָלַאָך
וואָלט אַהֲן געפּלוֹיגְן? —
ס'אייז א זיינער לִיבְכְּטָע זָאָך,
אוֹ מעָן שליסט דֵי אוֹיגְגְן... .

פלילאנד אייז נוּט נַגְנָט, נוּט ווּוִוִיט
וּוִ אַפְּרִיקָע, צַי אַיְעָ, —
ס'דוּוּרָט בְּלוּז אַ רְעַנְעַ צִימָט
פלְיַעַן... אַפְּ פָּאַנְטָאַזְיָע.

יאסֵל פְלוֹט מיטָן פִינְגַעַדְהוֹת

כ'קען א אינגל יאסֵל פְלוֹט
איו ער גרוים ווי איזן מיגנות.
חאָט ער אָפּ זיַין קלײַנָעַם קעֶפּל
אנגעטָאן א פִינְגַעַדְהוֹת.

טָוָט ער אָן א בּוֹלְבָּעַ-פֿעַלְצָל
איו זיַין שְׁטָאָק א שׂוּעַבְלָהָעַלְצָל.
עַסְטָט ער זָוֶףּ, אָ קְלִיְינָעַ לְעַפְלָל
צְוָנוּזָאַלְצָן מִיטּ אַיְזָן וּלְאַלְצָל.

שְׁטָעַנְדִּיק גִּימְטָ ער אַנְגַּעַלְאָדוֹן
פּוֹלָעַ קְעַשְׁעַנְעַם מִיטּ פֿלְאָדוֹן.
אוֹן ער נּוֹצָט אָ קְאַכְבָּלְעַפְלָל
אָפּ צָוָם וּוָאַשָּׁן זִיךְ אָונָן בָּאָדוֹן.

שְׁלָאָפָּט ער נָאָר צּוֹפִיםָן
אָפּ אָ צּוּקָעָרָל, אָ "קִישָּׁן".
נָאָר עַם טָאָר זיַין קלײַנָעַר בְּרוֹדָעָר
פּוֹן אָזָאָ-אָ סָאָד נִיטּ וּוִיסְנָן :

איינְמָאָל, שְׁלָאָפָּנְדִּיק בִּים וּוָאָנְטָן,
חַאָט ער מִיטּ זיַין קלײַנָעַר חַאָנְטָן,
קְנִיְיפְּנִידִיק אָזָוִי פּוֹן קִישָּׁן
אוּיפְּגַעַנְצָשָׁט דָּאָם בְּעַטְגַּעַוּאָנְטָן...

די שמייס-מאשין

און דעם לאנד פון באַמְבָּלְבִּין
אייז פֿאַרְצֵן אַ שְׁמִיִּס-מַאֲשֵׁין.
אוֹ אַ אַינְגֵּל שְׁפִילְטַ נִוְתַּ פִּין,
כַּאֲפָט אִים די מַאֲשֵׁין אַרְיִין.
און פֿוֹן אַיְזַן אֶזָּא כְּלָאָפּ
שְׁפִילְיָעַט אִים די חְוִיזְלָאָךְ אָפּ,
און מִוְתַּ רִיטְלָאָךְ — פֿיצְקָעַ פִּין
צִוְילְטַ עַר זַיְבַּעְתָּהָלְבַּן שְׁמִין.
אוֹוִי קְלִיְין אָן אֶזְוִי גְּרוּוּם
שְׁמִיְיסְטַ עַר אָפּ אָן וּוּאָרְפַּט אַרוּוּם.

איין אַיְן דַעֲרָפֵל „גָּאַמְלָקָעַם“
— גְּרוּוּם אֶזְוִי וּוּי אַיְן מַעְסְלָעַם —
דָּאַ אַינְגֵּל זַיְאַמְעַ-פְּלָאָם,
זַיְנְגַטְ עַר זִיךְ אֶזְוִי צּוּם גְּרָאַם:
„לְאַמִּיר קִינְדָּעָר, אַיְן אַ נְעַץ
פְּאַנְגְּנָעַן הִינְטָעַלָּאָךְ אָן קָעַץ,
לְאַמִּיר מַאֲכַן בְּלָאַטְעַקְעַוּ
אוֹן זַיְיַ אַוְיסְמָרַן די נְעַז.
נְאַכְדָּעַם לְאַזְוַן זַיְיַ אַיְן וּוּגַג
מִוְתַּ אַ שְׁפְּרִיוּזְהָלָעַ אָפּן עַק“. .

הָצַט דַּאַם די מַאֲשֵׁין דַעֲרָה הָעָרֶת
און הָצַט גַּאֲרַנִּית לְאַנְגַּ גַּעַלְעֶרֶת:
איינִס אָן צּוּוִי אָן דְּרוּי אָן הָצַט!
און פַּאֲרְשָׁלְוָנְגָעַן זַיְאַמְעַ-פְּלָאָם;
פָּאָרְן וּוּלְן שְׁמִירַן נְעַז
אַנְגָּעַפְּצָקָעַט אַיְן גְּנוּזָם.

און פארישפיליעט אינדערגיך
העמד און פלאודערן און שיך.
און ער ליגט שוין א芬 גראז
וויאגענדיק, און "מייט א נאזו".

און זונט דעםאלט, פיין און גונט,
טראנט ער א צילינדרהוט.
— אונשטאט מומשען קעץ און הינט
שלייננט ער פיינגלמילך מיט ווינט.
ברעמלאך עסט ער א芬 שאק
און ער שפילט אין ציגנרבאך.
נאך איז ער שלאפעט-איין באונאכט
און דער פענצטער אייז פאראמאכט,
שליעידערט ער זיך הער און הין
פונקט ווי אין דער שמוייס-מאשין.

א זוינט מיט זוינטעלאך

ס' האט דער שטארקער שטערעמוינט
איינגעשפאנט זיין הויז-געזונד:
יונגע פעםטע שטיפער-זוינטן,
און אליין געזעט זיך היגטן.
אנגגענומען פעםSTE דיך לוייצעム,
פעק מיט האגָל אָפַךְ דיך פַּלִּיזַעַם,
און פַּאֲרָקִירְעוּוּט דֻּם וָאָגָן
וְאוֹזְדֵּי אַיִּינָן וְעוֹלָן טַרָּאָגָן.
האָבָן אַזְיָעָדָעָם אָוֹן טַיְיכָן,
זוינט אָן שְׁטוּרָעָם אַוְיסְצָוָוִיכָן
זיך אַין וְוַיְיטָן וְועָג פַּאֲרָנוּמָעָן
מִיט אַ פְּלָאָפְּלָעָן, מִיט אַ בְּרוּמָעָן,
מִיט אַ חְוּקָעָן, מִיט אַ טְיוֹקָעָן,
כוֹאַלְיָע-הַוְיָקָעָרָם אָפָן רָוקָן —
און גַּעַלְאָפָן צָוְדֵי יָאמָעָן.
צָוְדֵם טָפָטָן, צָוְדֵר מַאֲמָעָן...
און דֵּי לְאַשְׁקָלָאָךְ, צְעָוְוִילְדָעָרטָם,
האָבָן הַיְּרוּשָׁעָדָיק גַּעֲפִילְאָטָמָעָרטָם,
מִיט דֵּי גְּרִיוּוּס אַוְיְגַעְפְּלָאָטָמָעָרטָם,
טָאנְצָנְדִּיק, זיך איינגעמאָטָעָרטָם.
און דֵּי צִינָן מִיט דֵּי בָּעֶרְדָּלָאָךְ
האָבָן נַאֲכָנְגָעָטָאָן דֵּי פָּעֶרְדָּלָאָךְ:
בָּאָרָג אַרְאָפְּ צָוְם צִינְגָנְשְׁטָעָלְבָּל
לוֹיפָן רָאָטָעָוָעָן דָּאָס פָּעָלָלָ...
און דֵּי הַיְּנָעָד מִיט דֵּי הַעֲנָעָר
האָבָן זיך צְעָלָאָזָט אָפְּ טָעָנָעָר
העַנְדּוֹם-פָּעָנְדוֹם, שְׁטָאָרָק דָּעֶרְשָׁאָקָן,
מִיט אַ קְרִיְיעָן, מִיט אַ קְוֹאָקָעָן;
און דֵּר אַינְדִּיק, אַנְגָּנְגָּלָאָזָן,
הָאָט דֻּם פָּעֶכְעָרָעָק צְעָלָאָזָן.
האָבָן קַעַצְלָאָךְ זיך צְעָמִיאָקָעָט,
הָאָט גַּעַפְּיִקְלָט שְׁטָאָרָקָעָר, הַעֲכָר.
און דֵּר הָאָגָל אַוּפְּ דֵּי דָעָכָר
איָן גַּעַוּאָרָן אָן אַרְקָעָטָעָר
און דֵּר וְועָלָט דֵּר סָאָטָעָר בְּעַסְטָעָר.

דאם צונגעקילטע ווינטל

לויפט א ווינטל אום אין גאט
וואו אים נאָר פארוווילט זיך.
אין א לוושע וווערט ער נאָט;
נאָט, און ער פארקילט זיך.

האלט מען טירן צונגעמאכט
צונגעמאכט די שטייבער.
קיינער לאָזט אים ניט באָנאָכט
איבערן שוועל אריבער.

קומט ער צו א שטייבל צו,
זעט ער: ס'אייז פארשלאָסן.
שווין פון וואַרוייקיט און דו
לייגט אָפּ אלֶיז באָנאָסן;

אָפּן פרײַפעטשאָק אין קיד
ברענען רוייטע שפֿענען,
און פֿאַרטוֹליעַט אין זיך
דרעמלען שוין די הענער.

דוּרכִּין קויימען אָפּן דאָך
וועט ער נאָך פֿרוביָרְן,
אוּיבּ עַמְּהַלְּפּן ניט קִין זאָך
צּוּ פֿאַרְמָאָכְטָע טִירְן.

ניט געטראָכט, און אַינְגַּדְעַרְהַוֵּיך
בָּאָלְד אַרוֹפְּגַּעֲפְּלוֹגָן,
נאָר דער טַשָּׁאָדְנְדִּיקָּר רְזִיך
קריכט אִים אַיְן דֵּי אוּיגַן.

קלאגט דאָם ווינטל אָוּן עַס ווַיַּנְטַט,
וַיַּנְטַט מִיט רַעֲגַן-טְרַעַרְן,
וַעֲרַע עַמְּהַלְּפּ אִים, יַעֲנַעַר מִינְטַט:
סְיוֹאַיְעַן וּוַעַלְפּ אָוּן בעָרְן.

שנייד-לעגענדע

אין זיין מיל, אַ נאכט צי צווי,
 האט דער פראָסט געמאָלן שניוי.
 און ביַ עַם האט גענו מען טאגן,
 האט ער מיט זיין שטורה עמו אָגן
 און אַ וואָלְקָן פֿול מיט לעבער,
 אוַיסְגֶּעֶשְׁפְּרִיט דֻּעַם שְׂיִיט אָפַּ דַּעֲבָר.
 און אלְיָהָן פֿוֹן וּמִיסְעַ וּוַיִּתְּן
 זיך גַּעֲזֵט אָפַּ דַּעֲבָר רִיְּתָן.

וואַי די מִיסְעַ אַיְוָ גַּעֲשָׁן,
 האט אַ מיְיָזָל צְגָנְעָעָן
 דָּוָרָךְ אַ שְׁפָאָלְטָ אַיְן פִּירְהָיוִין טִירָה,
 אַיְן פָּאָרְטְּרוּיטָ דֻּעַם וּוַיְזָלְטָרָה,
 נָאָר דָּעַר בָּאָקָן בָּאָמָן שְׁטָעַלְבָּלָל-טוַיְעָד
 חָאָרְבָּנְדִּיקָן מִיטָּ קְלוֹןָן אָוִיעָרָה,
 אַיְוָ אַרְיָבָּעָרָ פְּלוֹוִיטָ אַיְן שְׁטִינָן,
 אַיְן עַם אַפְּדָעָצְיָילָטָ דִּי צִינָן.
 קָאָן אַ צִּינָּ קִיְּין סָאָד נִוְתָּ הַאָלְטָן
 פֿוֹן אַ דָּרוֹיְסָן אָזָא קָאָלְטָן,
 האָבָּן עַם פָּאָרְטְּרוּיטָ דִּי צִינָן
 צַוְּ דִּי קִינְדָּעָר אַיְן דִּי וּוְגָן,
 גַּעֲמָעָן קִינְדָּעָר גַּוְגָּנוּ מַאֲכָן,
 בִּיאָוּ דָּעַרְ פְּרָאָסָטָ טְ'גַעֲנוּמָעָן לְאָכָן.
 האט גַּעֲלָאָכָטָ דָּעַרְ פְּרָאָסָטָ דָּעַרְ שְׁלַעַכְטָעָר
 אַיְן גַּעֲפָלָאָצָטָ פָּאָרְ גְּרוּוּםָ גַּעֲלַעַכְטָעָר.

קְלִיּוֹנוּעַלָּט

אָונְטָעֵר דָּעֵר זָוֶן

וַיִּנְתַּעַד־נָאכֶת

אייסגעשטערנט העל דער הייל,
אפּן שניי לעוואָאנע-שיין.
דורך די פֿעַנְצָטָעָר אַין די שְׂטִיבָעָר
קוֹקָט אַ וַיְיַסֵּע נָאכֶת אַריַין.

קעגן שיין פֿון דער לעוואָאנע
בלײַצְט דער פרָאַסְט מִיט דִימָעָנְטַשְׁטוּבּ,
אוֹן אָפּ יַעֲדָן סְלוֹפּ אַינְדרָוִין
זַיְצָט אַ שְׂטִילָע וַיְיַסֵּע טַוִּיבּ...

וַיְיַסֵּע טַוִּיבּ, וַיְיַסֵּע בָּעָרָן,
קיינְנָעָר גִּוט זִיךְן נִיט קִין רַיר;
בלְוִיָּע צַעְפָּלָאָךְ אַיְזָקְרִישְׁטָאַלְן.
פִּינְקָלָעָן פָּאָרְבִּיךְ פָּאָר דָּעָר טִיר.

מָאַלְטָט דָּעָר פָּרָאַסְט אַפּ שַׁוְּבָן בְּלִימָעָן,
שְׁפָרִיְּטָן זַי אַ קָּאַלְטָן דּוֹפְּט.
אוֹן דָּעָר בְּלְוִיָּע רַיר פֿון קְוִימָעָן
קְלַעַטְעַרְתָּם אַפּ דָּעָר שְׂטִיףָעָר לְוֹפְּט.

אַגְּנַעַפְּעַלְצָט וַיְיַסֵּע בָּעָרָן,
הַיְזָעָלָאָךְ גָּאַסְ-אוּם, גָּאַסְ-איַין.
אוֹן די שַׁוְּבָן, וַיְיַעַר אַוְיָן,
פִּינְטָלָעָן מִיט אַ חָלָן שיין.

פרילינג-דרען

גייט א פריינט פרילינג-דרען
אייבער שטעגן, אייבער וועגן,
אנצטירינקען אלע פעלדער,
אלע גערטנער, אלע וועלדער.

ביז עס וועט דער זומער קומען
וועלן בליען שוין די בלומען,
און די קלארע קוואלן וועלן
אוש פאר גראיסער נאכבעם קוועלן...

און אין גארטן דעם פאַריזיטן
וועלן ליגן רונדע בייטן.
וועלן אלע גראינטן וויסן
או די בית איז זיינט קישן.

וועלן קרייט און מאן אין דיעיג
— ווער אליין און ווער אינצוייען —
זיך דעם מײַאָך שוין ניט דאָרָן
וואֹו די קעפלאָך אַנצושפֿאָרָן.

און באָנאָבט אין שטיַּלְן שוווינָן,
צווישן בלעטער אָפּ די צווינָן
וועט אַרְוִיסְטֶּעָקָן זיַּוְן קעֶפּּלָן
פֿוֹן באָהָעַלְטָעַנִּישׁ יַעֲדָר עַפְּלָן.

וועט די זוּן זיך אין די טאָלָן
שטיַּלְן פְּאַרְגְּאַנְטוּעָן, אָוּן בָּאַמְּאָלָן
מייט אוּרָאָן די עַפְּלָן-בָּעַקְלָאָן
און די קעֶפּּפֿוֹן בלומענְגָּלְעַקְלָאָן.

ווען דער קילער האָרבְּסְטָן וועט קומען,
וועט שוּן זיַּוְן אַרְאַטְּגָּעַנוּמוּן
גָּאָר דָּאָם פְּרוֹכְּתָן אָוּן גְּרִינְמָן, אַיְן קָעַלְעָר,
פּוֹלָעָן קָעַרְבָּן אָוּן פּוֹלָעָן בְּעַלְעָר.

פַּרְיְּלִינְגֶּ-שְׁפֵילְעַר

שטייפער פַּרְיְּלִינְגֶּ קֹוקֶט אֲרוֹוִס
דוֹרֶךְ דֵּי גְּרִינְעַ צְוּוִינְגַּן,
וּוַיְלֵן קִינְדָּעֶר גַּיְינַן פֿוֹן הַיּוֹן,
פִּיגֶל פֿוֹן דֵּי שְׁטִוִינְגַּן.

קוֹוָאָקָעָן הַיְנָעָר, קְרִיטַט דַעַר הַאָגָן
פְּלָאָפְּלָעָן גַּעַנְדוֹזָן אָוָן עַנְטָלָאָךְ.
שְׁפִילַן קִינְדָּעֶרְלָאָךְ אַיְן קָאָזָן
פְּלָעַכְטַּנְדִּיקְ דֵּי הַעַנְטָלָאָךְ;

וּשְׁוֹמַטְ אַ פַּרְיְּלִינְגֶּ-לוֹיד דֵּי בֵּין,
פְּלִיטַ פֿוֹן בְּלָוָם צְוַן בְּלִימָלַן,
וּוְלוֹדָעַ גַּעַנְדוֹלָאָךְ וּוְיָ אַ קלִיָּן
שְׁוּוּעָבָן אִיבָּעָרָן הַיְמָלָן.

פְּוִיגֶל, פְּלָאָטְעָרָל אָוָן גְּרִיל,
וּשְׁוּקָל, גְּרָאָנְשְׁפְּרִינְגָּעָר,
אַלְעַ אַיְן דַעַם פַּרְיְּלִינְגֶּ-שְׁפֵילְעַר,
אַלְעַ גַוְטָעַ וַיְנָגָעָר.

פְּרוֹאוֹוֹתְ אַ נִּגְנָן דַעַר קֹוקָוָן,
כָּאָפְטַ קָאנְגָּרִיךְ אַונְטָעָר, —
פַּרְיְּלִינְגֶּ-גְּרִינְגָּס אָוָן פַּרְיְּלִינְגֶּ-זָוָן
מַאֲכָן אַלְעַמְעָן מַוְנְטָעָה.

פרילינג-פיגל

פרילינג, פרילינג, פרעסער,
פרעסט-אויף אלע פרעסט.
קומוּן פרילינג-פִּיגָּל
בויין זיך א געסט.

פָּוֹן דַּי וְוִוִּיטָע לְעַנְדֶּדֶר
קומוּן פִּיגָּל אָן.
פְּרוֹאָוּת דָּעֵר רַאֲבִין-רוֹיטְבָּרוֹסֶט
אוּם, דָּעֵם עַרְשְׁטָן טָאָן;

וְוִי דַּי זָוּ בְּאוֹוִוִּזֶּת זִיךְ
פָּוֹן אַיר פּוֹטְעָרְפָּאָם,
הֻרְטָט מָעֵן פִּיגָּל זִינְגָּן.
איַבְּעָר פְּעַלְד אָוּן נָאָם.

נַּאֲכְטִינְגָּל, קַאֲנָאָרִיךְ,
זִינְגְּעָרְלָאָךְ אַ פָּאָר.
רוֹיטְבָּרוֹסֶט, וּוֹאֲרָאְכְּבִּיטְשִׁיךְ
הַעַלְפָּן אוּיךְ אֵין כָּאָר.

קוּמֶּט דַּי שְׂוֹוָאַלְב צְוָפְּלִיעָן,
וְוִוִּיסֶּט נִיט וּוְאָס צָוּ טָאָן:
אוּמְעָטוּם פָּאַרְכָּאָפְּט שְׂוִין
יעַדְעָר אוּיבְּנָאָן...

זַעַט זַי: סְ'אַיְזָ פָּאַרְפָּאַלְן,
טְרָאָכֶט זַי נִיט קִיּוֹן סָאָךְ
אוּן פָּאַרְרוּקֶט זַיךְ נַעֲכָאָךְ
עַרְגְּעָץ אָונְטָעָרֶן דָּאָה.

אידיליעם צוישן ליליעם

געדיכט באָוואוינט דער ליליע-פעלד
וואָס ליגט אַין גריינעם טיכל;
דאָס טיכעלע — אַ וְשָׁבָעָזָעַלְתָּ
אַין וְאַסְעָרָמָאָךְ — אַ מאָכָל.

די וְשָׁבָעָם שְׁפִילֵן דָּאָרֶט מְזֻוִּיקָן,
אוֹן בְּרוּיטָע טְשָׁעָרָעָפָאָכָעָם
וְעוֹרָן בְּרוּיטָעָר נָאָה, פָּוּן גְּלִיקָן,
פָּוּן וְאוֹילְטָאָג אַוְן פָּוּן נָאָכָעָם.

עַם יָגָן זִיךְ רַי פִּישְׁעָלָאָן
אֲרוּם דִּי פְּלָאָכָע בְּרוּגָן,
נָאָךְ מִיקָּנוֹ אָפָּן וְאַסְעָרָפָלָאָךְ
וְוואָס טָאָנָצָן זַי אַנְטָקָעָגָן.

די לְוַפְּט אַ פּוֹלָע מִיט גְּעוֹאנָגָן
אוֹן שְׁמַעְקָעַנְדִּיקָעָר רְאָסָע.
אוֹן וְאוֹנִיטְזָוָא אַ וְאַסְעָרָשָׂלָאָגָן
וְוואָס צִימָט זִיךְ צַו יָאָבָאָשָׁע.

די לִילְיָעַ-בְּעַכְעָרָם אַנְגָּעָפִילְתָּ
מִיט הָאָנִיק פָּאָר דִּי בִּינָעָן.
אוֹן וְעוֹרָעָם עַסְטָמָן, אוֹן וְעוֹרָעָם שְׁפִילְתָּ
אַזְוִי פָּוּן פְּרִי בָּגָנִינָעָן.

עַם לוֹיכְטַדְיַוְן מִיט הָעָלָן שִׁין
אַרְאָפְּ אַפְּ דִּי אִידְיָעָם.
אוֹן אלִין אַיְזָן וְויַסְבְּדָאָרָפְּ צַו זַיְן
אַיְן טְיִיכָּלְ פָּוּן דִּי לִילְיָעָם.

א זומערדייקער אינדעַרפרֵי

זומער פרײַ, אָ טאג אָ לִינְדָעָר,
שפֿיגּלעָן זיךְ דִי קְלָאָרָע טִיכְלָעָר.
פֿירֶט אָ קָאָטְשָׁקָע אַרְיעָר קִינְדָעָר,
קָאָטְשָׁעָנְדִינְג דִי רָונְדָע בִּיכְלָעָךְ;

אָפְּ אָ בְּלָעְטָל פָּוֹן אָ לִילְיָעָ
זִיכְצָט אָ וְשָׁאָבָעָכְעָ אָ גְּרִינְעָ.
זִיכְצָט זִיךְ זַיְזַיְאָ, אָ שְׁטִילָעָ
מִיט אָ שְׁלָעָפְּרִירִיקָעָר מִינְעָ;

אוַיסְגָּנְעָבָדָן זַיְךְ אַין וּוְאָסָעָר
אַין אָ מִידָּעָר פָּוֹן בְּאַלְאָקָעָן,
זִיכְצָט אָ צְוּוִיתָעָר פְּרָאָשָׁ, אָ נְאָסָעָר
אוֹן עָרָ קִיְּט אָפְּ בִּיְדָעָ בְּאָקָן;

אָפְּנוֹ טִיְּחָ, אָכְבִּיסְלָ וּוְיִיטָעָר,
נְעַמְתָ אָ גָּאנְדוֹ זַיְךְ אָנוֹנְטָעָרְטוֹקָן,
אוֹן אָ זְשָׁוקָל, אָ פְּאָרְשִׁיטָעָר,
לִיְגַּט זַיְךְ שְׁוּוִימָעָן אָפְּנוֹ רָוָקָן;

טוֹטוֹ אָ בְּלָאָזָן אָ לִינְדָעָר וּוּינְגָטָל,
שְׁפֿרִינְגָטָ פָּוֹן גְּרָאָזָ אָרוֹוִים אָ הָעוֹלָ
מִיט דִי אַיְגָעָלָאָךְ אָ פִּינְטָל
אוֹן אָ פְּאָרְשָׁקָעָ מִיטָן נְעַזָּל;

אוֹן אָ וּוּוֹרְדִּיקָל אָ יוֹנְגָעָר,
אוֹיפֿגְּנְעָזָעָצָט אָפְּ הִינְטָעָרְפִּיסְלָאָךְ,
לְאָכְבָט זַיְךְ אַין זַיְן גְּרוֹיְסָן הָוּנְגָעָ
מִיט דִי אַלְטָעָ דְּעַמְבָּעָ-צִיסְלָאָךְ.

און מוארשקבען האוווען, שמייען
קוקן זיך ניט אום אהינטער.
גרייטן שפיו, עס זאל זיין סטייען
אפן גאנצן לאנגען זוינטער.

און א מילוואורף גראבט זיך טיפער,
לאוט און בארג א זאמדייק לעכל,
און א שפֿרִינְגֶּרְלַ, אַ שְׁטִיףָרַ,
שלאפעט נאך אונטער אַ שוואַמְעַנְדָּעַלְ;

שטייט אין פעלד אַ קוֹ, אַ רְוִיטָעַ.
קלינגלט אָפַר אַיר הַלְדוֹן אַ גְּלָעֵל.
און אַיר קָאָלָבַ, נאך נאָר אַ שְׁוִיטָעַ.
טאָנְצַט מִיט אַ פָּאָרְרִיסְן עָקָלַ.

שטייט דער אלטער באָרג, דער שיומער
אויסגעפּוֹצַט אַין פרישע בלומען.
שעפּטשען אַינְדָּעַרְשְׁטִיל די בִּימְעָרַ:
סְּדָאָרָפַ אַ גָּסְטַ אַוְאָדָעַ קָוְמָעַן.

דאָרְפַּ-בִּילְדָּעָר

אָז אֵין שְׂמָצָת אֵין חַיִם אָזֶן עֲנֵג,
 אָזֶן טּוֹמֵל, אָז גַּעֲדָרָעָג, —
 לְאַמִּיר קִינְדָּעָר פָּוּן דָּעָר שְׂמָצָת,
 וּוּרְ מִיט בָּזָן אָזֶן וּוּרְ מִיט טְרָאָט,
 אָוִיסָן שְׂמָצָת זִיךְ לְזָן גִּיאָן,
 וּוּאוּ סְ'אַיְזָן אָלְצָדִינְגָּ פְּרִישָׁ אָזֶן שִׁין; —
 דָּאָרָט אֵיזָן נִיאָן אָזֶן יוֹנָגָן דִּי וּוּלְטָן:
 גְּרִינְעָ בָּעָרָג אָזֶן וּוּלְאָד אָזֶן פָּעָלָד.
 אָזֶן אָזֶן פָּעָלָד דִּי סְטְמָרְטָעָם הָיוּ;
 פִּירָאָטְמִידָן אֵין אָז רִיאָי;
 סְ'אַיְזָן דָּאָרָט שְׁמַעְקָעְדָּג דִּי לוּפְטָן,
 פּוֹלְ מִיט פְּרִישָׁקִיט אָזֶן מִיט דּוּפְטָן.
 אָזֶן דִּי פִּינְגָּל זְנוּגָּנָן צָו
 צָו דָּעָר דָּאָרְפִּישָׁ שְׁטִילָעָר روּ;
 אָטָן, אָז סְאַזְעָלְקָעָן, אָז קוּוָּאָל,
 אָטָן אָז קְלִינְגָּעָר וּוּסְמָרְפָּאָל,
 רְוִישָׁט אָזֶן פְּלָאָפְלָטָן וּוּי נָאָכָט.
 בִּימְעָר שְׁטִיעָן וּוּי פָּאָרְטָאָכָט.
 גְּעַרְטָנְעָר פּוֹלְ מִיט גְּרִינְגָּ פָּאָרוּיָט.
 אָזֶן אָפְּ אַלְיאַן לִינְגָּט אָוִיסָגְּנָעְשָׁפְרִיט
 אָזֶן הִימָּל, בְּלָאָנָק אָזֶן בְּלוּי.
 אָזֶן אֵין אָזָונָט — פָּעָרְלָטוּי
 זְוִילְבָּעָרְט אָפְּ דָּאָס גְּרָאָז אָפְּ דְּרָעָרָד,
 פָּאָר דִּי פִּי אָזֶן פָּאָר דִּי פָּעָרָד; —
 וּעַסְטָן פּוֹנוּוֹיִיטָנָס בְּחִימָעָם, זָאָט, —
 שְׁטִיעָן וּי אָזֶן מַעֲקָעָן גְּלָאָט.
 אַיְיטָעָרָם אַנְגָּעָקוּוֹאָלָן, שְׁוּעָר,
 בָּאָמְבָּלְעָנְדִּיק זִיךְ הָזָן אָזֶן הָעָר.
 אָזֶן דָּאָס פָּעָרָד, צָו דְּרָעָרָד דִּי נָאָז,
 גְּרִיוֹשָׁעָט גְּעָרָן גְּרִינְגָּם גְּרָאָז.
 אָזֶן דָּעָר אַיְזָל, עַרְשָׁטָן פָּוּן יָאָה,
 קְוֹקָט אָפְּ אִים אָזֶן טּוֹטָן אִים נָאָר.
 טְשָׂמָצָעָם אוּפְּפָעָם אָרוּסָן חָוִין

פִּיקָּן, פּוֹנֵם מִסְמֶת אֲרוֹם.
 אָוּן דָּאַט קֻעְצָל וּוּי אַקְנוּיל
 מַוְרָקָעַט שַׁלְעַפְּעַרְיךָ אָוּן פּוֹיל.
 אָוּן דָּעַר הַוְנָט, מִיטָּה אָזָן צָוָגָג,
 כַּאֲפָט אַפְּלִיגָּה אָוּן טּוֹט אַשְׁלֹונָגָג;
 שְׁטִיטָט אַ וְאַסְמָעַרְ-פְּלָומָפָּבָּיְם סָאַה,
 דְּרִוִּיתָט דָּעַר וּוַינְטָט דָּעַם וְאַסְמָעַרְ-רָאַד;
 דָּא אָוּן דָּאַרְטָט אַ פִּיגְלְ-נָעַסְט
 פְּאָר דִּי זִינְגְּעַנְדִּיקָּע גַּעַסְטָט.
 אָוּן בַּיִּם טִיכְּלָל, בָּאַרְגְּ-אַרְאָפָּט,
 טָאנְצָן קִינְדְּעָר אָוּיפָּ אָוּן אָפָּט.
 בָּאָזָן זִינְדָּ אָוּן שְׁפְּרִינְגָּעָן אָוּם
 נַאַקְעַטָּע, אִין גְּרָאָז אֲרוּם.
 אָוּן דָּעַר גְּרִינְגָּר סָאַסְנָעַזְוָאָלָד
 וּוּי אַ וּוּכְטָעָר, הִיתָּ אָוּן חָאַלָּט
 אִין זִיְּן טָוְנְקָל — יִאָגְדָּעַלָּאָד
 אַלְעָרְלִיאִיקָּע אַסָּאָךְ:
 בְּלִיְּעָ יְאָגְדָּעָם, פָּאָזְוִיקָּעָם,
 וּוַיְלָסְטָוּ עָסָן — קְלִיבָּ אָוּן עָם.
 רָוְנָד אָוּן פָּעַט אָוּן צּוּקָּרְוִוִּים.
 אַלְעַן גַּעַדְיוּעָט, וְאַקְסָטָ אָוּן קוּעָלָט,
 מַעַנְטָשָׁ אָוּן פִּי, אָוּן בְּלוּם אָוּן פָּעָלָד.

שטרעם אוּן שטילקייט

עם פאָרַן די קליינִינְקע טראָפֶנדָאָך רענֵן
 אין בויד פון אַ וואַלְקָן, געטְרִיבָן פון ווינְט.
 די דונְגָּרְפָּעָרְד טראָמְפָּלְעָן די הימְלָשָׁע ווועָן
 אוּן ס'לוֹיְפָן פָּאָרוּס זַיִן צַעֲבִיוּעָרְטָע הִינְט.

צַעֲבִיוּעָרְטָע שְׁטוּרָעְמָהִינְט האָזָוקָעָן אוּן ווֹאַיעַזְנָן
 מִיט בְּלִיצְקָע אָוִינְגָן... אוּן שְׂוִים אָפָן מְוִיל.
 אוּן ס'חוּבָן זַיִן אָונְטָעָר די דונְגָּרְפָּעָרְדָם קְלוּיָעָן
 די שְׁטוּבִּיקָע וואַלְקָן, אַ קְנוּיָל אַ נָּאָך אַ קְנוּיָל
 די וואַלְקְנְבָ�יד אוּן שְׂוִין אַיִן דָּאָרָף אַנְגָּעְקוּמוּן,
 דָּעָר טְרִיבָּעָר, דָּעָר שְׁטוּרָעָם, האָט וְזַיִן אַפְּגָּעְשְׁטָעָלָט.
 די דונְגָּרְפָּעָרְד הִירְוָשָׁעָן אוּן טְוָעָפָן אוּן ברְוָמָעָן
 מִיט קְוִילָעָם ווָאָסָם קְלִינְגְּעַז-אָפָּא אַיְבָּעָר דָּעָר ווּלְטָט.

די טְרִאָפֶנְדָּאָך רְעֵנָן, דָּעָם ווּוִינְטָם פָּאַסְאָזְוִישָׁרָן,
 דָּעְרוֹעָעָן: עַמְּ פָּאָרַן נִיט ווּוִיטָעָר די פְּעָרְד —
 צַעֲפָרָלָן זַיִן בְּרִוִּית אַלְעָ פְּעַנְצָטָעָר אוּן טִירָן
 אוּן לְאָזָן פָּוּן בוֹיד זַיִן אַרְאָפָּא אָפָּעָר דָּעָר עַרְדָּה...

די עַרְדָּה האָט אָפָּרָעָן אַ כּוֹידְעָש גְּעוּוֹאָרָט שְׂוִין,
 אַ שְׁטִילָעָ גְּעַבְּעָתָן: "אַ רְעַנְגָּדְלָן קְוָם!
 עַמְּ זַיְגָּעָן די טְוָאָעָם אוּן גְּרָאָזָן פָּאַרְדָּאָרָט שְׂוִין,
 אוּן ס'טְרִיקָנְטָם דָּעָר בְּעַכְּדָר אַיִן יְעֻטְוִידָן בְּלָוָם."

נוּ, זַיְגָּעָן די בְּלוֹאַיְנָקָע טְרִאָפָּנָם, זַיִן טְוִיבָן,
 גְּעַפְּלוֹיגָן אַרְאָפְּצָוָן, אַ שָּׁאָ נָאָך אַ שָּׁאָ,
 אוּן הָאָבָן גְּעַפְּיקָט אַוְן גְּעַקְּלָאָפְּט אַיִן דִּי שְׂוִיבָן,
 אוּן ווִיסָּן גְּעַלְאָזָט אַזְזַיִן זַיִן דָּאָ.

נוּ, הָאָבָן די פְּוִוְּעָרִים פְּרִיאָלָאָך גְּעַקְּוֹזָלָן
 אוּן פְּלִיגְלָעָן אוּן מִיל, זַיִן פָּאָר סִימְכָּע גְּעַדְרִיוּת:
 "מִיר ווּעָלָן שְׂוִין שְׂנִיְדָן אוּן דְּרָעָשָׁעָן אוּן מְאָלָן,
 מִיר הָאָבָן גְּעַוְּוָאָרָט, אוּן מִיר זַיְגָּעָן שְׂוִין גְּרִוִּיט.

אוּן פּוֹל בְּזִין בָּאַלְקָן, ווּעַט שְׁטִיְין אַונְדוּר שְׁיִיעָר,
 אוּן קְעַלְעָר — קָאָרְטָאָפְּלָאָן עַפְּלָאָן קְרוּוּט.
 אוּן פְּרִיאָלָעָר ווּעַט קְנָאָקָן אוּן אַיוּוֹן דָּעָר פְּיִיעָר,
 אוּן אַיְבָּרְגִּין ווּעַלְן די דִּיְוָוָשָׁעָם מִיט בְּרִוִּיט."

א מישע פון א גאנץ יאר

פרי איז פרילינג אנגעקוּמוּן,
און דער זומער, עטוואט שבעטער.
אף דער ערֶד צעהשאָטן בלומען
און אָפַ בײּמָעָר — גְּרִינְעַ בְּלָעַטָּר.

אנגנָעָרְבָּעָט, אַנְגָּעָלָאָפַן,
אלָעַ פְּעַלְדָּעָר אַוְיסְגָּעָטְרָאָטָן —
זַיְנְגַּעַן בַּיְדַּע אַיְנָגָעָלָאָפַן
אָפַ אַ קִּילָּן, גְּרִינְעַם שָׁאָטָן.

און דערווויל האָט זַיְעָר „בעטער
הָאָרְבָּסְטָן“, פָּאָמָעָלָאָךְ זַיְךְ פָּאָרְקִילְבָּן,
און מיט גָּאָלָד אָפַ גְּרִינְעַ בְּלָעַטָּר
הָאָרְבָּסְטָן גַּעֲשִׁיכְטָעָם אַנְגָּעָשְׁרִיבָּן...

איַז דָּעָר „זַיְדָעַ פָּוָן דֵּי צִוְּתָן“:
וַיְוַיְסַעַר וַיְגַטְעַר, אַנְגָּעָפְלוּיָּונָן
אָפַ זַיְן וַיְיַסֵּן פֻּרְדָּה, פָּנוּיווּיָּטָן,
און דעם הָאָרְבָּסְטָן מִיט וּוּוִים בָּאַצְוִינָן.

או דָּאָס פָּאָרָל איַז פָּוָן גְּרוּוּסָן
זַיְסָן שְׁלָאָפַ, צַו זַיְךְ גַּעֲקוּמוּן,
הָאָכָּן זַיְ גַּעֲבָרָאָכָּט דָּעָם דְּרוּוּסָן
נִיעַ בְּלָעַטָּר, נִיעַ בלומען.

קְלִיּוֹנוּעַלְמָה

בָּא'פָעַל'שׁוּ אָוּ בָּא'פָעַדְעַר'שׁוּ

קַיְעָלָע, קַיְעָלָע

קַיְעָלָע, קַיְעָלָע רְוִיטִינְקָע,
קוּם אֲרֵין אַין טְוִיעָר.
טוּט אַ קְלִיּוֹנָעָם שְׁעַפְעָלָע
וּזְאָרָט אָפָּ דִּיר דָּעָר פְּוּיעָר;
הָאָסְטָט גְּעַשְׁמַשְׁיְפָעָט גְּרוּעוּלָן
אַ גְּאַנְצָן טָאגָ אַין פָּאָשָׁע,—
גְּיִבָּ אִיצְטָ מִילָּךְ אַ שְׁעַפְעָלָע,
וּוּטָמָעָן קָאָכָן קָאָשָׁע.

הַיְנְדָעָלָע, הַיְנְדָעָלָע רָאָבִינְקָע,
הַיְנְדָעָלָע מִין רָאָבָע,
סְ'חָאָטָפָּ אָרָדָר אַ סְ'דָעָלָע
אַגְּנָגְעָרִיּוֹת דַּי בָּאָבָע.
קְעַרְנָעָרְלָאָךְ אַין אָונְדוּעָר הוּאָפָּ
הַאַלְטָסָטוֹ אַין אַין זָוָן —
גְּיִבָּ אָונְדוֹ אִיצְטָ אַן אַיְעָלָע,
וּוּטָמָעָן בָּאָקָן קוּכָּן.

בִּינְעָלָע, בִּינְעָלָע שְׁטָעַכְיָקָע,
בִּינְעָלָע דַּו גְּעָלָע,
סְ'זָוָאָרָט אָפָּ דִּיר דָּאָס פְּוּיעָרָל
בָּאָמָ בִּינְשָׁטָאָק, מִיטָּאַט עַלְעָלָר.
בִּיסְטָ גְּעַשְׁלָאָפָּן פּוֹיְלִינְקָעָר
דוּרְכָן לְאַגְּנָעָן וּוּינְטָעָר,—
קָעָן זַיְן שְׁלָאָפָּן אַיְזָוָונָט,
גָּאָרָהָאָנִיק אַיְזָוִינְטָעָר.

קַיְעָלָע, הַיְנְדָעָלָע, בִּינְעָלָע,
אַיְילָט זַיְקָ צַו גְּעַשְׁוּוֹגְדָעָר:
הָאָנִיק, מִילָּךְ אַין אַיְעָלָע
דָאָרָפָן קְלִיּוֹנָע קִינְדָעָר.

פִּינְגָּלֶעֶן, פִּינְגָּלֶעֶן

פִּינְגָּלֶעֶן, פִּינְגָּלֶעֶן, טְשֵׁיר, טְשֵׁיר, טְשֵׁיר,
עַפְשָׁעָר וּוַיְלָסְטּוֹ וּוַיְוִין מִיט בֵּיר?
— מִיט דֵי פְּלִינְגָּלֶאָך אַמָּאָך,
מִינְגְּטָם: גִּיב מִיר קָעָרְנָעָרְלָאָך.

הִינְטָעָלֶעֶן, הִינְטָעָלֶעֶן, הַצּוֹו, הַצּוֹו,
עַפְשָׁעָר וּוַיְלָסְטּוֹ גְּרִינְעָם שְׂטְשָׁאָו?
— מִיטָּן עַק אַכְיַינְדָּעָלֶעֶן,
מִינְגְּטָם: גִּיב אַכְיַינְדָּעָלֶעֶן.

קָעְצָעָלֶעֶן, קָעְצָעָלֶעֶן, מִיאָו, מִיאָצָאָן,
עַפְשָׁעָר וּוַיְלָסְטּוֹ מַאֲצָעָ-בְּרִי?
— מִיטָּן עַק אַכְרִיוֹזָעָלֶעֶן,
מִינְגְּטָם: גִּיב אַכְרִיוֹזָעָלֶעֶן.

כָּאוּרְלֶן, כָּאוּרְלֶן, כְּרוֹיק, כְּרוֹיק, כְּרוֹיק,
עַפְשָׁעָר וּוַיְלָסְטּוֹ טָאָרְטָא שְׁטִיק?
— טָוָט עַר מִיטָּן עַק אַשְׁוּוִינְגָּן,
מִינְגְּטָם: גִּיב מִיר אַלְעָסְדִּינְגָּן.

כָּאוּרְשָׁאָפֶט

דער האלב-טוייבער הונט
אייז געווען ניט געזונט,
געלאגן אין זון און געשוויגן.
אייז געקומען די קאָץ
און געבראָכט אָפֶט טאָץ
אָ בִּינְדֵּל, אָן עטלאָכָע פְּלִינְגָן.

די פְּלִינְגָן באַשְׁמָעַט,
דאָם בִּינְדֵּל באַלְעַט,
צומ מויל אָבעָר גָּרְנִישָׂט גַּעֲנוּמָעַן.
קיין זאָך פּוֹנָם טאָץ,
וַיְיַל... עם חָאָט גָּאָר די קאָץ
פארשְׁמָעַט צוֹ דֻּעָם הִינְטִישָׂן גַּוְעָן.

עד האָט קָרָאנְקָעָרָהִיָּט
דאָם קָעָצָל "בָּאָגְלִיַּת"
אָרוּס בַּיּוֹ צָוָם הִינְעָרִישָׂן שְׁטָעַלְכָּל.
ס'אייז שְׁפָעַטָּעָר גַּעֲוָעָן
אָ כָּאָרְפָּעָן צוֹ זָעָן
וּוְאָם זַיְהָאָט גַּעֲמָאָכָט פּוֹן זַיְהָן פְּעַלְכָּל.

קוקעריקו

קוקעריקו ווייסער האָן
אָפָּן לַיְיטָעָר אָוִיבָּנָגָן.
ליינט דער היימל אוֹס אָזָן,
און אָן אַיְיעָלָע, די הוֹן.

מוֹאָן, מוֹאָן, רַוִּיטָעָהָן,
אָנְדָּז אַקְּלַבְּעָלָע גַּיבָּדָה.
וועט עַס לוֹיפָּן אָפָּן גַּרְאָזָה
און וועט שְׁפְּרִינְגָּן וְיָאָה האָן.

הַיְּרוֹשָׁע, הַיְּרוֹשָׁע רַאֲבָעָר פֻּעָּרָה,
טוֹפָּע מִיטָּהָן פִּים די עַרְדָּה.
וּוְעָל אֵיךְ רַוִּיטָן אַיְן גַּעֲיָנָגָן
בַּיּוֹ צָוָם וַיְוִיטָן הַיְּמַלְבָּעָג.

הַאָּן, הַאָּן אוּ בִּיאָזָה הַיְּנָטָם,
לוֹוִיפָּט אָן יָאנְטָה דָּעַם שְׁטוּרָעָמוֹוִינָטָם.
כָּאָפָּט אַיְם אָן אָן בִּיאָסָט אַיְם אַיְם,
וועט אֵיךְ גַּרְוִיסָע בָּעָרִיעָם זָוִין.

אוּ אַירְתָּה מִיטָּן וַיְוִינָט אַוּוּקָה,
וּוְעָלָן אַיְנְשָׁלָאָפָּן אָן שְׁרָעָקָה,
נִיטָּה פָּאָר הַיְּנָטָם, אָן נִיטָּה פָּאָר זָוִינָט,
איַן די וַיְוִיגָּן יַעֲדָעָם קִינְדָּה.

א מייסע מיט א פֿליַּג

מיט די פֿיסלעָה, גאנצע אכט,
שפינט א שפין א גאנצע נאכט.
שפינט ער ביז פֿרימאָרְבָּן-לְעֵב
אָפֶן דער סְטְּעָלִיעַ זַיְן גַּעֲוָעָב.
שפינט אָרוֹף צָוָם ווַיְנָקָל-וָצָאנְט,
ניַט צוֹ גְּרִיאָכָן מיט דער האָנט.

מיט זַיְן בִּיכָּל, רְוַנד אָזֶן דִּיקָּן,
וּוְאָרְטָט ער נְאָכְדָּעָם אָפֶן אָפֶן פֿלִיגָּת.
קוּמָט אָז אַיְגָּס אָזֶן זְשֻׁמָּעַ זְשֻׁמָּעַ,
שְׁמַעְקָט דָּעַם שְׁפִינְגּוּעָבָם גּוֹטָ אָרוֹם,
אָז אָשְׁמָעָק אָזֶן דָּא אָלָעָק,
אָז זַיְן פֿלִיט צָוָם שְׂוִיכָּבָּ אָזְעָק.

אָפֶן פֿעַנְצָטָעָר אַיְן אָקְנוּיָּל,
לְיַגְּט דָּאָס קָעָצָל זְאָט אָזֶן פּוֹילָן,
דְּרִיְמָט די פֿלִיגָּ זַיְן אַיְן אָרָאָד,
רוּיְמָט דָּאָס קָעָצָל אַיְין אָסָאָד
אוֹ אַיְן שְׁפִינְגּוּעָבָם אָפֶן ווָאָנטָט
לְיַגְּט אָזְמָיוֹ פּוֹן מְיוֹנְגָּלָאנְדָּ.

אָזֶן דָּאָס קָעָצָל, וּזְיַי זִיצְטָ
מיט די אוּיְעָרְלָאָד פֿאָרְשְׁפִּיצְטָ
טוֹט זַיְן קָעָצְיִישָׁ אָזָא צִי
פּוֹן! צָוָם ווַיְנָקָל אָזָא פּוֹלִיָּן,
אָזָשָׁ דָעַר לְאַמְפָ אָזֶן בְּלוּמְעַנְטָאָפֶן
פָּאָלָן מיט אָקְרָאָד אָרָאָפֶן.

און די קעכין פון דער קיה,
לאזט אריין זיך אינדענץ
מייט א בעוים אין דער האנט.
און דאס קעצל, — אויא א שאנד —
מייט געשרייען און מיט קלעפּ
הענדום פענדום פון די טראוףּ.

נאָר די פְּלִיגּ, ווי ניט געמיינט,
אָרט ניט וואָס דאס קעצל ווינט.
און זי לאזט זיך אונטערן דיל
אָפְּדַעֲרַצְיוֹן עַם דעם גְּרִילּ.
און דערנָאָה, ווי אָפְּגַעַמְאַכְּטּ,
פִּוּפּן זַיִדְיָה גָּאנְצָעַ נַאֲכָטּ.

שׂוֹאָנָן

זיבן וויסע שוואָנָן
אין אַ קָּרְעָהָד,
עַסְמַן מַאֲרְצֵי פְּאַנְעָם
פָּונַן אַ סְקָאּוּעָרָאָד.

נַאֲכָדָעַם שְׁלִינְגְּטַ-צִּיּוֹן יַעֲדָע
אַ גַּעַשְׁטָאָפְּטָן פִּישָׁ
אוֹן ווִישָׁט אַפְּ דָעַם שְׁנָאָבָל
מִיטַּן אַ פְּלָעַדְעָרוּוֹיַשׁ.

אוֹן אַ שְׂוֹאָן פָּאָרוּוֹילְט זִיךְרָן
עַסְטַן זַי אַ מַאֲרָאָנִין.
אוֹן אַיר שְׂוֹאָנָן גַּנְגָּאָנָר
טָאָנָצֶט דָעַם שְׂוֹאָנָנָטָאָנִין.

אוֹן עַר ווּעַרט פָּאָרְמָאָטָעָרט
לְיִינְגָּט עַר זִיךְרָן אָוּעָק,
אוֹן צָוָם שְׂוֹאָנָנָטָאָנִין
גַּעַמְטָן... אַ שְׂוֹאָנָן-עָק.

ס'הינדַּל-געזונדַּל

מייט איר קלוייניטשקער געזונדַּל
פֿוֹרְט זִיךְ אָמֵן אַ גְּרוֹזַעַן הִינְדַּל.
רוֹנְדַּעַן, פֿוֹכִינְקָעַ וּוֹוָצְפָּעַן,
קלְיִינְעַן הִינְדְּלָעַר אָן אַ טָּאטְפָּעַן...

וּוַיְינִיק נַאֲךְ וּוֹאָם הַעֲנָדָל קְרִיוּעָר
הַאֲטַמַּת נִימְט אַוִּיסְגָּעַלְיִיגְט דִּי אַיְעָרָה,
נִימְט גַּעַזְאַרְיִימְט, נִימְט גַּעַבְּרִיטַזְוּיַּה,
פֿוֹן דָּעַרְ קָעְלָטַן נִימְט אַפְּגָעַהִיטַזְוּיַּה.

וּוְאַכְּנָן דָּרְיוּי נִימְט אַפְּגָעַוּעַטְמַן —
הַאֲטַמַּת אַנְגָּאַנְצָן אִיצְטַ פֿאַרְגָּעַטְמַן
אָן דִּי קִינְדָּעָר, אָן דָּעַר מַאֲמַעַן,
— אַוִּיסְבָּאַהָאַלְטָן זִיךְ מִיסְטָאַמְעַן!

(נַאֲךְ סְ'קָעָן זַיְינָן: דָּעַר הַאֲן דָּעַר הַעֲלָעָר
לִיְגַּט אַיְן טֻעָפֶל צַי אַיְן טַעַלְעָר,
אוֹן אַיְנְדָּרְיִיסְן, וּוֹי דִּי שְׁטִינְגָּרָה,
לִיְגַּן זַיְינָן דָּאָרָעָ בִּינְעָרָה...)

זַיְינָט זַי הַאֲטַמַּת דָּעַם הַאֲן פֿאַרְלָאַרְן
אַיְזַי גְּרוּעָר נַאֲךְ גַּעַזְוָאַרְן...
קִינְדָּעָר אַכְּטַן, אַלְיַיְן צַו שְׁפִיּוֹן,
דָּאָרָפְּ מַעַן שְׁטָאַרְקָעָר זַיְינָן פֿוֹן אַיְזַן.

טְרוֹיְמַעַן וּוֹאָם זַי הַאֲטַמַּת גַּעַשְׁפּוֹנְעָן,
זַיְינָעָן לְאַנְגָּבָא אַיְרָ צְעַרְנוּן:
אַיְיָעָר—אַכְּצָן, הִינְדָּלָאָר—אַכְּטַן,
פֿאָרָ קִיְיָן חִינְעָר נִימְט גַּעַדְאַכְּטַן!

פִּיקֶת זֶה, נִישְׁטָעֵרֶת זֶה אֵין הוֹיֶף,
קְלִיּוּבֶת פָּוּן אַלְדָאָס גָּוָטָם צָנוֹנִית.
פָּאָר דִּי קִינְדָּעָרְלָאָךְ — נִימָט פּוֹילָה,
כָּאָטָשׁ דָּעַם בִּיסְנָן פָּוּן אַירָ מּוֹילָה...

אַנְגָּעָנָסָן פּוֹלָ אָזָן זָאת,
פָּעַטָּע קֻרְנָעָרָה, גְּרִינָעָם בְּלָאָט —
לִיְגָטָט מָעַן זִיךְ אֵין וּוּגְנָעָלָעָ
אוֹנְטָעָרָמָאָס פְּלִגְנָעָלָעָ.

אַיְינְגָּעָלְיְוִילְיְעָטָעָ אֵין דָוָ
מָאָכָן אַיְינְגָּעָלָאָךְ זִיךְ צָן,
אָזָן דִּי מָאָמָעָהָנוּ בְּאָוּאָכָט
אַיְרָעָ אוּפְּעָלָאָךְ בְּאָנָאָכָט.

אָזָן זֶה כָּאָלָעָמֶת אַיְנְדָּעָרְשְׁטִילָ
כָּאָלָעָמֶת פָּוּן אַזְוִיְיטָן צִילָ
וּוִי עַם וּוּאָקָסָן קָעָנָן זָוָן:
הָעֲנָדָל — הָצָן, אָזָן הָינָדָל — הָזָן.

הינער, הענער

הינער הענער שטוייען סטאטם
אָפַן חויכַן לְיִיטַעַר.
איינער מיט אַ וויסער קַאמֵּט,
איינער מיט אַ רְוִיטַעַר.

איינס די אויגן צונגעמאכט,
איינס די אויגן אָפַן.
וּי עַס קַומֶּט אָן חַאלְבָּעַ נַאכְטַּ
לְאֹזֶן זַי נִיט שְׁלָאָפַן.

קְרִיְיעַן קוּקָעָרִיקָעַרְוּן,
— וּעְרַ ווִיסְטַּ וּזְאָסַ זַי מִינְגַּעַן, —
וּעַקְעַן קִינְדָּעָרְלָאָךְ פָּוּן רַוְּן,
הַיְבָּן זַי אָן ווִינְגַּעַן.

איינגעָאָךְ פָּאָרְלָאָפְעַנְעַ
בְּלִישְׂתְּשִׁעְנְדִּיקְ מִיטְ טְרָעַן.
מַאֲמָעַם הַאַלְבָּ-פָּאָרְשָׁלָאָפְעַנְעַ
טוּעַן בָּאָלָד דֻּרְחָעָן.

וּוִיגַּן זַי די ווִינְגָעָאָךְ,
זִינְגַּעַן צַו די קִינְדָּעַר
וּעַגְעַן ווִיסְעַ צִינְגָּלָאָה,
וּעַגְעַן גְּרוּסַע ווּאָונְדָעַר.

דאם בריזל בא דעם מיזיל אין הייזל

אויב איר זיינט ניט קינדרער מיד,
הערט ווי ס'חאט אַ מיזיל
— גלאט אָזוי צוליך דאס לֵיד —
אויפגעכויות אַ הייזל.

אויפגעכוביידט מיטן נאָז
אונטערן דיל אַ גראַבל
אויפגעכעט מיט וויכן גראָז,
פארטיך אִיז דאס שטיבָּל.

אויפגעשטאנען האלבע נאָכט
פונקט וווען אלע שלאָפָּן,
און פון אַלדאָס גוטס געבראָכט
וואָס זי האָט געטראָפָּן: —

און אַקראייעץ ברויט מיט קעָן,
רוּקְנֶס פון צוּוִי בִּיכְלָעָן;
און די בענדלאָך מיט די נְזָע
פון אַ אַינְגָּלָס שִׁיכְלָעָן;

אונטערשלאָק פון אַ קָּאמְזוֹיָל
און אַ שְׁטוּרְנְטִיכְלָן;
ראָשְׁתְּשִׁינְגָּע אַ פּוֹלָעָן מוֹיָל
און אַן אַיְיעָרְקִיכְלָן.

שפוייז גענוג איז שווין פאראן —
טראכט דאס קלוגע מייזל :
ס'וואלט געוווען א גלייכער פלאן
מאכן זיך א בריזול.

שנאפס א גלעזל אפ א טאיין,
שטארקן שנאפס דער איקער, —
וואל זי קומען נאָר, די קאָן,
וועט זי ווערן שיקער....

און אוזו ווי אַפְנוּמַאַכְטַּן,
ווי זי האָט באַשְׁלָאָגָן,
האָט זיך דאָרט די צוֹוִיטָעָ נאָכְטָן
שטארקער שנאפס גענָאָסָן.

ס'האָט די בִּיטְרָעָ קאָז דערשמעקָט
דעם רֵיִיאָך דעם געוויסָט —
בֵּין אַטְרָאָפָּן אוַיסְגֶּעָלְעָקָט
און... מיט מויַּן פָּאָרְבִּיסָּן.

די רווייטע הון און דער ראבער האן
 די רווייטע הון און דער ראבער האן
 האבן געווואלט א שידעד טאן.
 פליין בידע ארייבער א פלויט,
 ווען זיין בערגלאך מיסט און קויט.
 מיטן דויטקאמ אויונגשטעטלט
 אפן בערגל מיסט, א העלד.
 א קוק אהין, א קווקעריך,
 טוט דער האן איז מיסט א פיק.
 א פיק אהין, א פיק אהער,
 טוט א נישטער און א קער,
 לאזט ארויס א קאָקָאָקָאָ :
 „ווײַז זאל און א גוטער שאָ.
 כ'חאָב געפונגען עפעם שיינט
 טייער הינדעלאָ, דו קלילינס“.
 נאָר זי טוט אָ דריי דעם קעלפֿ:
 — אָ מעצעיע נוּ, אָ קנעפלֿ“
 אוֹ דאס הינדל מאָכט אים שפאָם,
 ווערט בא אים דער רוייטקאמ בלאמּ.
 ער'ט אוּר ווַיְוַיְן, פֿאָר דער שאָנד,
 אוֹ דער קומט פֿון הענערלאָנד :
 קאָקָאָקָאָ, און פֿלייט אָרוּיף
 אָפֿן שטאל אָין הינערהוּיף.
 גראָבלט אִינְס שטרוינדעכל
 בֵּיז עֶר מאָכט אָ הייפֿשׂע לעבל.
 מיט אִין אָוִיג אָ קוק אָרִין —
 „קָאָקָאָקָאָ דוּ הִינְדָּל מִין,
 כ'חאָב גענישטערט און אַנטְפְּלָעַט,
 ניוּעָסְן פֿאָר דִיר אַנטְדָעַט :
 עפּעַט אִין דָאָרט רָונְד אָן נָסְמָן,
 אָן עַם בּוֹרְטְשָׁעַט וּוּי אָ בָּאָם.“
 טוט די הון אָ קוק, אָ שָׁאָר :
 „פֿעַטְאָק אִינְגָּער, גְּרוֹיסְטָר נָאָר,
 ס'אִיז דָאָס בּוֹרְטְשָׁעַן אָן דער ברְיָוק
 פֿון אָ בָּאוּרִישָׂן שְׁנוּק.“
 אָן די פֿלִינְגְּעָלָאָך אָ מָאָה,
 פֿלייט זי פֿוֹנְס שְׁטָעַלְכְּדָאָר.
 אָן דער ראָבעָר פֿעַטְאָק-הָאָן
 האָט קִין שִׁידְעָד נִיט גַעַטְאָן.

קווואקוווא די קאטשקע אוּן טערטל דער פראַש

קווואקוווא די קאטשקע אוּן געשווואומען אָפַּ אַ טִיכְל
 אוּן גַּעֲקָטְשְׁשָׁעַט וּוּלְכְלָאַךְ פָּאָרוּם, מִוְתַּן בַּיּוֹכֵל.
 נִיטַּזְוִוִּיתַּ פָּוּן בְּרָעָג, אָפַּ אַ טִיעָרַ עַרְטָל,
 אוּן גַּעֲלָעָגַן דָּעָרַ פְּרָאַשׁ וּוּאַסְמַעַן רַוְפְּטָ אִים „טֻרְטָל”
 אוּן צַוְנָעָקוּטַּ וִיךְ סְטָאַסְמַ פָּוּן לִיְתְּנָסְוָעָגַן;
 עַם אַיְזַּ אַיְטַּ אַנְגָּעַשְׁתָּאַנְגַּן אַפְּלָעַן צַוְּ פְּרָעָגַן
 בָּאַ דָּעָרַ קַּאַטְשָׁקָעַ, וּוּאַסְמַעַן זַּיְאַזְדָּ אַזְוִוִּין,
 אוּן פָּאָרוּסָמַ דִּי וּוּלְכְלָאַךְ פָּלוֹידְעָרַן אוּן רַוְישָׁן.
 אוּן וּוּאוּ לִיגְטַּ אַיְזַּ אַזְוָעַטָּ אַרְבָּעַטָּ דָּעָרַ וּגְעוּנָן,
 אוּן דִּי וּוּלְכְלָאַךְ אַגְּטְלִוְיְפָן אוּן צַוְּנִינְיָעָן
 אוּן וּוּרְעָן וּוּידְעָרַ פָּלְאַטְשִׁיקְ ? — „סְאַיְזַּ עַמְעַם,
 טְרָאַכְטַּ עָרַ, אוּן דִּי קַּאַטְשָׁקָעַ אַיְזַּ אַזְוָעַטָּ אַכְּבָעָמָעָם
 וּוּי אַיְנְדִּיקְ-כְּאַלְדוּעַ, אַירַ אַגְּנָעַבְלָאַזְעָנָרַ פָּעַטְעָרַ,
 וּוּאַסְמַ קָּוָם אַיְזַּ אַיְטִיצְטַּ, אַיְזַּ קָּוָם אַיְזַּ שְׁפָעַטְעָרַ”, —
 קווואקוווא די קאטשקע אוּן וּוּיְטָעָרַ אוּוּיַּ וִיךְ גַּעַשְׁוָואַומָּעַן
 בֵּין זַּיְאַזְנִיְּ אַפְּנַן בְּרָעָגַן לְעָבָן טֻרְטָלַעַן גַּעַקְוָמָעַן.
 — „קַּוְאַצְקָוָאַ, קַּוְאַצְקָוָאַ, גַּוְטְמָאַרְגָּן דִּיר טֻרְטָלַ,
 וּוּי חַאַסְטַּו גַּעַפְנוּנָן אַזְוָעַ וּוּאוּילְן עַרְטָלְ ? ”
 טֻרְטָלַ הַאַטָּ לְאַנְגַּ נִיטַּ גַּעַטְרָאַכְטַּ, אוּן גַּעַנוּמָעַן
 דְּעַרְצְיָילְן וּוּי עָרַ אַיְזַּ אַחֲעַרְצַוְנָ גַּעַקְוָמָעַן.
 אוּן אַוִּיסְגַּעַלְאָזָטַּ הַאַטָּ עָרַ : „דוּ נִאְרִישְׁעַ קַּאַטְשָׁקָעַ,
 אַיְדְעָרַ שְׁטוּסָן וּוּאַסְמָעַ, אַיְזַּ שְׁוִין בְּעַסְעָרַ אַטְשָׁקָעַ.”
 קווואקוווא הַאַטָּ אַכְבָּעַר אַיְזַּ נִיטַּ גַּעַשְׁוָוָינָן:
 „דְּעַנְקָסְטַּ סְאַיְזַּ שְׁעַנְעָרַ מִיטַּ אַנְגַּ אַפְּנַן מַוְילַ צַוְּ לִינְגַּן
 אוּן וּוּאַרְטָן בֵּין אַ פְּלִיגַגְ וּוּעַטְ אַרְיִינְפְּלִיְעָן ? ”
 כְּיוֹאַלְטַ אַזְוָעַ נַאֲרַךְ בָּאַדְאַרְפָּטַ דִּי פִּים אַוִּיסְצִיְעָן...
 טֻרְטָלַ פְּרָאַשׁ, דָוַ מִיטַּ דִּינְגַּ מִיעַסְעַ גַּרְגַּעַ פְּלָעָקָן,
 שְׁעַמְסָטַו וִיךְ דָעַם קָאָפְסַ פָּוּן גְּרָאַזְוִוְסְטָעָקָן.
 אַיְזַּ אַכְבָּעַר קָעָן וִיךְ פָּאָרַ דָעָרַ וּוּלְטַ בָּאַרְיְמָעַן.
 אוּן אַיְזַּ הַאַכְבָּעַר בָּאַזְוִיְזַן קָעָגַן שְׁטָרָאַסְמַ צַוְּ שְׁוּוּמָעַן...”

די בערן וואם קלערן

ויצן זיבן גרויסע בערן
און א טיפן וואלד בענטאכט.
עטן יאנגעטלאר און קלערן
ווערדעם האט דעם וואלד געמאכט;

ווערדעם האט געמאכט די האז,
און פארווזם א האז האט פים.
און פארווזם די האז לאז
זיך ניט כהפֿן, פונקט ווי ניס;

און פארווזם די קליענע בינען
קענען איינשטעבן און פעל.
און פארווזם עס וויל ניט ריגען
זיסער האניך, פונם שוועל;

און פארווזם דער בייזער טיגער
האט א פולע מoil מיט ציין.
און פארווזם דער פוקם איזו קליגער
און קומט קיינמאל ניט צו גינע;

און פארווזם די ערגסטע כאיע,
די וואם שפייט מיט בלוי פון מoil
האסט דעם גרויסן וואלד דעם פריען
און פארשפֿרייט ארום א גרויל:

האטרטן בלוי און היין רזיך
שטעבן זוי און בערגלייב...
איינמאל האבן זוי, און בויך,
איינגעשטאבן גרווליס וויב.

אייז זי שוין געבליבן ליגן,
ניט געטאנז זיך מער קיין ריך ...
און דיאמיין אונ דיפלינג
האבן אויפגעפרעטען איר. —

און דיאבערן טראכטן, שטומען,
קיעענדיק דיאנגעללאָך,
און דער וואָלד איז פול מיט טרוּסַן
און מיט סַאנִים אויך אַסְאָד.

און עס אייז בא זי געבליבן:
איבערצַנְדערשַן דעם וואָלֶה.
און זי האָבן עס פֿאַרְשְׁרִיבָן
אָפּ דיא בְּרוּינָן בלעטער, באָלֶד.

האָט דער ווינט עס אַפְגַּעַטְרַגְּן
צַו דיא צַאִיעַם, גְּרוּס אָונְ קְּלִיִּין.
וִיצְנָן טְרוּסַן אָונְ זַיְקְלָאָגָן,
און דיא סַאנִים שאַרְפָּן צַיִינְ... .

נָאָר דיא שׂוּוֹעֲרָעַ בערֵן האָפְּן:
סְ'יוּעַטְ נִיט דְוַיְעַרְן קְיִינְ סָאָךְ
און... דָעַרְוּוֹיַיל אִיז גָוַת בָּאַטְשַׁ שְׁלָאָפְּן
באָ דיא זִיסְעַ יְאַגְעַלְאָךְ.

קְלִיּוֹנוּעַלְט

סְלִיּוֹנוּעַלְט

לווע'ן א מאטאנע.

ליאלקען געבודטסטען

ליאלקע טזערן
היאנט איר,
דאָרָפּ אַיךְ שערן
אַיךְ דֵי האָרָ.

און פֿאָרְפּוֹן
דאָרָפּ אַיךְ אַיךְ
וואָעַל אַיךְ נוֹצֶן
קְרֻעָפּ-פְּאָפַּרְ;

ראָזֶעֶן שְׁלִיבָן,
ברויינע שְׁיךָ.
כְּדָאָרָפּ אַלְיאַן קְיֻפָּן
איינְדָעָנְגִיר.

כְּדָאָרָפּ פְּאָרְגְּרִיטָן
פְּרוֹכֶט מִיטָּנִים
און פְּאָרְשְׁפְּרִיטָן
אוֹנְדוֹעֶר טִישׁ;

כְּהָאָבּ סְעוּרָוּעָטָן
אוֹיְסְגָּעָפְּרָעָסְטּ
און פְּאָרְבָּעָטָן
אלְעַ גַּעֲסָטּ.

וואָעַר סְעוּטָן וּוּלְן
דָּעַר וּוּטָן זְיַן.
מְאַמְּעַטּ טְשְׁטָעַלְן
טְאַרְטּ מִיטּ וּוּיַן;

פְּלוּוּמָעָנְשְׁטָרוֹדָל,
שְׁאַקְאַלְאָדּ,
און אַ פּוֹדָל
מְאַרְמָעַלְאָדּ;

פעטע שטיקער
בائلעוואָ,
און אַ דיקער
פֿרֶוכְטַּ-פֿעַטְשָׁאָ, —

און די ליאַלְקָע
אויבנְגָּן
וועָאַ ליאַלְקָע
אנְגַּעַטְשָׁאָן,

ט'יזִין לעַבְנָן
מאָן מֵיר,
און נִיט גַּעֲבָן
וַיַּד קִין רִיר...

נאָכְדָּעָם וּוּלְזָן
אלָעָ גְּרָאָד,
זִיךְרָ צוֹשְׁטָעָלָן
איַן פְּאָרָאָד

און איַן גְּרָאָזָן
וַיַּד שְׁפִילָן פִּין.
— אוִי וּוּעַט דָּאָם
אַ סִימְכָּע זַיְינָן!

וויטעלע און גיטעלע לוייפן אין א רענן

וויטעלע און גיטעלע לוייפן אין א רענן
שטעטלט זוי אפ א היגטעלע :
— „איך וויל איך עפעם פרענן“.
הינטל שאקאלט מיטן עק,
שטשירעט מיט די ציינער :
„ווײיסט איר קינדערלאך דעם וועג
צו די פטעט בעגען?“
— „ניין, מיר וויסן ניט דעם וועג,
וויל עס גויט א רענן.
בא דיאן שטיפברודער דעם וואלף
וועסטו זיך דערפרענן.“

וויטעלע און גיטעלע לוייפן אין א רענן
שטעטלט זוי אפ א קעצעעלע :
— „איך וויל איך עפעם פרענן“.
קעצל קרטשעמ, הויקערט זיך,
מאכט פון עק א קרייזל :
„ווײיסט איר קינדערלאך דעם וועג,
צו א גוטער מײול?“
— „ניין, מיר וויסן ניט דעם וועג,
וויל עס גויט א רענן.
בא דעם בערגל מיסט, וועסטו
דעם וועג אהין דערפרענן.“

וויטעלע און גיטעלע לוייפן אין א רענן
שטעטלט זוי אפ א הענדעלע :
— „איך וויל איך עפעם פרענן“.
הענדל רויטקאמ בלאות זיך
ווא א פאראצעל, א גראבער :
„ווײיסט איר קינדערלאך דעם וועג
צו א זעל האבער?“

— “ניין, מיר וווײַסן ניט דעם וועג,
ווײַיל עם גוּיט אָ רעגן.
בָּאָ דעם מילגערט שײַיעֶר
וועסטו זיך אַהַיְן דערפֿרָעָגָן.”

ווײַטעלע אָוֹן גוּטעלע שלָאָפָּן זיך צוֹזָמָעָן,
איַן אָ וואָרִים בעטעלע
לעַבָּן זײַעֶר מָאָמָעָן.
וועקט דֵּי מָאָמָע : “קִינְדָּרְלָאָן,
שׂוֹיָן גַּעַנְגַּן גַּעַשְּׁלָאָפָּן !”
וַיַּנְعַן הַנְּתָמָן אָוֹן קַעַצְעַלְעַד
אָוֹן הַעַנְדָּעַלְעַד אַנְטָלָאָפָּן ...
וַיַּטְעַלְעַד שַׁלְעַפְטַּד גַּטְעַלְעַן
אַנְטָלוֹיפָּן פָּנוּם רַעֲגָן,
אַיְודָעָר סַקְוָמָט נַאֲךְ אִמְיצָעָר
אָוֹן ווַיְלַזְזֵל עַפְעָם פַּרְעָן.

דִּיוּעַלְעַ שְׁרִיבֶת אָ בְּרוּזְעַלְעַ

ס'יזט די קליגנע דִיוּעַלְעַ
שְׁטַאַרְקָ פָּאַרְטְּרָאַכְּטָ, פָּאַרְנוּמָעָן,
אוֹן זַי שְׁרִיבֶת אָ בְּרוּזְעַלְעַ
צַוְאֵרְ קָלִינְגָּרְ מָמוּנָן.

ס'איַן אַירְ מָמוּעָ עַטְעַלְעַ
מִיטְ אַירְ אַיןְ אַיְינְגָּרְן.
שְׁלַאַפְטָ מִיטְ אַירְ אַיןְ בְּעַטְעַלְעַ
וּוֹעַןְ זַיְ קָומְטָ צּוֹפְאָרְן.

אוֹן זַיְ שְׁפִילְןְ זַיְ אַיןְ הַוִּיפְּ
מִיטְ דִּיְ זְעַלְבָּעְ צָאַצְקָעָם.
גָּרָאָבָןְ זַיְיעָרְ גָּרָטָןְ אַוִּיפְּ,
פִּירְןְ זַאֲמָדְ אַיןְ טָאַטְשָׁקָעָם;

קָנְעַטְןְ בְּלָאַטְעַ-קָעְזְעַלְאָךְ,
לָאָזְןְ זַיְפְּנְבָּלָאָזְןְ.
יָגָנְ שְׁפְּרָנְגָּעָרְ-הַעְזְעַלְאָךְ
אַיןְ דִּיְ טִיפְעָ גָּרָאָזְןְ;

לָאָזְןְ "קָטְשָׁקָעְלָאָךְ" אַיןְ טִיךְ
וּוִיטְ אַוּוּקְצִוְוִימָעָן.
גָּאָרְ אֹזְ עַטְעַלְעַ אַיןְ רִיךְ,
נָעַמְטָ זַיְ זַיְ בָּאַרְיְמָעָן:

"וּוִיסְטָ, אַירְ האָבְ דָּאָךְ, דִיוּעַלְעַ
אַנְדָּעָרָהִים אָ פָעָרְדָּלְ.
אוֹןְ מִיןְ בְּרוּדָעְרְ קָיְוּעַלְעַ
אָןְ עַמְסְדִיקָןְ שְׁוּעָרְדָּלְ;
אוֹןְ אָ פִּילְקָעְ חָאָבְ אַירְ אוֹיחְ,
אוֹןְ אָ שְׁטָרְיךָ צָוְםְ שְׁפְּרִינְגָּעָןְ.
אוֹןְ אָ בָּאָזְ וּוָאָםְ לָאָזְטָ אַרְוִיךְ,
מִיטְ אָ גְּלָאָקְ צָוְםְ קָלִינְגָּעָןְ".

דִיוּעַלְעַ הָעֶרֶתְ אַלְצְדִּינְגָּ אָוִיםְ,
מָאַכְטָ אָ קְרוּמָעְ מִינְעָןְ:
ס'איַןְ אַירְ וּוִיטְיךָ זַיְיעָרְ גָּרְוִיםְ
אוֹןְ סָאַיְזְ נָרוּסְ אַירְ קִינְעָןְ:

או מ'חאָט שווין צאָצקען פיל
דאָרף מען זיך דען גרויסן?
או מ'זוויל נאר, ווערט אַשפֿיל
אלצדינגען וואָס אין דרויסן....

ויצט די קליענער רייעעלע
אייצט פֿאָרטראָכט, פֿאָרנוּמען,
און זי שְׂרִיבְּתַּאֲ בְּרִיעָלֶע
צַו אַיר קְלִינְגֶּר מְוֻמָּעַ:

„ליַּבְּעַ מְוֻמָּעַ עַטְּפָלֶעַ,
בְּזֹוּיִם: דָו זְגַסְטַּמְּרֵיַּן
כְּזֹועַל דִּיךְ אַין מִין בַּעַטְּפָלֶעַ
מַעַר נִיטַּלְאָזְן לִינְגַּן;

„כְּחַאָבַּאֲ בְּמְוֻמָּעַ, אַ גְּרַעְמָדָרָעַ,
— דָו בִּיסְטַּדְאָךְ אַ קלִינְגֶּר
זְיִזְפָּן דִּיךְ אַ בְּעַסְפָּרָעַ,
אַ גְּוֹטָעַ אַונְן אַ שִּׁינְגַּע.

„זְיִטְאַט אַ לִיאַלְקָעַ מִיר גַּעֲבָרָאָכְטַּ
קָעַן זי זָגָן „מַאמְעַ“.
אַין מִין בַּעַטְּפָלֶעַ בַּאַנְאָכְטַּ
שְׁלָאָפָּן מִיר צְוֹאָמָעַן;

„אוֹ זי שְׂטִיְּתַּאֲוִיכְּ אַינְדָּעָרָפְּרִי,
עַפְנָט זי דִי אָוִיגַּן.
אַונְן אַ שְׂטִילְנָקָעַ אַיזְיַּן זי,
נִיטַּלְאָזְן דָו, פֿאָרְצְזָוִיגַּן...

„סְ'אַיזְיַּן אַן אַלְטָעַ שְׁוַיְן דִּין מָאָ,
וּוְיַּיל זי אַיזְיַּן מִין בַּאַכְבָּעַ...
נַאֲרַ זי לִיאַרְעָמָט: „שְׂטִיל זַיְן שָׁאָ!
אַונְן זי אַיזְיַּן אַ גְּרָאָבָעַ...

„איַּצְטָעַ גְּרִים דָעַם טַעַדְיַ-בָּעַר
אַונְן דִי אַנְדָּעָרָעַ בַּאַיִּים.
כְּחַאָבַּאֲ נִיטַּלְאָזְן צַו שְׂרִיבְּן מַעַר,
סְ'אַיזְיַּן נִיטַּלְאָזְן קִיְּזַן נִיְּעַם.“.

כָּאוּעַ דֵּי פָּאוּשׁ

די קלינגינקע כאווע
מיינט זי איז גרוים.
זי גויט ווי א פָאֹוּשׁ
ארום דורכוּ הוין.

וי פָלָעַכְתָּ אַיִן אַיִן צַעַפְלָ
אַ וַיַּדְעַנְעַם בָּאַנְדָּ,
אַיִן גָּלַעַט זִיךְרָ דָּסָם קַעַפְלָ
אַ שָּׁא נַאֲכַאנְגָּנָד.

זַי רַיְבַּט זִיךְרָ דֵּי בָּעַקְלָאָרָ
אַזְנָ פַּדְוָרָעָט דֵּי נָאָזָן,
אַזְנָ בֵּית אִירָעָ וְעַקְלָאָרָ
אַטְבָּלוּי אַזְנָ אַטְבָּרוּאָן.

זַי טַעַנְצָטָן קַעַנְןָ שְׁפִיגָּלָ
אַזְנָ וְעוֹרָט גַּאֲרָנִיט מִידָּ.
זַי מַיְינָט זַי הַאֲטָפָלְגָּלָ
אַזְנָ מַיְינָט אָזָן זַי פְּלִימָט.

צום לאנד פון שפייל

קינדער, לאמיר שפאנגען ציגן
און אנטלייפן פלינק און שטיל.
לאmir פארן בי מיר קומען
אין דעם שיינעם לאנד פון שפייל.

קינדער עלטער, פונפארנט
אף די בעוימשטעהן-פערוד,
און די קליענער, פונהיינטן
אף די ציגן מיט די בערד.

באר די קליענינקע, אינמייטן
אף א קאטשקע-קארואזן.
און די פויילע טשערעפֿאכען
וועלן נאכניין שפאן נאך שפאן.

לאmir אפן וועג פארגעמען
אנדייק-כלדער און זיראף.
און די שווערעד טעדיבערן,
פיפערנאנטער און דעם אַפּ.

העלפאנדל און היפאפאטאמ,
האָרְן-נאָז און קאנגעראָן.
לעמערטלאָך און קליענע הירשן,
און א בופלאָקם דערצן, —

ס'זועט זויאָרָפּ זיין האָלְדוֹן דעם לאָנגָעָן
אויסטרעken צום העכטן צויאִיג
און ווועט פרוכטן אונדוֹ דערלאָנגָעָן:
דעם אָן עַפֵּל, דעם אַפִּיגֶן;

און דעם גרויסן היפאפאטאמ
מייטן פֿעַטְן גֿרְאַבְּן קֿאָרָך,
וועט מען שיקן ער זאל זוכּן
און פֿאָרגְרִיְיטְן עַסְנוֹאָרגְן.

נאכדעם מאבן מיר א מליכל
זו פארקוייטן מעל אין שטאט.
און די וועווער��ע ווועט מאַלְזַן
דרײַענדיך זיך אין אָראָד;

הענער וועלן שפאלטן שפענער
און דער אָפַּע ווועט באָקָן ברויט.
און עס וועלן טשערעפאָכָעט
שאַטְקָעָוּן אונדוֹ קעַפְלָאָךְ קרוּיט.

און דער קאנגאָרו ווועט ברענגן
איין זיין קעַשְׁעַנְע אונדוֹ נים
און די פִּיגֶל וועלן געַבָּן
פִּינְגְּלָמִילֵךְ, ווי צוקער זים.

שפְּילִין אלערליי, די שענסטַע,
נטִיט צוֹם צִילִין, אוֹוִי פִּילִין,
וועלן אלָעַן קִינְדָּעַן קְרִינְן
איון דעם שיינְעַם לאָנד פָּוּן שְׁפִּיט.

די יאטן-ארמיי

לאמר שטעלן זיך אין ריין,
זיך מושטירן ווי סאלדאטן.
שטעלט זיך אלע די וואס זינען
בראוע שטייפער, בראווע יאטן.

מיידלער דארפֿן אויכעט מיטגין
אי פֿאָר קְרִינְגְּעַר, אי פֿאָר „שׁוּוּעַסְטָעַר“.
פֿאָר די יַאֲטִישֵׁשׁ אַרְמִיּוֹן
וועט פֿאָרוּסְגִּין אַן אַרְקָעַסְטָעַר :

איינער טְשִׁפְּלִין אַף אַ קְעַמְּלַ
(אין אַ גְּיוֹזָעַ עַם פֿאָרוּקְילְעַן)
איינער טְפִּיקְלִין אַף אַן עַמְּרַ
איינער גְּלָאַט אָזֶוּ זיך צִיקְלִין ;

איינער טְבְּלָאַן אַין אַ רְעַרְלַ
און אַ צְוִיְּתָעַר אַין אַ פְּלָעַשְׁלַ
און מִיר ווּלְן דּוֹרְכְּמָאַרְשִׁין,
יעַדְעַ גָּאַס אַין יַעֲדַעְס גַּעַמְּלַ ;

מאמעס ווּלְן אָונְדוֹ פֿאָרגְּרִיְּטַן
פֿרְוּכְּט אַון צְקוּעַרְלָעַד אַון טְאַרְטַן.
מִירִין שְׁטוּרְעַמְּעַן די פֿעַסְטָוְנִים,
מִירִין שְׁטוּרְעַמְּעַן די פֿאַרְטַן .

מִירִין אַנְטָאַן זיך מְנוּדִירַן,
שְׁוּעַרְד אַין גָּאַרְטַל זיך פֿאָרְשְׁטָעַקְן.
וּלְן רִיכְעַ זיך בָּאַהְאַלְטַן,
וּלְן בָּאַסְעַם זיך דּוּרְשְׁרָעַקְן.

אלע דְּאַרְפְּן אַרְכְּעַטְעַר ווּרְעַן,
אלע דְּאַרְפְּן עַרְלָעַר לְעַבְנַן.
מִירִין נָאַר די ווּלְט פֿאַרְנְעַמְּעַן
פֿאָר דּוּר ווּלְט זַי אַפְּצָוּגְעַבְנַן.

צייטט פון שפיל

פל מיט הימל איז דער דרויסן,
זונ מיט בלומען אוזו פיל.
און דער זומערטאג, דער גרויסעה,
חאט אוזיפיל צייטט פאר שפיל.

ושוקלאך, באבלקעם און גריין,
פערדלאך, קעלבלאך, קיעללאך, —
לאמיר מאכן שיינע שפילן
אונ זיך אנטשפילן א סאר.

אין די טיפע גראנע גראזן,
א芬ן בוידים, אונטערן טיש.
אין די פעלדער ווי די האז
אונ אין טיביל ווי די פיש;

און די זעלדלאך ווי די בערן,
ווי די שטארכן א芬 דאס, —
לאמיר טראכטן, לאמיר קלערן
וועגן ניע שפילעלבלאך.

שאט! אין זעלדל זודט א קלטער
וואסערקוואל, געשמאק און פריש.
און דער נסבויים, דער אטלטער,
אונגעשאטן איז מיט ניס.

און די בערג מיט טיפע שפאלטן,
— יעדער שפאלט אפ טויזנט שפאן
ערגען ליגט דארט איזטבאָהאלטען
קייזרייז דער עכאנטן.

אונטער שטנדיקע קומטן!
פינטעלען יאנדען איז זוי גרים!
און איך זויים א בוים א פוסטן,
וועט דער בוים זיין אונדווער הויז.

וואלן באיעס זיך דערשרען,
וואלן זוי אנטלייפן באלאך.
נאבדעם וואלן מיר אנטדען
ניע לענדער אינס זאלאך.

בערל ברען

בערל אייז
 א יונגע א ברען:
 אלצידיג וווײם ער
 אונ ער קען.
 כאפּן פְּלִיגַנָּן,
 זשאכּעַם אוּיד;
 שפֿיַעַן ווּוִית
 אונ קרייכּן הוּיד;
 פְּלַעַכְּטַן צַעַפּ
 איין פְּעַרְדּוֹן עַק,
 אונ פְּאַרְבִּינְגַּן
 קעַז אַיְן זַעַק.
 אונ מִיט קִינְדָּעַר
 איין זַיְן קְלָאַסּ,
 נַאֲר זַיְךּ רִיעֵץ
 מאָכּן שְׁפָאַסּ:
 דַּעַם אַ שְׁטוֹוִים
 אַזְעַם דַּעַם אַ קְנִיפּ,
 דַּעַם אַ שְׁטוֹוֹרֶן
 איין צַעַנְטַן רִיפּ.
 דַּעַם אַ צְוָנָג
 אַזְעַם דַּעַם אַ פִּיגּ. —
 אַטּ, ער חַעַנְגַּט שְׂוִין
 אַפּ אַ צְוָיִיגּ;
 אַטּ, ער קְרִיכְטַן שְׂוִין
 אַפּן דָּאָךּ,
 אַזְעַם פָּוּן לִיְוְטָעֶר
 פְּלוֹצְלָזְנָגּ מְדָאָךּ!
 אֹזָא הוּילְעָד,
 אֹזָא פִּיר, —
 בערל, ווּאַסּ
 ווּעַט זַיְן פָּוּן דִּיר!

דָּם פִּיפֶּלֶע

וועלוול האט א מעסערל,
הערשל האט א פייפל,
שמען האט א פאדקאָוווע,
גערשל האט א שריפל.

סַאֲרָעֵלָע דַּי שׂוֹאַרְצִינְקָע
הָאַט אַ שְׁנִירָל קְרָעֵלָן, —
וַיְוַיְּן אַלְעָ אַינְגָּעָלָאָךְ
סַאֲרָעֵלָעַן גַּעֲפָעָלָן.

וועלוול ברעננט זיין מעסערל,
הערשל ברעננט זיין פייפל.
שמען ברעננט זיין פאדקאָוווע,
גערשל ברעננט זיין שריפל.

וַיְוַיְּן זַי נַאֲרַ דָּם פִּיפֶּלֶע, —
בְּלִיְבָן דְּרִיְ פָּאַרְשָׁעָמְטָע.
דְּרִיְ פָּאַרְשָׁעָמְטָע אַינְגָּעָלָאָךְ
מִיטְ הַעֲרָצָעָלָאָךְ פָּאַרְקָלָעָמְטָע.

די קראם

געצל פַּלעַצֵּל האט אַ שנירל
 אָן אַ פַּאַסְטָקָע אָן אַ טִירֶל.
 אָן אַ מעַסְעָר אָן אַ קְלִינְגֶל
 אָן אַ גְּלָעֵל אָן אַ צִינְגֶל.
 אָן אַ בִּיכְעָלָע אָן בְּלָעְטָלָאָךְ
 אָן אַ שִׁירְעָמֶל אָן דְּרוּטָלָאָךְ.
 אָן אַ קְעַמְעָלָע אָן צִין
 אָן אַ דִּימְעָנָט אָן אַ שְׂטִינוֹן.

געצל פַּלעַצֵּל האט אַ שְׁעָרֶל
 אָן אַ בִּיקְסָל אָן אַ רָעֶדֶל.
 אַ פָּאָר שִׁיכְלָאָךְ אָן דִי נְעוֹלָאָךְ
 אָן שְׁפָאַקְלוֹן אָן דִי גְּלָעְלָאָךְ.
 אָן אַ בִּינְגָל אָן אַ לְעָכָל
 אָן אַ חִיטָל אָן אַ דְעָכָל.
 אָן אַ לִיכְטָל אָן אַ קְנוּנִיט
 אָן אַ וּוֹאוֹרְשָׁטָל אָן אַ חְוִיט.

ס' אַיוֹ זַיִן כָּאוּוּרֶל אַוּוּרָעֶל
 דָעֶר פָּאַרְקוּיְפָעֶר אַיִן זַיִן קְרָעָמֶל,
 וּוֹיִל אַוּרָעֶל אַיִן אַ אִינְגֶל
 מִיטָּאַ שָׁאָרָף גַּעֲשְׁלָפָן צִינְגֶל.
 גַּעַצְל וּוֹאַלְטָט אָן אַוִישָׁעֶר וּוֹעֲרָן
 וּוֹעֲן זַיִן מַאֲמָע וְאַל נִיט שְׁמָעָרָן:
 עַר קְלִיבָט אָן טָאנְגָאַיִן, טָאנְגָאַוִים,
 אָן... דִי מַאֲמָע וּוֹאַרְפָט אַרוֹוִים.

קָלוּיַנְדִּיק זַיְד

בערגל אַרְזִיף אָוּן בערגל אַרְאָפּ,
קָלוּיָע אָוּן קָלוּיָע זַיְד אַיבָעָר
אַיבָּן דֵי פִים אָוּן אַונְטָן דָעָר קָאָפּ,
סָקוּלִיעָן זַיְד אַיבָעָר דֵי שְׁטִיבָעָר.

הַימֶל אָוּן טִיךְ, שְׂיִיעָר אָוּן סָאָד
הַינְעָר אָוּן קָעַלְבָעָר אָוּן צִינָן,
דְּרִיְיעָן זַיְד אַיבָעָר וּוּי אַין אַרְאָה,
הַוִּידָעָן זַיְד פּוֹנְקָט וּוּי אָפּ וּוֹינָן.

בְּלוּ פָן הַימֶל, גְּרִין פָן גְּרָאָז
הַעֲנָעָר מִיט פְּלָאָמִיקָע קָאָמָעָן,
קָאָפּ אָוּן פִּים, בּוּיָה אָוּן נָאָז
מִישָּׁן זַיְד אַלְעָ צְוֹזָאָמָעָן.

סָחָט זַיְד גַּעֲדָרִיָּת דֵי גַּאנְצָע וּוּעָלָט
פּוֹנְקָט וּוּי אִינְגָּוּפָטָן דֵי טּוֹיבָן.
נָאָר אָז כְּהָאָב מִיר אַפְּגַעַשְׁטָעָלָט,
איָו וּוִידָעָר מִין קָאָפּ גַּעֲוָעָן אַוְיבָּן.

באלמעלאכעט

כ'לערן זיך פאר שומטער
ניי איך גוט און ניך
שטייל פאר די אינגלעה,
פאר די מידלער שיך.
ס'גיעען קינדער באָרוועם,
קינדער אַזוי פיל, —
זיין אַ גוטער שומטער
אייז אַ גוטער ציל.

כ'לערן זיך פאר שנידער
מית דער נאָדל, שעדר,
גוטע וואָרעמע קליידער
דאָרפּן מיר וואָס מעָה.
ס'גיעען קינדער נאָקעט,
פרײַן אַין דער קעלט —
זיין אַ גוטער שנידער,
דאָם בעטּע אַין דער וועלט.

כ'לערן זיך פאר סטאליער :
כ'נעט אַ זעג, אַ ברעם.
כ'בוי אַ הויז אַ גרויסע,
כ'מאָך אַ גוטע בעט.
ס'דאָרפּן הייזער האָבן
היימלאָזע אַ סאָך —
זיין אַ גוטער סטאליער
אייז אַ גוטע זאָך.

כ'לערן זיך פאר בעקער :
כ'הײַץ דעם אוֹוֹוֹן איַין,
ברויט אַפּ אַ לאָפְּאַטְּע
זעַץ אַיך דאָרט אַרְין.

ביינל, זעלט, קוכן,
אושס'צענגייט און מoil,—
זיין א גוטער בעקער
איו דאך גוט און זואול.

כ'לערן זיך פאר פוייער :
כ'נעם א פלוֹג, א פערד,
איו אקער און אייך בראנגע
און פארזוי די ערָד,
פרוכט און גריינס און טוואוע,
יאנגעדעם און נים,—
זיין א גוטער פוייער
טייער איו און זימ.

שומטער, שנויידער, סטאליער,
פוייער, בעקער אויה,
מיר די ארבעטער-קינדער
שעגן ארבעט הוייך.
דעָר וואס האט ליב ארבעט
זאל צו אנדז אריין —
ארבעטן און בויען
שיין אית, גוט און פיין.

עטקע

ס'יאז עטקע געווען
וואו מיידלעך — אַ מײַידָל,
בְּיוֹ סְחָצֶט אַיר אַיר מַאֲמָע
גַּעֲזָאנְט, זִי אַיז אַיְדָל.

„אַ מײַידָל פֿוֹן אַיכְעָם,
פֿוֹן „הַעֲכָרָעָן שְׂטָאָנָד“,
וּזְאָס סְפָאָסְט נִוְתְּ זִיךְרָן כָּאוּוּרָן
מוּטָ אַנְדָעָרָע בְּאַנְגָּאנָד;

„אַ מײַידָל וּוֹי עטקע
מוֹ אַנְהָאָלָטָן שְׂטָאָט,
וּוֹי „אַיְדָעָלָע קִינְדָעָר“
זִיךְרָן אַקוּרוֹאָט;

„נִיטָ לְוִיפָן, נִיטָ שְׁפְרִינְגְּגָן
אוֹזְוִי וּוֹי אַ צִיגְ;
נִיטָ לְיַאָרָעָמָעָן הוֹיָה,
אוֹן נִיטָ טְשֻׁעְפָּעָן קִיןְ פְּלִיגְ;

„דָאָס קְלִיְידָל נִוְתְּ קְנִיְיטָשָן,
נִיטָ רֵיְסָן דַי שִׁיךְ.
נִיטָ רֵיְדָן פְּאָמְעָלָאָד,
נִיטָ רֵיְדָן אָוּ גִּירָ;

„זִיךְרָן דָאָרָטָן נִיטָ זְעַזְןָ
אוֹן דָאָרָטָן נִיטָ שְׂטִינָן.
אַהֲרָצָו נִיטָ קּוּמָעָן,
אַהֲנִינָצָו נִיטָ גִּיןְ.“

איו עטקע געגאנגען
געקראכטאלט און שטאלין,
קײַין בויג ניט געטהָן זיך
אווי ווי אַחֲלִין.

אלְיַין זיך געשפֿילט
אָפּן גָּאָס אָוֹן אֵין שְׁטוּבּ.
— ווֹאָס דָּרְפּ וַיְיַצְאָוּוּרִים,
וֹאָס טּוֹג אִיר אַ קָּלוּבּ?

געקָרָמָעַט דֻּעַם בַּיּוֹכָל
(געפֿאַשְׁעַט אַ "בּוֹיךְ")
אלְיַין זיך גַּעַנְדִּיעַט
אָוֹן אַנְדָּעַרְעַ אָוַיךְ.

אווי אַיִּינְאַלְיַין אֵין
גַּעַוְאַקְסָן זיך עַטְקָעּ,
אָוֹן סְ'הָאָבָן אִיר שְׁכִינִים
גַּעַרְוָפּן: קָאַקְעַטְקָעּ.

אווי אַיִּזְרָאֵלְעֶדֶר
אַ יְאָר אַיִּזְרָאֵלְעֶדֶר,
בְּזַי אַיִּינְמָאָל הָאָט עַטְקָעּ,
דָּעַרְתָּאַפְּט אַ פִּיאַנְעָרָ.

געַשְׁמוּעַסְטַּט מִיט עַטְקָעּוֹ
געַשְׁפֿילַט אָוֹן פָּאַרְכָּאַכְטַּט,
אָוֹן... הָאָט אֵין פִּיאַנְעָרִישָׂן
קָלוּבּ, וַיְיַעַרְאָכְטַּט.

— — — — —
עַם אֵין אַ פָּאַרְזָאַמְּלָנוּגָן
מִיט קִינְדְּשָׁעָן, גַּעַדְיכְּטַט,
אָוֹן אֵין קִינְדְּפָאַרְצִיכְנַט
יַעֲטוֹוִידָנִס בָּאַרְיכְּטַט.

און נאכדעם וווערט שטיל.
ווען דער פאגוזיער רעדט.
און נעמען פון שלאלנלאער
ער שטעלט אפֿן ברעט.

ער לוייבט און ער מאָדָלַט,
ווײַן ווועַר עַם פֿאָרְדִּינַט.
און יעדער איז גלייך דאָרט:
אַ קִינְד אַיז אַ קִינְד.

און נאכדעם אַ שְׁמוּעַם
פֿוֹן צוּוִיְתָעַר פֿיאָטְרְלָעַטְקָאַג,
עַם גַּאֲפַט אָוֹן עַם שְׁלַגְגֶּנְטָאַלְזָן
אַרְיֵין אַונְדוֹזָעַר עַטְקָע.

דאָם מַוְיל בָּאַ אַיר, אָפָּן,
די אויערַן בָּאַרְשְׁפִּיכָּעַט:
— צִי אַיז זַי גַּעַשְׁלָאַפָּן,
געַבָּאַלְעַמְטָן בַּיּוֹ אַיְצָט?
—————

דעַם סַאַפְּ פֿוֹן דַּעַר מַיִּסְעַ
וּוַיל וּוַיסְן נַאַה, וּוַעַר? —
סְ'אַיּוֹ עַטְקָע אַיז קְלוֹב שְׂוִין
אַ שלאלנלאער פֿיאָנָעַר.

ווען איך וואלט געוווען

ווען איך וואלט געוווען א בעקייער,
וואלט איך טאג און נאכט געבעאכן
האניק-זעלם, טארט און לעקאָה,
און געקיעט אָפּ בֵּידָע בָּאָקָּנוּ;

ווען איך וואלט געוווען א גערטעןער,
וואלט איך אומעטום פָּאָרְפָּלָאָנָּצָּן
ווינגעַרְלָאָך אָוּן אָגְרָעָס-בִּימְלָעָה,
ニָם אָוּן וּוַיְנִישָׁל, אָוּן מָאָרָאָנָּצָּן;

ווען איך וואלט געוווען א שומטער,
וואלט איך זיך גענִיְיט קָאָמָאָשָׁן
הוֹלָע סְקָרִיפְּקָעָ, אָוּן וּוְ שְׂטָאָלָצָן
זָלָן הוֵיכָזֶן דֵּי אָפְּצָאָסָן;

ווען איך וואלט געוווען א שניידער,
וואלט איך נִיעָזָן אַיִן בעגאָדִים
קָעְשָׁעָנָעָם אָפּ אַלְעָ זַיְתָּן,
און מִיט טְשֻׁוּקָלָאָך אַנְשָׁתָאָט פָּאָדִים...

ווען איך וואלט געוווען א פּוֹרְמָאָן,
וואלט איך דּוֹרָך דּעָרָ וּוְעָלָט גַּעֲפָרָן.
כְּזַוְאָלָט נִיט וּוְאַיְנָעָן, וּוְ מִין טָאָטָעָ
איַן איַין שְׂטָעָטָל אַלְעָ יַאֲרָן;

ווען איך וואלט געוווען א מּוֹלִיעָר,
וואלט איך זיך גַּעֲכִוִּיט אַטּוֹרָעָם
הָעַט אַרְוִיָּפּ צָוָם רַעֲנָנְבוֹיָן,
און גַּעַשְׁפִּילָט זיך מִיטָן שְׂטוֹרָעָם;

ווען איז וואלט געוווען אַ שרייבער,
וואלט איז זיך איזן וואלד פארקליבן
און איז פינפאנצזואאנצייך ביכער
וואלד-געשייכטעם אַנגעשוריבן, —

ניט קיון גערטנער, ניט קיון מולייער,
ניט קיון בעקער, ניט קיון שרייבער —
רוופט די מאמע מיר : שלימאול,
און דער טאטע — בערגנטרויבער.

קָלְיִינּוּעַלְט

דער רוף פונם רוייטן רייטער

עם שלאפט ניט די מאמע

דורך דער לאנגער שטילער נאכט,
לאנגען, שווערען שאען,
מייט אן אויג ניט צוגעמאכט
ביז אין שייב געטט גרויען,

ויצט די מאמע לעבן קינד
זינגעט אים צו א לידל,
און אין קוימען שפיטל דער ווינט
אף זיין שטראומפידל;

איינט לעמפלע דער קנייט
רויבערט זיך און פלאטלט.
און אין ווינקעלע די נוינט
לייגט דערוויל און דראטלט.

בייזער וואיעט אלץ דער ווינט,
סקרייפען טיר און טויער,
און די היימלאצע, די חינט
האזוקען צו אין טרויער.

טיפע נאכט שווין, שטומ און שטייל,
ס'שלאפט שווין אלץ מיסטאמע.
שלאפען שלאפט נאך ניט די גרייל
און די טרייע מאמע.

מעקסיקאנערד קווארטאל

شمאלינקע געלסלאך, פארכוישעכט און ענג,
סטעזקעם אונשטאט טראטוארטן.
בלאטעס פארגליווערטע, מילין די לענג,
פינצטער, און ליכט, און פאנצרן;

ארימע שטיבעלאך, ביטערע נויט,
שוויבן מיט ברעטלאן פרשלאלגן.
קינדערלאך בלאס און פארהונגערט, אין קויט,
שפילן זיך שטיל אפ די ראנן;

איינגעלאך צענזרקענע קוקן זיך אום,
שטארן מיט פינצטערע בליקון.
קינדערלעך קויתיקע — קישען ארום
אומפליט און פלייגן און מיקון;

בארוועס פימלעך, צושויבערטע צעפ,
לייבער באהאגען מיט שמאטעס.
בלויין זיך וואנדן פון אונטער די צעפ,
וואנדן פון אונטער די לאטעס;

פייצעלאך קינדער אפ מאמעש הענט
קלאנן זיך, זוינגען און שרוייען.
נאגן "טארטיעס" (*) האלבּ-דרו און צערענט,
וואינגען און נאגן און קייען.

פענימער פאַרמעט, צעננייטשטי און געל,
צעביסען פון פליי און פון וואנצן.
קאליקעם בעטלען באָס טיר אָפּוּ שׂוּעָל
פרעלען און... זינגען דאמאנסן;

איין גרויסער קאמער, צעלעכברט און קרום,
דאָס מעבל — אָ קוֹפּעֶרט, אָ בעטל.
קוּקְט אָפּ דעם צָלָעָם גַּעֲקָרִיזְגָּט אָן שְׁטוּם
יעוזם, פון וואָנט אָפּ אָ בעטל.

(*) "טארטיעס": קוֹקוֹרֹוֹזָעַ-פְּלָעַצְלָאָך.

מוּטָעֵר אָוֹן קִינְד

- אַ זָּאָג מֵיר פָּאַרְוּאַסּ, מַאֲמָע, זֶפֶסֶת אָונְדוּעָר הוּוִין
אוֹן לִיְדַּיק אָן שְׁפִיּוֹן דַּי שׁוֹפְלָאַדּוֹן?
— דָּעַרְפָּאָר, קִינְד, וּוֹיֵיל שְׁפִיּוֹכְלָעַרְסּ בָּא אָונְדוֹ אַיְן לְאַנְדּ,
מִוּט שְׁפִיּוֹן זַיְנְגַעַן אַיבָּעַרְגָּעַלְאַהְן.
- אַיְזַע עַמְעַם דָּצִים, מַאֲמָע, וּוְאָס אַיךְ הַאָב גַּעַהַעַרטָּ:
מַעַן שְׁלִיְידָעַרטָּ אַיְזַע יַאֲס אַרְיַין שְׁפִיּוֹן?
— עַמְעַם, דָּצִים טַוּעַן דַּי רִיכְבָּע אַזְוִי,
אָפָּן מַאֲרָק זַאֲלַן שְׁטִיְיגַן דַּי פְּרִיזְוִן.
- פָּאַרְוּאַסּ, מַאֲמָע, שְׁלַעַפְּן זַיְךְ אַרְבָּעַטָּעַר אָום,
צַוְּנָן אַ נְאַכְּטִישְׁוֹן גַּעַטְרִיבְּן?
— זַיְהַאְבָּן פָּאָר אַלְעַמְעַן הַיְיַעַמְעַן גַּעַבְוִיעַט,
אוֹן זַיְהַטְמַעַן פָּוּן הַיְיַעַמְעַן פָּאַרְטִירְבְּן.
- עַם שְׁטִיְיגַן דַּאֲךְ הַיְיַזְעַר פָּאַרְלָאַזְעַטּ אָוֹן פָּסְטָ!
טָאַ זַוְאַו, מַאֲמָע, לִיגְטָאַ דַּאֲךְ דָעַר זַיְנְגַעַן?
— אָפָּנְגָּעַס אַזְוִינַע זַיְהַדְיַעַנְעַן, מַיְינָן קִינְד,
דַּעַם עַנְטַפְּעַר אַיְזַע לִיְכָטָן צַו גַּעַפְנִיגַעַן:
- עַם הַאְבָּן דַּי רִיכְבָּע פָּאַרְכָּאַפְּטָ אַלְעַן פָּאָר זִיהְ,
די אַרְיַעַמּ פָּאַרְוִינְגְּטָ אַיְן אַ דָּרְיִמְלָאַ
אוֹסְזָוָאַרְטָ פָּאָר זַיְהַדְיַעַטָּם אָוֹן פְּרִיזְדָּ נַאֲכָן טַוִּיטָ,
אַ גַּלְיקְלָעַכְעָר לְעַבְנָן אַיְן חִימָל.
- זָאָג, מַאֲמָע, צַי זַיְנְגַעַן דַּי פְּעַלְקָעַר פָּוּן וּוּעַלְטָ
אָפָּ שְׁטַעַנְדִּיק צַו לִיְדָן דַּעַן גַּרְיִיטָ?
— מַיְינָן קִינְד, סְאיַי אַ זַּעַקְסְטָלָלָ פָּוּן וּוּעַלְטָ שְׁוִין בָּאַפְּרִיְיטָ
אוֹן פִּינְגָּזָ זַעַקְסְטָלָלָ בָּרְעַבְנָן דַּי קִיטָּן.
- אַ מַאֲמָע, דַּו הַעֲרַטָּס וּוּי עַם טַרְאַגְטָ זַיְךְ פָּנוּוִיסָ
אַן אוֹיסְמִישָׁ פָּוּן פְּרִיזְדִּיקָעָ קְלָאנְגְּגָעָן?
— יַאַ, קִינְד. דָּצִים מַאֲרְשִׁירְן דַּי מַאֲסָן צָוּם קָאַמְפָ
פָּאָר פְּרִיזְהִיטָּ, מַיְיטָ פְּרִיזְדָּ אָוֹן גַּעַזְגַּעַן.
- זַעַ, מַאֲמָע, וּוּסְפָּלְאַטְעָרָן פָּעַנְגָּר מִוּט רָוִיטָ,
אוֹן מַעַנְטִישָׁן מַאֲרְשִׁירְן אַיְן צְוִוְיִינְעָ!
— דָּצִים נַיְיעַן דַּי מַאֲסָן צָוּם קָאַמְפָ אָוֹן צָוּם זַיְגָ
מִיר שְׁלִימָן זַיְךְ אָוֹן אַיְן דַּי רִיכְעַן!

מיסטער גריין דער „באמ“

אט-א פארט ער, מיסטער גריין,
ברײַט צעשפּרייט אין לִימוֹזִין.
ס'איו זיון בויך אזווי ווי א פָּצָם,
מייננט ער : אים געהרט די גָּזָם.
פֿוֹקְעַע הענט, א רוּיטער קָרוֹק,
גויידערם קְרִיכֵן באָרג אָפּ באָרג.
אָצְלִינְדֶּר אָפּן פְּלִיךְ,
אוֹן לאָקִירטָע שְׁפָנְגָּלְשִׁיךְ,
אוֹן אָדִימָעַט אַין קְרָאָזָעַט.
שְׁמִיכְלַט ער באָרוֹט אוֹן זָטָם.
גְּלָאנְצַט די קְלִיְינָע בּוֹלְבָּעְגָּאָז
בָּא דָעַם מִיסְטָעַר גְּרִין, דָעַם „בָּאָם“. —

א נֵי וַיְגַלְּיָה

שְׁלָאָף מֵין לִיבָּרְ קְלוֹנְגָּר יָאָטְלָ
שְׁלָאָף מֵין וּנוּנְגָּן,
אֵין סָאוּעָטָן-לְאָגָּנָד דֵּין טָאָטָע
לִוְלְגִּינְקָעָ לִוְלִיָּה.

עַר הָאָט מִיר אַלְעָן אוַיסְגַּעַשְׂרִיבָן
אֵין אַלְגְּגָעָן בְּרִיוֹן :
עַר הָאָט דָּקָרְטָן זַיְד פָּאָרְקְלִיבָן
אֵין אַקָּלְעַקְטִיוֹן.

דָּקָרְט אַיְזָן יָאַנְטָעָוָו אַיְנְדָעָרוֹאָכָן
שְׁרִיבְטָן עַר וּנוּנְגָּן,
פְּרִיְזָן דִּיְגָעָם אָוָן פָּוָן יָאָכָן,
שְׁלָאָף זַשְׁעָ שְׁלָאָף לִוְלִיָּה.

יְעַדְעָר הַעֲלָפְטָ דָּקָרְט בּוּיָעָן, וּיְיָעָן,
אַרְבָּעָט דָּא אַסָּאָה,
רוּיטָעָ הַעֲלָדִישָׁע אַרְמִיָּעָן
שְׁטִיעָן אַפְּ דָעָר וּוָאָה.

אַיְזָן וּיְיָעָן פּוּעָרִים דָּקָרְטָן,
וּוָאָ טְמָעָן דָּאָס גַּעַהָעָרָט —
פְּלָאָנְצָן זַיְעָר פָּעָלָד אָוָן גָּאָרְטָן,
לְעָבָן אַפְּ דָעָר עָרָד.

אַלְעָ טְיוֹלָן זַיְד וּוּ גְּלִיבָע
מִיטָּן בְּרוּיטָן אָוָן קְלִיָּה.
נִיטָּ קִיְּן אַרְיָמָע, קִיְּן רִיבָּע,
אַרְבָּעָט אַיְזָן אַפְּ פְּרִיָּד.

וּוְעַסְטָ מֵין קִינְד נָגָר עַלְתָּעָר וּוּרָגָן
שְׁרִיבְטָן עַר וּנוּנְגָּן,
אוֹ דֵין קָלָאָס זָאָלְסָטוֹ גַּעַהָעָרָן,
לִוְלְגִּינְקָעָ לִוְלִיָּה —

סְמוֹזָ דַי שְׁקָלָאָפָן-אַרְדָּנָגָגָגָגָן
וְאֶל דֵין שְׁטָאָרָקָע הַאָנָט
אֵין אַמְּעָרִיקָע הַעֲלָפָן מָאָכָן
אַסָּאוּעָטָן-לְאָגָּנָד.

דער דופ פונם רוייטן רוייטער

רייט אַ רוייטער רוייטער
אָפַּ אַ ווֹוִיסְן פֿעֶרֶד.
בלײַ-שְׁנוּעַ גַּאלַּפְּרוּט עָרֶ
איְבָּעֵר גַּאֲרַ דָּעַר עָרֶד.

איְבָּעֵר בְּרָעָג אָוָן טָלָן
הַילְכָּת זְוִין פֿעֶסְטָעַר טָרָאַט,
גּוֹטָע בְּסָרוּעַם בְּרָעָנְגַט עָרֶ
יעַדְן דָּאָרֶפֶת אָוָן שְׁטָאַט.

קְלָאנְג פָּוּן זְוִין טְרוּמִיְּטָעַר
כָּאָפַּן אַלְעַ אָוִיפַּ :
„אַרְבָּעָטָעַר אָוָן פֿיְעָר,
שְׁטָיִיט צָוֵם לְעָבֵן אָוִיפַּ!“

פֿעַלְקָעַר אַונְטָעַרְיאַכְטָע
גְּלִיכְּן רְוקְּנָס אָוִים,
לְיוֹכְּטָ פָּוּן יְעַדְנָס אָוִיגְּן
הַעַלְעַ פְּרִיְיד אָרוּים.

אַרְבָּעָטָעַר-קְלָאנְעַם
שְׁפָאַנְעַן רֵי נָאָךְ רֵי,
בְּלוֹטִיק-רוֹיְטָעַ פְּאַגְּנָעַם
וּוַיְיַעַן אַיְבָּעֵר זְוִי.

מוֹטִיק אָוָן אַנְטָשְׁלָאַסְּן,
נִיטְקִיְּן טָרָאַט צְוִירִיקַן,
שְׁפָאַנְעַן זְוִי צָוֵם פְּרִיְיהִיטַן,
גְּיַעַן זְוִי צָוֵם זְוִיגַן.

די באַלְאָדָע פֿון דָעַם גַּדְאָפֶ מִיטַּ וַיַּן שְׂקָלָאָפֶ

אין אַ גְּרוֹיִסֵּן לְאַנדַּ, אַ זְּוַיְיטַן,
יַאֲרָן פִּילְ צְוָרִיקַ, פַּאֲרָצִיטַן,
אַפְּגַּעַזְוַנְדָּעַרְטַן אַיְינְאַלְיוֹן,
אין אַ שְׁלָאָס פֿון מִירְמַלְשְׁטַיְיןַ,
הַאָטַן גַּעַלְעַבְטַן אַ שְׁטַאַלְצָעַרְ גְּרָאַף,
הַאָטַן דָעַרְ גְּרָאַף גַּעַהַאַטְן אַ שְׂקָלָאָפֶ.

פְּלָעַנְטַ דָעַרְ שְׂקָלָאָפֶ גַּעַטְרִיַּ אִים דִּינְעַן:
וּוְאַשְׁןַ, רַאֲמַעַןַ, זְיַעַןַ, שְׁפִינְעַןַ;
פְּאַשְׁעַןַ קִי אַונְ שְׁאַפְּ אַונְ פֻּעַרְדַּ;
אַקְעָרְןַ דִּי הַאַרְטָעַ עַרְדַּ,
הַאַרְעָוְעַןַ פֿון פְּרִי בִּיזְ שְׁפַעַט
אַונְ זְוַךְ לִיְגַּןְ מִיד אַונְ בְּעַטְ.

פְּלָעַנְטַ צְיַעַן זְיךָ דִּי וּוְאַכְּנַ
יַּאֲגַטְעַוּ גְּלִיְיךָ וּוְיַּאֲנְדַּעְרְוּוְאַכְּנַ.
שְׁטִוְיַיטַ דִּי צְיַיְיטַ נִיטַן, אַונְ דָעַרְ גְּרָאַפֶּ
קוֹקְטַ אַוִּים עַלְטָעַרְ וּוְיַּיְונְ שְׂקָלָאָפֶּ
בְּלָאָסַ דָעַרְ פָּגָנִיםַ, גְּרוֹיַ דִּי הַאָרַ,
גְּלוֹיבָטַ דָעַרְ גְּרָאַפֶּ נִיטַן: — אַ�וּ עַם וּוְאַרְ?

שְׁלִוְיסְטַ עַרְ אוּוֹפְעַטַּ אַלְעַ רִינְגְּלַעַן
בִּיזְ צְוַם קַאֲמָעַרְ פֿון דִּי שְׁפִינְגְּלַעַן,
שְׁפִינְגְּלַטַּ זְיךָ אַ לְאַנְגַּעַ צְיַיְיטַ,
שְׁפִינְגְּלַטַּ זְיךָ אַפְּ יַעֲדָעַ זְיִיטַ.
וּוְיַיְונְ שְׁפִינְגְּלַעַן גְּרוֹיעַ הַאָרַ —
יאַ, סְאַיְזַ עַמְעַם, יַאַ, סְאַיְזַ וּוְאַרְ?

נַאֲרַ דָעַרְ שְׂקָלָאָפֶ, כַּאֲטַשְׁ קָאָפֶ גַּעַבְוִינְגַן,
שְׁיַיְינְעַן לְוַיְטָעַרְ זְיַיְינְ אַוִּיגַןַ,
זְיַיְינְ גְּלִיְדָעַרְ פּוֹלְ מִיטַּ קְרָאַפְטַןַ,
קְרָאַפְטַןַ וּוְאָסַ בּוֹיְעַטַּ אַונְ וּוְאָסַ שְׁאַפְטַןַ,
אַרְכְּבָעַטַּ פֿון דַעְרָפְרִי בִּיזְ נַאֲכַטְןַ,
זַיְינְגַטַּ אַ לְיַדְלַ צְוַןַ, אַונְ... טְרָאַכְטַןַ.

און עם טרעפט אמאָל: די יאָרֶן
פֿון זַיִן לְעָבָן — אַין זַיְקָאָרֶן —
יאָרֶן פּוֹל מִיט פֵּין אָונַ נַוִּיט,
הוֹנְגָעָר נַאֲך אַ שְׂטִיכָל בְּרוּיט;
יאָרֶן — כְּמַאֲרָעָם, שְׂוּעָר וּוּ בְּלִיּוּ,
צִיּוּן לְאַנְגָּזָם זַיְקָאָרֶן.

און אַין רַעֲנָם אַט אַזְוִינָע
וּוְעָרָן פְּלַעַגְתָּ דָעָר שְׂקָלָאָפָּא סְוִינָע
דָעָם וּוְאָס אַרְבָּעָט קִיְּינְמָאָל נַוִּיט,
דָעָם וּוְאָס אַיְזָאָפָּא פְּאַרְאָזִיט.
דָעָם וּוְאָס וּוּעָרָט דָוְרָךְ פְּרַעְמָדָעָר מַי
רַיְיךְ מִיט הַיוּעָר, פְּעַלְדָּעָר, פִּי.

וּוְעָרָן פְּלַעַגְנָן דָאָן גַּעֲבָוִירָן
הַיְסָע סִינָע, הַיְסָעָר צָאָרָן
אַיְנָם הַאֲרָצָן בָּאָ דָעָם שְׂקָלָאָפָּא
צַוְּזַיִן בְּאַלְעָבָטָם דָעָם גַּרְאָט.
און אוֹ בְּרוּסָט מִיט צָאָרָן בְּרוּעָט,
וּוּעָרָט אַין אַוְיגָן עַס גַּלְיָיךְ דָעְקָעָט.

רַיְיךְ, מִיט לִיכְטִיקִיּוֹת בְּאַנְגָּסָן,
שְׂטִוִיט בְּאַנְגָּכָט דָעָר שְׁלָאָס פְּאַרְשָׁלָאָסָן,
לִיכְטִיקִט וּוְיִיט אַין לִיכְטִיקִט הַעַל,
נַאֲרָדָעָם גַּרְאָט אַיְזָאָפָּא פְּאַטְעָאָל
גַּעַמְטָקִיּוֹן שְׂלָאָפָּא נַוִּיט, גַּעַמְטָקִיּוֹן רַוּ,
סְמָאָכָט זַיְקָאָרֶן אִים קִיּוֹן אַוְיגָן נַוִּיט צַו;

און אִים דְּרִיקָט אַט מְאַרְעָשְׁכּוּרָע,
און עַר צִיטָעָרט אַושְׁ פָּאָר מוּרָע:
סְזַוִּים פֿון כְּאַכְמָעָם נַוִּיט קִיּוֹן שְׂקָלָאָפָּא
וּוְיִ אַן עַלְעַגָּאָנְטָעָר גַּרְאָט,
וּוְיִ אַט וּוּאַיְלָאָזְעָזְוּגָעָנְעָר הַאָר —
אַיְזָאָפָּא טַאָקָעָא גַּעְפָּאָר!

אין מיט טרייסלענדיקע ציינער,
און מיט שווערקייט אין די בירגער,
און מיט פים, ווי קלעצער שוווער,
שפאנט דער גראפ אום חין און הער
אין זיין שלקס מיט שווערן שפאנט,
ביז עם פאלט אים אין א פלאן.

כאטש א רעגן האט געגאָסן,
האט ער, מיט זיין פלאָן, אַנטשלאָסן,
ניט געצענערט, ניט געטראָכט,
און מיט רידל, האלבע נאָכט,
זיך געלאָזט א הינטערן שטוב
גראָבן פאָן שקלאָפ א גרוב.

ס'הערט דער רעגן ניט אויפ גיסן,
פינצטער... נאָר עס זאל ניט וויסן
קיינער פון זיין סאָד, זיין פלאָן,
טרעט ער קליינע דרייבנע שפאנט
אין דער פינצטערנייש געדיכט,
אן א לאָספ און און א ליבט.

און ער גראָבט אין ער אין זוייבן,
נאָר דער רעגן פון די הייכן
שמייסט אין פאנט זוי מיט שטראָיך,
ווערט די גרוב פארפֿולט צורייך.
— אָז דער רעגן גיסט און גיסט,
אייז די אָרבּעַט דאָן אָמויסט! —

נאָר דער גראָפ, צעווייקט, פֿאָרבּלאָטיקט,
און מיט פֿינגעָר זוי פֿאָרדְרָאָטִיקט
גראָבט אליעז טיפער, גראָבט און שעפט,
שטעקט דעם רידל, גראָבט און שלעפט,
איידער ס'טאנט מיט העלן שיין
מוֹן די אָרבּעַט פֿאָרטִיך זיין... .

גראכט דער גראף אווי די גרוב,
און זיין שקלאָפַן אַין בוידימשטוּב
אייסגעשלָּפַן גוט אָזֶן פִּין,
בָּפְּטָפַן זִיךְ אַיְיף אַין מָאָרְגְּנְשִׁין,
טּוֹטַן זִיךְ אָזֶן וּוּצְשָׁטַן זִיךְ אָפַן
און ער אַיְלָטַן די טְרָעֵפַן אַרְאָפַן.

געמט זיין האָק, זיין לאָם אָזֶן רִידָּל,
זִינְגְּעַנְדִּיק אָפְּרִילְאָךְ לִידָּל,
לאָזֶט זִיךְ גְּלִיאָךְ אַין גָּרְטָן גִּין.
גִּיטָּה, אָזֶן פְּלוֹצְלָנוֹג בְּלִיבְּטָן עַר שְׂטִיְּן:
זַעַט, אַין גָּרְטָן לְעַבְּן שְׁלָאָסַן,
וּאָם עַס טּוֹטַן זִיךְ בָּאַלְעַבְּאָסַן.

פרעוגט עַר אִים: „וּוְאָס בִּסְמָטָן אָוִיסָן
מייט דער גָּרוּב, אַין קָאָלְטָן דָּרוּיסָן?“
עַגְּטָפְּעָרָט יְעַנְעָר בִּיְזָן אָזֶן קָאָלְטָן:
„וּוְעַסְטָן זִיךְ שְׁוֹין דָּרְחוּוֹסָן בָּאָלְדָן!“
און מייט צִיְּן צְנוּנוֹפְּגָעָפְּרָעָסָט
טוֹטַן צּוֹם שְׁקָלָאָפַן זִיךְ אָפְּרָאָמְעָסָט.

אוֹזְן דִּי הָאנְטָן פָּוֹן שְׁקָלָאָפַן דָּאָרַן גִּיבְּעָר —
טוֹטַן אָלְזָן זִיךְ פָּעָסָט אָזֶן וּבִכְּעָר,
און דער גְּרָאָפַן, אַין נָאָסָן קוּוּטָן,
טוֹטַן אָזְוָלְגָּעָר זִיךְ צּוֹם טְוִוִּיטָן.
לייגט דער שְׁקָלָאָפַן אִים בָּאָלְדָן אַין גָּרוּב
און ער לאָזֶט זִיךְ גִּין אַין שְׂטָבוּב.

שְׁלִיאָסָט דָּאָרָט אַיְפָעָט אֶלְעָט טִוְּרָן,
געַמְטָן דָּאָס גַּעַלְטָן, דָּאָס גַּאֲלָדָן, די צִירְוָנָגָן,
קוּקָט אָפְּ דָּעַם אָזֶן טְרָאָכָט מִיטָּשְׁטָאָלָן:
„סְ'הָאָט מִיְּן הָאָנְטָן גַּעַשְׁאָפְּן אַלְזָן!“
זָאנְטָן ער אָפְּן קָאָל: „מִיְּן שְׁלָאָסַן,
כְּבִין פָּוֹן חַיְינָט אָזֶן — בָּאַלְעַבְּאָסַן!“

און מיט לאם און האק און רידל
אַרבעט ער, און זינגעט זיין לידל.
אט א פיעפ און אט א זינגעט,
גײַט די אַרבעט ניך און גראנג...
ווערט דִ אַרבעט פֿאָרטיק פֿרי —
אַרבעט פֿיל, מיט וויניג מא.

שטיויט דער שלאָס אַינמייטן גַּארטן
צווישן בלומען, טויזנט סַארטן,
צווישן בײַמער, גראַן און גלייך.
און צעפֿונקלט חעל און רײַך
פֿונַס בְּאָרג אַראָפּ אַון טַאל,
וֹוי אַ לִיכְטִיקְעָר קְרִוְשְׁטָאָל.

הידש ליעקבערט

די זונ אוווי לויטער, דער טאג אוז לינדר,
 אווי וועל איך א טיסע דערצילן איך, קינדר.
 אמאָל און אמאָל אווי געוועז א מיילעך — —
 עס חוויבט זיך אָן טרוועריג אָן לאָז זיך אוים פֿרײַלעך:
 א מיילעך א ביזער, א מיילעך א שלעכטער,
 פֿלעגט פֿאנגען פֿיל אַרבּעטער-זין אָן פֿיל מעכטער
 פֿון לאָנד, אָן זוי שיקן אַין צאָפּן אַין קאלטן,
 אָן פֿלעגט דֶּאָרט אַין פֿינְצְטָעָרָע טְפִיסָּעָם זוי האָלטן.
 אַין צאָפּן ווֹאוֹס' שְׁפִירְיַּוֹן זיך אַיְבִּקְעַ שְׁנֵיָּוֹן
 אָן בִּיטְעָרָע קָעְלָטָן אָן בְּרָעְסָטָן אָן זָאוּיָּוָן.
 אַזְוִי הָאָט דָּעַר מֵיְלָעַך גַּעֲוָעַלְטִיקָּט פֿיל יָאָרָן
 בִּיז' ס' גַּאנְצְעָנָעָ לְאָנד אַז וּוּסְטָע גַּעַוָּאָרָן.
 וּוּיְלָ פֿיְינְטָהָט הָאָט דָּעַר מֵיְלָעַך גַּעֲלָעַכְטָעָר
 פֿון אַרבּעטער-זין אָן פֿון אַרבּעטער-טְעַכְטָעָר.
 אָן אַז דָּאָם גַּעֲלָעַכְטָעָר גַּעַוָּאָרָן נָאָך גְּרָעְסָעָר —
 הָאָט עָר יְעָנָע מֵיְלָעַר פֿאָרְשָׁלָאָסָן מִיטָּ שְׁלָעַסָּעָר.
 אָן הָאָט זיך מִיטָּ צָאָרָן צְעַפְּלָאָסָט אִינְגָּעָם אָזָיָּן —
 הָאָט עָר יְעָנָעָם הָאָלָדוֹ מִיטָּ אַפְּעַטְלָיָעָ פֿאָרָצְיוֹן;
 עס הָאָבָן נָאָך קָלָאָנָעָן פֿון קִיטָּן גַּעֲלָוָנָעָן
 אָפָּ אַרבּעטער-טְעַכְטָעָר, אָפָּ אַרבּעטער-יְגָנָגָן.
 עס פֿלָעָגָן דִּי שְׁוּעָרָעָ, דִּי אַיְזְוָרָעָנָעָ קִיטָּן
 אַין זָוְגָן זָוְגָן צָמָן צָמָן, צָוָם קָאָלָטָן, בָּגָנְלִיוֹטָן.
 אָן עַלְגָּט גַּעֲבָלִיבָן אַז מָאָמָע אָן טְאַטָּע
 אַין שְׂטָאָטִישָׂן קָעְלָעָ, אַין דָּאָרְפִּישָׂעָר כָּאָטָע.
 דָּעַר מֵיְלָעַך ט' פֿאָרְבִּיטָעָרָט מִיטָּ צָאָר זָוְיָעָר לְעָבָן.
 אָן "צָאָר" הָאָט דָּאָם פֿאָלָק אִים אַ נָּאָמָעָן גַּעֲנָעָבָן.

עם זָיְגָעָן פֿיל יָאָרָן פֿיל שְׁלָעַכְטָע אַרְיְבָעָר,
 בִּיז' ס' הָאָט זיך דָּעַר צָאָרָן גַּעַשְׁפָאָרָט פֿון דִּי שְׁטִיבָעָר.

געשפאָרט זיך פון הייזלעה, אלֶtz העכער און העכער,
דורך טירן, דורך פֿעַנְצְטָעַר, אַרְיבְּכָעַר די דַעֲכָעַר.
ביז פֿול איז גַעְוָאָרָן די לַופְט מִיט אַצָּרָן
וואָאָס האָט, ווי אַכְמָרָע, מִיט שְׁטוּרָעָם גַעְוָאָרָנט.

וּוֵי שְׂוּעָר סְאִיז צַאָמָעַן די כּוּאָלִיעָם אַין קִיּוֹתָן
אַין וַיְיַעַר גַעְיַעַג, וַעַן וַיְיַעַר גַעְמָעַן זַיךְ שְׁפָרוֹיְתָן;
וּוֵי שְׂוּעָר סְאִיז צַאָמָעַן, אַין שְׁטוּרָעָם, אַפְּיַעַר
וואָאָס פֿלָאָקְעָרָט אָפְ שְׁטָרוֹיְעָנָעָם דַאָךְ פָּוָן אַשְׁיַעַר,
אוֹיְיָ אַיז אוֹיְקָ שְׂוּעָר אַיְינְצָאָמָעַן דֻעַם צָרָן
וואָאָס האָט זיך אַין הַרְעַצָּר גַעְזָאָמָלָט דַוְרָךְ יַאֲרָן;
אוֹיְיָ אַיז אוֹיְקָ שְׂוּעָר צַוְ פֿאָרָצָאָמָעַן אַין שְׁטַיְלָן
דאָס בְּרוֹיזְיַיקָעָ שְׁטָרוֹאָמָעַן פָּוָן אַרְבָּעָטָעָר-זְוַילָן,
אַזְן סְחָאָבָן דַעְתָּרָאָגָן זיך קָאָמָפְ-אוֹסְגָעָשְׁרָיוֹעָן
פָּוָן אַיְבָעָרָן צָאָפָן, דַוְרָךְ פֿרָעָסָט אַזְן זְוַוְיַעַן,
פָּוָן אַיְבָעָרָן די סְטָעָפָעָם, פָּוָן אַיְבָעָרָן די פֿעַלְדָעָר
פָּוָן מַאֲכִיקָעָ בְּוּכְטָעָם אַין אַוְרָאָלָטָעָ וּוּלְדָעָר...
אַזְן סְחָאָטָמָט זיך דַעְתָּרָאָגָן פָּוָן קִיּוֹתָן אַ קלִינְגָעָן
מִיטּוּתְ קָלָאָגָגָ פָּוָן צְעַבְרָאָכְעָנָעָ אַיְזָעָרָגָעָ רִינְגָעָן.
אַזְן אַזְן סְחָאָטָמָט דַעַר מַיְלָעָדָ דָאָסָ קָלִינְגָעָ פָּאָרָנוֹמָעָן
הַאָט עַר אַוְיְגָעָצָאָרָגָט מִיטּוּתְ בְּאַיְעָשָׁן בְּרוֹמָעָן;
הַאָט עַר וַיְיַעַגְעַלְיַיְתָמָט מִיטּוּתְ וּוּלְדָעָ רַעְצִיכָעָם,
גַעַשְׁקִיטָט אָפָן לְאַנְדָמִיטּ גַאְזָלָאַנְשִׁישָׁ שְׁלִיכָעָם:
צַוְ בְּינְדָן אַיזְן קִיּוֹתָן די אַלְעָ וּוּאָסָ שְׁפָאָטָן
פָּוָן צָאָרָן, פָּוָןְ מַיְלָעָדָ — מַעַן זַאלְזִיְ אַוְיסְרָאָטָן.
מַעַן זַאלְלָעָ לְעַסְטָעָרָעָרָ בְּינְדָן אַיזְן שְׁמִינִיסָן,
מִיטּוּתְ אַיְזָעָרָגָעָ קָאָמָעָן די הוּאָטָאָפְ וּיְ רִוְיסָן.

אַ קִינְדָעָר, אַיצְטָ וּצְנָדִיקָ דַא אַפְ מִין גַאנִיק,
דַעְרוֹעָ אַיךְ פָאָר זַיךְ די מַעְהָומָעָ, דֻעַם פָּאָנִיק

וואסם האט זיך ארייבער דיז שטעהטלעך געטהאנן
אווי ווי א צעווילדעתער פערד אין א וואנן;
איך זיך צעשרה קעגע בעלאסע געשטאלטן
אף בוידיסם, אין קעלערם, אין גרייבער באהאטלן.
איך זיך זיין, זיין געמען צו מיר זיך דערנענען,
א קינדער, כאטש איר זאלט אווינט שווין ניט קענען.

געשטאלטן, זיין געמען פארשווינגן, צערינגען,
אין וועל איך איך וויטער דיז מיסעלע שפינען:
פון צוישן פיל ארכבעטער-זין, איז געוווען
צ'וּן, כאטש א פראסטער, האט קוים געקענט לעזן.
א פראסטער, נאָר ס'הארץ זוינס געוווען איז א ברויטע,
געוווען שווער געפינען צו אים נאָך א צויזיטן.
פאר ארכבעטערם ליאָזן, פאר ארכבעטערם טראָרָן,
האט זיין הארץ געליטן מיט ליאָזן מיט שׂוועען.
און ר>v>ויזיט איז געוווען הריש לעקערט, צו געבן.
פאר ליאָזן ארכבעטער-ברידער, זיין לעבן.
און ער האט דערהערט דיז פארשטייקטע געשדייען
פון אייז-קאלטן צאָפַן, דורך פרעט איז זאווייען.
און פול איז געוואָרְן זיין הארץ, זיינע גליידער
מיט פיין פון דערשלאָגנעגע ארכבעטער-ברידער.
און טיפ האט א קאָל איז זיין טיפער געשאָטַע
גערוףן: גייז געם פאר זיין אלע, געאָטַע!
און ס'האט ניט געצענערט הריש לעקערט, דער ברוצווער,
הריש לעקערט, צו אלע געדרייקטע א כאווער.
צו אלע פאריאָכטע, צו אלע פארשעטַע,
מיט נאָקְנֵס געביגן, און הערצער פארקלעטען.
און ער האט ניט דרעוֹן געקענט, און ניט שלאָפַן.

ביז ער האט צום סוינע געציילט און געטראָפַן.
געטראָפַן, — און ס'האָפַן ושהאנדאָרמערשע שפָּאָרָן
געבריקעט אין אים מיט אַכּוֹאָרִיעַס און צָאָרָן.
נאָר ס'זוייגט ניט הריש לעקערט און האט קייז באָראָטַע.

ער בראדו שעת מיט שטאלץ, צוישן פערד, דורך דער בלאטע.
מיט שטאלץ און מיט מוט און די קני ניט געובייגן,
דורך נאכטיקו כוישעה, מיט ליכטיקע אויגן — — —
און או ער איי שון צו דער טפיסע געומען,
האטטען מען אים די אויגן פארבינדן געומען.
און ס'חאט נאך היירש לעקערט מיט גלייך שטאלצע גליידער
געונאנט: כ'חאָב געלעבעט און אייך שטאָבר פאָר די ברידער.
און חאט מיט געלעבעט געשפֿאָט צו דעם סוינע:
עם וועלן נאך קומען הורש לעקערטס איזונע!
מען האט אים געהאנגען איין הויף און פארשאָטן,
מיט פערדיישע קלאָען זיין קיועער צעטראָטן.
זוייל ס'חאט זוי אַ שאָנד, זוי אַ וואָנד, באָ די פָּאנַּים
היירש לעקערטס געלעבעט, געבענט אָפָּן פָּאנַּים.

עם זייןען זונט דעם גלאָט אָרְבִּיבָּר פֵּיל יַאֲרָן,
און ס'איו ייענע לאָנד שווין אַ פרײַע געוויאָרַן.
פארשאָוָאנַּדָּן די הערשאָפט, פָּאָרְשָׁוָאָוָאנַּדָּן דער מַיְלָעָה,
און יעדער אַיִּה פְּרִיִּיךְ דָּאָרטָם, אַיִּה יעדער אַיִּה פְּרִיְלָעָךְ.
און אַיזְצָעָר, אַיִּן לָאָנד, אַיִּן דָּעַם לָאָנד דָּעַם בָּאָפְּרִיאִיטָן
דעָצְיָילָט מעַן: גַּעֲוֹעַן אַיִּה אַ מַיְלָעָךְ פָּאָרְצִיְּיטָן...

עלְאָ מַיִּ וַוְינְגְּסָם

אַ שְׁטַעַטֵּל פָּאָרָאָן אַיְן נָאָרָט קָאָרָאָלִיְּנָא,
 אַ שְׁטַעַטֵּל אַ קָּלִינְגָּעַ, אַ שְׁיַינְגָּעַ, אַ פִּינְגָּעַ,
 מִיטָּ בָּעָרְגָּלָאָךְ אַזְּן בַּיּוֹמָלָאָךְ, אַזְּן בַּלְוָמְעָן אֲפִילָעַ...
 אַזְּן עַלְאָ מַיִּ וַוְינְגְּסָם, אַ בְּלָוָס אַוִּיךְ אַ שְׁטִילָעַ...
 אַ מַּאֲמָעַ מִיטָּ קִוְּנְדָּעָרְלָעַד פִּינְגָּה אַיְן אַירָּ שְׁטִיבָלַל,
 אַ שְׁטִיבָל — נִיטָּ גְּרוּסְעָרְ פָּוָן אַטְמָאָז גְּרִיבָל.
 אַזְּן הָאָרְשָׂוּעַן פָּלְעָגָט זַי פָּוָן פְּרִיעָן בָּאֲגִינְגָּעַן
 פָּאָרָ אִירָּעָ פִּינְגָּה קִינְדָּעָרְ אָפְּ בְּרוּתָהָ צַוְּ פָּאָרְדִּינְגָּעַן.
 אַזְּן הָאָרְשָׂוּעַן פָּלְעָגָט זַי בָּאָם וּוּבְשָׁטוּלַ, אַזְּן וּוּבְעָן;
 אַזְּן פָּלְעָגָט זַיְדָּ פָּאָרְדִּינְגָּעַן, קְוִים קְוִים אָפְּ צָום לְעָמָן;
 אַזְּן וּוּבְנְדיָק, שְׁפִינְגְּנְעָנְדיָק, פָּלְעָגָן זַיְדָּ שְׁפִינְגְּנְעָנְ...
 גַּעַדְאָנְקָעָן אַזְּן לִידְעָרָה, בָּאָ אַירָּ אַיְם וּגְעָן.
 גַּעַדְאָנְקָעָן פָּוָן בְּוּטְעָרְרָרְ נָוִיטָ אַזְּן אַירָּ שְׁטִיבָלַל,
 אַירָּ שְׁטִיבָל — נִיטָּ גְּרוּסְעָרְ פָּוָן אַטְמָאָז גְּרִיבָל,
 אַזְּן לִידְעָרָ פָּוָן אִינְגְּעָנְנָעָרְ נָוִיטָ, אַזְּן פָּוָן פְּרָעְמָדָעָרְ,
 פָּוָן דַּיְ וּוּלְכָעָ וּוּבְעָן גַּעַוְאָנְטָן אָפְּ הָעַמְדָעָרְ.
 גַּעַוְאָנְטָן אָפְּ בְּעַטְצִיגָּ אַזְּן טִיְּעָרָעָ בְּגָדָדִים,
 פָּוָן זַיְדָּ אַזְּן פָּוָן וּוּאָלַ, אַזְּן פָּוָן פְּלָאַקְמָעָנָעָם פָּאָדָדִים.
 וּוּאָסָם וּוּבְעָמָן פָּוָן פְּרִיעָן בָּאֲגִינְגָּעַן בֵּי אָוּונָטָן,
 אַזְּן וּוּרְעָן דַּוְרָךְ נָוִיטָ אַזְּן דַּוְרָךְ פְּרָאָצָעָ זַיְדָּ נָאָעָנָטָן.
 נָאָעָנָטָן זַיְיִינְגְּנָעָ שְׁוּוּעָסְטָעָרְ אַזְּן בְּרִידְעָרְ,
 נָאָעָנָטָן זַיְיִוְרָטָרְ וּוּרְטָמָעָרְ וּוּאָסָם וּוּבְעָמָן אַיְסָם לִידְעָרָ;
 גַּוְ, זַיְיִינְגְּנָעָ דַּיְ לִידְעָרָ גַּעַוְוָאָרָן אַוִּיךְ נָאָעָנָטָן
 צַוְּ וּוּבְעָרְ וּוּאָסָם הָאָרְשָׂוּעַן שְׁוּעָרְ בֵּי אַזְּן אָוּונָטָן.
 וּוּיְלָ יְעַדְעָרְ פָּלְעָגָט פִּילָּן אַזְּן יְעַדְעָרְ פָּלְעָגָט הָעָרָן
 אַזְּן קָלְאָנְגָּ פָּוָן דַּיְ לִידְעָרָ — זַיְיִן גְּוִירָלָ, זַיְיִן שְׁוּעָרָן.
 אַזְּן זַיְיִינְגְּנְדִּיקְ פָּלְעָגָן זַיְדָּ שְׁטָאָלָן גַּעַמְיִתְעָרְ
 אַזְּוִיְּ וּזְיִזְעָרְ סְעָרָפְ אַזְּן דַּעָרְ הָאָנָטְ פָּוָנָם שְׁנוּיּוּתָרְ.
 אַזְּן לִידְעָרְ פָּוָן נָוִיטָ, זַיְיִזְעָרְ שְׁאָרְפָּסְטָעָרְ קְלִיוּיּוּזָן
 פָּלְעָגָט קָלְגָּגָן מִיטָּ אַזְּן מִיטָּ פְּרִיאָדְ פָּוָן בָּאָפְּרִיאָוָנָגָן.
 אַזְּן וּזְאָנְדָעָרְ... עַס פָּלְעָגָן גַּעַבְוִוְוִינְגָּעָ שְׁקָלָאָפָּן
 וּוּאָסָם לִיְיִזְן אַזְּן וּוּבְעָמָן. אַזְּסָם לִיְיִזְן אַזְּן שְׁאָפָּן —
 מִיטָּ אִינְגְּמָאָלָ, זַיְיִלְדִּישָׁעָ שְׁטָאָלְצָעָ רַעֲבָלְעָן

געקרעפטיקט, געאייניקט, אין דריין זיך שטעלן,
און זאגן: "מיר ווילן פאר איזיך מון ז' ניט ווועבן
און שטאָרבּן פון הונגעַר, — מיר ווילן אויך לעבען!"
דאָן פֿלעַגּן פֿאַרכִּיצְטָעַרטְּטָע בְּלִיבְּנֵן די גְּרָאָפּן,
די ווועבר-בְּאַרְצָנָעַן, פֿאָר זְיִיעַרְעַ שְׂקָלָאָפּן.
וּוְיִלְשְׁטִילְ פֿלְעַגּן בְּלִיבְּנֵן די רְעַדְעַרְזָוּס ווּעַבְּן
פֿאָר זְיִי אַ גְּאַנְיִידְן פֿוֹן גְּלִיקְלָעַכְן לְעַבְּן.
וּוְיִלְשְׁטִילְ פֿלְעַגּן בְּלִיבְּנֵן די שְׂוֹוֹאַרְצָעַ פֿאַרְקִינְ
וּאָסּ פֿלְעַגּן פֿוֹן שְׂקָלָאָפּן אַ גְּאַלְדְּשָׁטְּרָאָס אַוְיסְדְּרִיךְן.
און עַלְאָ מִי ווִינְגִּים, די מַאֲמָעָן, פֿלְעַגּטְ קְוּוּלָן
זְיִי סְזְוּעָן דְּעַרְשָׁלָגְעָנָעַ שְׂקָלָאָפּן — רְעַבְּעָלָן.
און דָּאַטְ די בְּאַסְעָם, די רִיבְכָּעָן, פֿאַרְדְּרָאָפּן
און זְיִי האָבָּן עַלְאָ מִי ווִינְגִּים דְּעַרְשָׁאָפּן.

דעַרְשָׁאָפּן אִינְמִיטָן דָּעָרְ גָּאָסּ, אַפְּ אַ זְּוָאָגְן.
און סְ/הָאָבָּן די ווּעַבְּרָעָ גְּעַבְּרָאָכְטָן זַי צְוָרָאָטָן,
מיַטְ קְעָפְ אַנְגְּעַבְּוִינְגָן, צָוְ שְׂוּוּלְ פֿוֹן אַירְ שְׁטִיבְלָן,
אַירְ שְׁטִיבְלָן — נִיטְ גְּרָעָסְעָרְ פֿוֹן אַטְ אֹזְ גְּרִיבְלָן.
און פִּינְגְּפִּינְגְּ קְלִינְגְּ קִינְדְּעָרְלָאָהָן, עַלְנָטְ גְּעַבְּלִיבְן,
זְיִי הַרְבָּסְטִיקָעָ בְּלַעַטְלָעָרָן פֿוֹן שְׁטוּרָעָם גְּעַטְרָבְן,
בַּיְזְ סְ/הָאָטָן זְיִי פֿאַרְשָׁלָעְפָּרָטָן דָּעָרְ שְׁלָאָפְ אַיְן די ווִינְגִּן.

דעָרְ טָאָגְ אַיְזְ אַ כְּמַאְרָגְעָרָגְעָן, אַיְן אַ נַּאֲסָעָר,
נַאֲרָ בְּלָוְטָ קְעָן נִיטְ שְׂוִוְיִיגְן, וּוְיִילְ בְּלָוְטָ אַיְזְ נִיטְ ווּאֲסָעָר.
און ווּעָרָ קְעָן דָּעָן שְׂוִוְיִיגְן? עַסְ הַאָטְ דָּאָרְ פֿאַרְדְּרָאָפּן
פֿאָרְ אַוְמְשָׁוְלְדִּיקְ בְּלָוְטָ וּאָסּ מְ/הָאָטָן דָּאָרְטָ פֿאַרְגָּאָפּן.
און סְ/הָאָבָּן דָּאָן פֿוֹסְטָן גְּעַנְוּמָעָן זַיְךְ בְּיִלְןָן,
און שְׁאָרְפְּ הָאָבָּן וּוּעַרְטָעָרָגְעָן זַיְךְ פְּיִלְןָן,
דוֹרָךְ לִיְפָן פֿאַרְפְּרָעְסְטָעָן, דוֹרָךְ צִיְינְגָרָן פֿאַרְקִירִיכְטָעָן.
און סְ/הָאָבָּן די ווּעַבְּרָעָ גְּעַשְׁוֹוֹאָרָן, מִיטְ טְרִיוּהִיְהִיטָּן
זוֹ קְעַטְפָּן, זְיִי עַלְאָ מִי ווִינְגִּים, פֿאָרְ פְּרִיהִיְהִיטָּן.

ס ק א ט ס ב א ר א

און דאס איז די מיטסע מיט דיאָ סקאַטסְמַבָּאָרָאָ-איינגלַאָך, די נײַן: אַין „שענַטִּים“ צעלעכערטע, ווֹאו ס'בִּיטְשָׁן די רענְגָּס אַרְיִין; אַין כּוֹרוּועַם, ווֹאו ס'יאָגָן זיך ווֹינְגָּטָן דּוֹרֶךְ שְׁפָאָרָעָם פָּוּן ווּעַנְתָּ, ווּאָס זַיְגָּעָן, פָּוּן דָּאָרְעַמְשָׁע הַיְצָן, צַעֲטָרִיקָנָט, צַעֲבָרָעָט, — דָּאָרָט ווֹאוֹיגָעָן די נַעֲגָרְשָׁע „שְׁעָרְ-קְרָאָפְּעָרָס“, ווּי ס'איָז באַקָּאנְט, ווּאָס אַקְעָרָה, זַיְעָן אָן שְׁנִיְּדָן, די שְׁעָפָע פָּוּן לְאָנד; ווּאָס זַאְמָלָעָן דּוּם צַוקָּעָר, דּוּם טַאָבָאָק, דּוּם באֹוֹל, אָן זַעַק, צַו שִׁיקָּן עַמְּ נַאֲכָדָעָם אַין שְׁטָעָט אָן אַין לְעַנְדָּעָר, אַזְוּק.

נִיט זַיְוָט גַּהְעָרָן דּוּר טַאָבָאָק, דּוּר צַוקָּעָר, נִיט זַיְוָ. נִיט זַיְוָרָס דּוּר באֹוֹל, ווּי עַרְשְׁתָּאָג נַעֲפָלָעָנְדָר שְׁנִיָּי, — פָּאָר מַאֲגָעָן מַאֲלָצִיָּט, פָּאָר קָאָרָן אַ בּוּסְל אָן פָּעָטָם, מוֹזָהָאָרְעָוָן נַעֲגָרְשָׁע „קְרָאָפְּעָר“, אָין טְרִיקָּעָנִיש אָן נָעַץ; עַס אַיז יַעֲדָעָר „קְרָאָפְּעָר“ אַ קְנָעָכְט בְּיָם פְּלָאָנְטָאָטָאָר, בְּיָם באָם. בְּיָם באָם מִיט דֵי אַוְיָגָן ווּי שְׁפִוּלָעָן אָן מַוְיל ווּי אַ שְׁלָאָס; ס'אַיז זַיס פָּאָרָן בָּאָם עַקְסְפָּלוֹתָאָטָאָר דֵי נַעֲגָהָשָׁע מַיִוָּס ווּי זַיס ס'אַיז דָּאָס מִילָּך פָּוּן די פָּעָטָע, נַעֲפָאָשְׁעָטָע קִי. אַיז נַאֲכָדָעָם ווּי „קְרָאָפְּעָר“ ט/גַּהְעָרָוּוּט אַ יַּאֲרָ נַאֲכָנָאָנָה, בְּלִיּוֹן אִים לַיְוִידָק די העַנְטָמָן, אָן גַּעֲצָאָלָט אָן אַן לְאָנָה. אָן אָז עַס צַעֲרָעָנְטָמָן מִיט אִים זַיְך, סַאְפָּ-זְוּמָעָר, דּוּר באָם קְוָמָט נָאָך, פָּוּן נַעֲגָרְחָוָן „קְרָאָפְּעָר“, אַ כּוֹיוֹ אִים אַרְוָס ווּעְרָט נַעֲגָרָגְעָנְטָאָטָאָט, גַּעֲבָוֹנָה, אָין כּוֹוֹוָעָס ווּי שְׁטָרִיק, אָן טָאָר פָּוּן פְּלָאָנְטָאָטָיָע נִיט קִינְגָּמָל אַזְוּקָּנִיּוֹן צְרוּיק. אָן וּוְאָגָט עַר, דּוּר נַעֲגָרָה, אַזְוּקָּנִיּוֹן, — אַיז גַּעַמְט נִיט קִיּוֹן שָׁאָן עַר וּוְעָרָט גַּיְאָגָט ווּי אַכְיָעָ פָּוּן לִגְנְטָשָׁע אָן „לְאָא“. אָן עַר וּוְעָרָט עַד נַעֲכָאָפָט — וּוְעָדָט זַיְוָן קְעָרְפָּעָר צַעֲלָעָכְעָרָט מִיט בְּלִיּוֹן ס'פְּרָאָוָעָן פְּלָאָנְטָאָטָאָרָשָׁע לִינְטָשָׁעָרָם, אַ סִּימְכָּעָ דּוּרְכִּיּוֹן: מַעַן צִית אִים אַרְוִיָּף אָפָּאָגָט וּוְעָדָט זַיְוָן קְעָרְפָּעָר צַעֲלָעָכְעָרָט מִיט בְּלִיּוֹן עַר וּוְעָרָט אַין הַעֲלִישָׁן פְּלָאָקָעָר אָפָּאָגָט קְוִילָן פָּאָרְבָּרָעָנָט.

דאָן נעַטֵּט יַעֲדָר אַוְנָגָעָר, צָוֵם אַנְדָּעַנְךָ, אַ קְוֵיל מִיטֵּזֶיךָ, מִיטֵּזֶיךָ
אַ קְוֵיל פָּוּן אַ נְעַגְּדָרְשָׁן קֻעְרְפָּעָר, פָּאָרְלָאַשָּׁן, פָּאָרְגְּלִיט.

עס זיינען ניט נענער פָּאָרְשְׁקָלְאָפְּט וּוְיֵיל סְ'אַיזְוַוָּאָרְצָן זַיְעַר הַוִּיט,—
פָּאָרְשְׁקָלְאָפְּט וּוְיֵינָעַן אַלְעַן וּוְאַס אַרְכְּבָעַטָּן עַרְלָאָךְ אַפְּ בְּרוּיט.
אוֹן וּאוֹן נָאָר אַ שְׁטָמָט, צִי אַ לְאָגָד, וּוְאַס מִיטֵּט אַרְיָים אוֹן רִיָּה,
אוֹן נוֹיַט דָּאָרָט פָּאָרָאָן, אוֹן אַ מְעַנְתָּשָׁן צָוֵם אַזְוָנָשׁ אוֹן נִטְגְּלִיאַיד;
סְ'הָאָט בָּאַס פָּאָרְאָוִוִּיט אַוְנְטְּעוּרְיוֹאָכְט יַעֲדָן אַיְינָנָעָם וּוְאַס שָׁאָפְּט,
נָאָר טָאָפְּלָט פָּאָרְיָאָכְט חָאָט עַר נְעַנְעָר, אוֹן טָאָפְּלָט פָּאָרְשְׁקָלְאָפְּט.
צַעְשִׁילָט הַאָט עַר אַרְבְּעַטְעַר-כְּרִידְעַר, אַפְּ וּוְיִים אוֹן אַפְּ שַׁוְּוֹאָרָעַ,
וּוְיֵיל שְׁרָעָק פָּאָר דְּרוּוֹאָלָט פָּוּן דִּי שְׁקָלְאָפְּן, נָגָט וּוּבְּעַרְשָׁע הָאָרָץ.
סְ'טָאָר נְעַנְעָר נִטְוְיִסְוָן אוֹן דָּעַר מִיטֵּט אַן אַנְדָּעָרְרָעָר הַוִּיט,
קָעָנוּ זַיְינָן אִים אַכְּזָוָועָר, אַ בְּרוּדָעָר אַיְן קָאָסְמָפְּ קָעָגָנוּ נִוִּיט.
וּוְיֵיל סְ'זְוִיְּסָטְטָפְּ אַפְּרָאָזָוִוִּיט אוֹ זַיְעָן אַרְבְּעַטְעַר-קְלָאָטָם נָאָר דָּעַרְוָאָכְט —
נִיטָּח אַיְן קִיְּין גְּרָעְסְּעָרְרָעָר קוּיְעָה, קִיְּין שְׁטָאָרְקָעְרָעָמָכְט.

אוֹן אָט בָּא דִי "שְׁעַרְקָאָפְּעָרָם" זַיְינָעַן אוֹיךְ קִינְדָּעָר פָּאָרָאָן
וּוְאַס גִּיעָעָן צְוְגְּלִיאַיךְ מִיטֵּט דִי טָאָטָעָם אוֹן מַאְמָעָם אַיְן שְׁפָאָן.
וּוְאַס קְלִיבָּן אוֹן פְּרָעָסְן דָּעַם בָּאוּוּל, אַיְן רְיוּיְקָעָ פְּעָקָן,
אוֹ שְׁיקָן עַמְּסָנָאָט אַיְן שְׁטָמָעָט אוֹן אַיְן לְעַנְדָּעָר אַזְוּעָק.
וּוְיֵיל גְּרוּוּסָאָן אוֹן פִּיל אַיְן דִי שְׁעָפָעָן, אוֹן קְוָרָץ אַיְן דִי צִוְּיָּוִת.
אוֹן סְ'זָעָן דָּאָךְ וּוְיִי זְדַלְעַרְיִיעָן, וּוּעָן בָּאַס זַיְדְּ צְעַדְרִיְּוִיט.
וּוְיֵיל סְ'פָאָלָן וּוְיִי אַיְזְעַרְנָעָה האַמְּעָרָם, דָעַם טָאָטָן אַיְן קָאָפְּ!
פְּלָאָנְטָמְטָאָרָם גְּשָׁרְיוּעָן: "הָעֵי נְגָעָר, קָאָמָאן, הָאָרִיאָפְּ!"
נָאָר קוּוּס זַיְינָעַן פּוֹל שְׁוִין דִי שְׁיִעָרָם, אוֹן פְּלָדְעָר שְׁוִין לְעָר,
פָּאָרְקְנִיְּטִישָׁת דָאָן דָעַר טָאָטָעָם דָעַם שְׁטָעָרָן, טָוָט מַאְמָעָם אַ קלָּעָר:
אוֹ לְיִדְקָעָ פְּסָטְעָוּוּן אַלְמָעָרָם, אַן מִילָּךְ אַן אַן בְּרוּיט,
אוֹ מְיוֹרְעָדִיק שְׁוּוּרָאָר אַיְן דָעַר הַוְּנָגָעָר, אוֹן גְּרוּוּסָאָן דִי נוֹיַט —
וּוְאָלָט עַפְּשָׁעָר פָּאָר אַזְוּזְעָרָעָר קִינְדָּעָר גְּעוּוּזָן אַ פְּלָאָזָן
זַיְקָאָזָן אַפְּ וּוּעָן אוֹן זַיְעָן צִי סְ'אַיזְוַוָּאָרְצָן".
אוֹן אָט אַזְוִי לְאָזָן זַיְדָעָר אַרְוּקָעָ אַיְן דָעַר וּוּלְעָט
וּוְיִפְּיגָל סָאָפְּ וּמָעָר, פָּוּן לְעַנְדָּעָר וּוְאַס מַקְומָט אַן דִי קָעְלָט.

נאר פויגל געפינגען פארגרייט אומעטום זוויינר שפיין.
 דאך שפיין איז ניט גרייט פאר קיין קינדרער, סיי שוואָרץ, סיי זוויב.
 און פֿרִי זוינגען פֿינְגֶל צו פֿלְעַן פֿון שטעהָל צו שטאמּן.
 נאר ס'חאָבן ניט קינדרער קײַן פֿלְגַּיִל, און מיד ווּרטַט דער טראָט.
 נו ווּאָס בְּלִיבַּת פֿאָר וּאנְדָּרְעַרְקִינְדַּעַר דעַן אַיבָּעָר צו טָאָן —
 איז שפֿרִינְגַּט מְעַן בִּינְגַּיְוּעַ אַרְוֹף אָפּ אָפּ אַרְבָּאָזְגָּן.
 מְעַן קָאָרְטְּשַׁעַט וּיךְ אַיְזַן אֵין אַזְוַנְקָל פֿאָר הַונְגַּעַר אַזְן קָעַלְט
 אַזְן ס'כְּרִיאָזְגַּעַט אַזְן מַוְאָךְ דַּי בָּגָן, דַּוְרְכוֹן זוּנְטִיקָן פֿעַלְתָּה.
 מִיטּ לִידְיקָן מַאָגָּן, אַזְן טְרוּמָעַן אַזְן מַוְאָךְ אַסָּאָה,
 פֿאָרוּאָגְּלַטְעַם הַיְמְלָאָזָעַ קָינְדַּעַר דַּוְרָךְ פֿרְעַמְדְּקָאָלְטַעַר נָאָכָט.
 אַזְן דַּא חַוְּבַּת דַּי מִיְּסַעַּ מִיטּ „סְקָאָטְסְבָּאָרָא אַינְגָּלָאָר“ זַיךְ אַזְן :
 נִין נְעַגְּנָשָׁע אַגְּלָאָךְ אַזְן וּוּעָגָן, אָפּ אָפּ אַרְבָּאָזְגָּן.
 פֿאָרְלָאָזְטָ צְוִילָב הַונְגַּעַר דַּי הַיְמָעַן, גַּעֲלָאָזְטָ זַיךְ אַזְן וּוּעָגָן.
 אַגְּטָקָעַן פֿאָרוּאָגְּלַטְעַם נְעַכְתָּ אַזְן אָזְמִיכְבָּרָעַט טָעַג.
 ס'אייז אַיְזָנְדַּעַר דַּעַם צְוּוִיתָן אָפּ פֿרְעַמְדָעַר, דַּאָךְ נְעַגְּנָט אַזְן נְוִיטָה,
 עַם הַאָטָז זַיךְ אַיְזָן כָּאָלָעַם פֿאָרָאִינְיִיקָּט : דַּעַר בָּאָלָעַם פֿון בְּרוּוּט.
 זַיךְ לְגַנְזָנְגַּעַט אַזְמְרָטַעַט אַינְדָּרְיוּעָן, גַּעֲטָלִיעָט וּיךְ שָׂאָף,
 עַם קָעַלְטָעַט דַּעַר נְאָכְטִיקָּעַר וּוּינְטָט, אַזְן זַיךְ נְעַמְתָּ נִיטּ קַיְיָן שְׁלָאָף.
 עַם בְּרָאָזְגַּעַט דַּי בָּאָן אַזְן עַס צִיטָזִיךְ : אָטָג יְעַדְעַ שָׁאָף,
 אַזְן יְעַדְעַר הַאָטָט מַוְיַּרְעַ פֿאָר „וּוִיסְעַ“, פֿאָר לִינְטְשָׁעַר אַזְן „לָאָף“.
 עַם אַזְן אָזְמוּסְטָ וּזְיַעַר מַוְיַּרְעַ, דַּי שְׁרָעַק נִיטּ אָזְמוּסְטָ,
 וּיךְ יְעַדְעַר פֿאָרְוִים, וּאָלָט אַזְן הַאָרְצָן וּזְיַן גּוּרְלָגָעָסְטָ.
 אַזְן אָטָז... אַיבָּעָר בְּעַרְגִּיקָּעַ זַוְיִיטָן, אַזְן רָאֹזְוֹן גְּרוּי
 נְעַמְתָּ טָאָגָן. אַזְן ס'פֿינְקָלָעַן דַּי פֿעַלְדָעַר אַזְן זְיַבְעַרְגָּנָס טָוִי ;
 דַּעַר לְאָרָךְ הַוְּبַּכְתָּ מִיטּ פֿלְיַעַטְעַן טְעַנְגַּעַר אַזְן, פֿרְאוֹוֹן זַיְן לִיהְיָה,
 נְאָר ס'חָעָרָן נִיטּ נְעַגְּנָשָׁע אַגְּלָאָךְ, פֿאָרְשָׁלָאָפָּן אַזְן מיד,
 עַם צְעַרְטָלָט זַיךְ שְׁלָעַפְרַעְקָעַ מִידְקָיִיט, מִיטּ מַאָמָעַשְׂרַעַטָּן,
 אַזְן ס'זְיָגְנָעַן דַּי רְעַדְעַר אַלְיַד פֿון אָזְזִוְיִיטָן לְאָנדָה.

אַלְיַד פֿון נְזַעְטִיקָטָעַר דַּוְאָן אָפּ פֿוּכָאָזְעַר בְּעַט
 וּוואּ זַיס אַזְן דַּעַר שְׁלָאָף פֿאָר דַּי גְּלִידָעַר, אַזְן פֿוּלְקִיְּטָ בֵּין שְׁפָעַט.
 וּוואּ מַאָמָעַס פֿאָרְגָּרִיטָן אָפּ פֿרְישִׁיטִיקָעַ שְׁוִין, לְאָטְקָעַס מִיטּ שְׁמָאנָט,
 אַזְן אָטָז : עַמְּיַץ וּוּעַקְטָ... נְאָר עַם אַזְן נִיטּ דַּי מַאָמָעַשְׂרַעַטָּן —
 דַּי אָוְגָן פֿאָרְקָלְעַפְטָ נְאָר מִיטּ שְׁלָאָף, אַזְן דַּי גְּלִידָעַר נְאָר מיד,
 נְאָר כָּאָלָעַם אַזְן אָוּסָם, אַזְן פֿאָרְשְׁטִילָט אַזְן פֿון רְעַדְעַר דָּסָם לִיהְיָה.
 נְאָר פֿעַסְטָ אַזְן דַּעַר קָלָעַם פֿוּנָס שְׁעַרְיָה, פֿון הַאָרְצָלָאָזָן „בָּסָם“ ;
 עַם פֿינְטָלָעַן צְעַשְׁרָאָקָעַנָּעַ אָוְגָן מִיטּ שְׁטוּמָעַן „פֿאָרוּאָס“ ?

עם גלאצן די מיליער פון ביקסן, מיט בלויינערגעם שרוויט,
און לינטש-מאכ שווין פאדערט פאר נונגערשע אינגלאך, דעם טויט.

ערשת הינטער פארגראטטעט שוויבן און שטיינערנע ווענט,
ערשת דארט האבן סקטטסבאָרַאָג אַנְגֶּלְאָך, די לאגע דערקענט :
געוואָן איז קלאָר או דורך לעצטער פאַרְזֹוֹאָגְלָטָעָר נאָכָט
פֿון שְׁאָפְלָאָזָן וּוְאָנְדָעָר, האָט "עַמִּין" אַ בְּלָבָעַל גַּעֲמָכָט.
דערקלערת זיַּיך די הענט שווין דער ריַּכְטָעָר אַזְּנָעָמָנִישְׁפְּרִיט.
און סְרִיבְּט זִיכְּרָה הענט שווין דער מַאְרָקְ-פְּלָאָזָן פּוֹל,
מען גרייט פאר אַ "חוֹשָׁבָבָ" אַ חָרוֹטָאָזָונָעָם, דעם עַלְקָטְרִישְׁן שְׁטוֹל,
סְאֵין שְׁקָעָר דָּאָס שְׁטָעָטָל, עם הוֹלִיעָט, עם גִּיטְּסָאָרָם,
מען לִוְיָזָט הִינְגָּט אַ דָּאָלָעָר אַזְּקָטְרָעָן אַזְּנִינָק אַזְּנִינָק אַזְּנִינָק.
עם אַזְּנִינָק צְעֻוּשָׁעָטָעָט באַנדָעָם דָּעָר מַאְרָקְ-פְּלָאָזָן פּוֹל,
"דָּעָר וּוֹלְבָּלְט אַזְּנִינָק הַעַלְדוּר מִיטְּ בָּרָאָנְפָּן, מען טְוַפְּעָט, מען שְׁרִירִיט :
"דָּעָר בַּי אַזְּנִינָק טְיִידִים אַזְּנִינָק די אַלְדָּטָאָזָן טְוַיְּנִיט" !

דער לינטש-דריכטער, קלויימערשט מיט ערנטסט, גערעדט האָט אַזְּוִי :
"мир מזון באַשְׁיאַן די ערע פֿון מַוְתָּעָר אַזְּנִינָק פרוּי ;
שׂוֹוֹאָרֶץ חַוִּיטְקָעָר מַאְרָמִיט אַ יְעַנְקִי נִיט וּוּירָן קִיּוֹן פָּאָר,
מיַר מזון אַיצְטָהָנְדָלָעָן אוּ "נִינְגָּרָ" זָאָל וּוּיסְטָן זִין אַרְטָ!"
אונַסְהָעָרָן אַזְּנִינָק טְוִיְּט-שְׁרָעָק, נִין אַנְגֶּלְאָך מִיטְּ טְוַגְּקָעָלָעָר הוּיַּט,
דעם אַוְרְטִיל : "אין עַלְקָטְרִישְׁן שְׁטוֹל, צּוֹ פָּאָרְבָּעָן אַפְּ טְוִיְּט".

עם האָבָן זִיכְּרָה אַיְזָעָרָנָעָט טְוִיְּרָן פָּאָרְרִינְגָּט, פָּאָרְשָׁפָּאָרט,
און סְהָאָבָן וּקְסָמָעָם אַוְמוּסְט אַפְּ וּיְדִיעָם גַּעֲוָאָרט.
בַּיּוֹ אַיְגָּמָאל טְאָאָשָׁכְּיָינָעָט דִּי נִיְּעָם אַזְּנִינָק צִיְּתוֹנָג דָּעָרָזָעָן,
די גַּעַמְעָן פֿון שְׁכִיְּנִישְׁעָטָעָט אַנְגֶּלְאָך חַעְרָזָעָן.
און סְהָאָבָן וּקְסָמָעָם אַזְּנִינָק טְרוּיָעָר פָּאָרְבָּאָבָן די הענט,
בַּיּוֹ סְהָאָבָן גַּעַחְאַלְפָּן זִיכְּרָה וּוּינְגָּעָן, די כּוֹרְוּוּשָׁע וּוּנְגָּט.

אומזיסט וואלט געוווען זייןער וויינגען, אומזיסט זייןער טרעער;
ווער וועט אין דער „סאוט“ פאר אָגענער זיך אײַנשטעלן, ווער?

או ווייסער פַּלאָנטאַטָּאַר האָט יאָרֶן גַּעֲמִיעָרֶט אָזָאנְט
פֿוֹן סִינְעַ צָו גַּעֲנָעַר. אָונֵן שְׁטוּנְדִּיק האָלָט גְּרוּיִיט עַד אָין האָנְט
אָשְׁרוּיְטְּבִּיקִים, אָלְּיִנְטְּשִׁשְׁטְּרִיךְ אָגְרִיטִיעַן, פֶּאָר גַּעֲנָעַרְשֵׁן האָלְדִּז,
אָשְׁטוּרִיךְ צָו פָּאָרוֹוָרְפָּן אָפְּ סְׁלוֹפְּעָם, אָפְּ בִּימְעָר אַין וּוֹאלְדָ...
נָאָר אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס שְׁוֹן פָּאָרְשְׁטִיטִיט וּוּאָס די סִינְעַ נַאֲגָעַט די צִיִּיט
אָונֵן אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס שְׁוֹן שְׂוֹאָרְצָעַ, אָהָאנְט אַין אָהָאנְט,
וּוּעָלְן פָּאָרְטִּיבִּן די בָּאָסְּיִישׁוּן גַּעֲנְטְּשָׁרָם פֿוֹן לאָנד.

אוֹן פְּרִיְּוּוּט דָּאָן וּוּעָרָן, פֶּאָר יְעָדוֹן וּוּאָס אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס, די וּוּעָלָט.
אָונֵן קְרָאָכָן וּוּעָט וּזְאנְט וּוּאָס האָט בְּרוֹדָעָר פֿוֹן בְּרוֹדָעָר פָּאָרְשְׁטָעָלָט.

עַס שְׁמִידַת זַיְךְ דַּי אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס, אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס
אַין הַיּוֹמָעַן, פָּאָבְּרִיקָן, אַין שְׁעַפְּעָרָן, אַין פְּעַלְד אַין אַין שְׁאָכְטָן.
אָפְּ גַּאֲסָן אַין פָּעַסְטָעָן קָלְאָגָעָם, אַין קָאָמְפָן פָּאָר בְּרוּיט,
פָּאָרְמִישָׁן זַיְךְ אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס, קָלְוָוָן פֿוֹן הוּוִיט.

סְּהָאָט אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס זַיְךְ אָשְׁוֹן אַוְּיְגַּעְבָּוּיט דָּוֹרָךְ זַיְוִין מַיִּין,
צָו שִׁיצְנָן אַין קָאָמְפָן זַיְךְ. דָּעָר שְׁוֹן רְוֶפְּט זַיְךְ אָן: „איִי עַל דַּי“
אָונֵן וּוּאוֹ נָאָר עַס קוּמְפָן פָּאָרְשְׁקָלְאָפְּטָעָן פֶּאָר פָּרִיהִוִּיט אַין בְּרוּיט,
אָונֵן וּוּאוֹ נָאָר עַס לוּיְירָט אָפְּ אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס דָּעָר טְוִיט, —
איִי עַל דַּי גְּרוּיִיט צָו בָּאַשְׁיכְּזָן, אָונֵן שְׁטָאָרָקָן מִיט מְטוּט
די קוּמְפָעָרְשָׁעָן העַנְטָן. נִיט דָּעֶרְלָאָזָן אוֹ אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס
פָּאָרְגָּאָסָן זָאָל וּוּעָרָן. איִי הָאָט איִי עַל דַּי, פֿוֹן דָּעָר סָאוּט
דָּעַהְחָעָרט וּוּי דָּסָם קָאָל, דָּסָם פָּאָרְשְׁטִיקָטָעָן פֿוֹן סְׁקָאָטְסְּבָּאָרָא, שְׁרִיִּיט.
אוֹן גַּלְיִיךְ הָאָט צַעְקָלְוָנְגָעָן אָרוֹפְּ אִיִּי עַל דַּי אִיבָּעָר לְאָנד:
„זָאָל אָפְּטְשָׁעָלָן אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס דַּי מְעַרְדָּעָרְשָׁעָן האָנְט“!
אוֹן אִיבָּעָר דַּי גַּאֲסָן אָונֵן סְׁקָוּוּרָן פֿוֹן שְׁטָעַטְלָאָךְ אָונֵן שְׁטָעָט,
עַס האָבָּן זַיְךְ פּוִיסְטָן גַּעֲבִילָט, סְׁהָאָבָּן מִילְעָר גַּעֲרָעָדָט.
אוֹן אַרְכְּעַטְּעַרְקָלָאָס דָּעָרְקָלָאָס, פֿוֹן טְעַלְגָּרָאָף, בָּאָלָד
צָוָם לְיִנְטְּשָׁעָרָישָׁן סְׁקָאָטְסְּבָּאָרָא-דִּרְכְּטָעָר דָּעַטְרָאָגָן זַיְךְ: „הָאָלָט“!

פאר אומישולדיק ארכבעטער-בלוט, וועסט פאראנטווארטלעך זיין!
„א טוית צו די לינטשער! זאלן לעבן די סקטאטסבאראץ ניין!”

שטייט לינטשער אין ריבטען דראפען מאנטל, פארציטערט און בלאט.
אים דאכט זיך: עס שטרען זיך הענט, דורך דער שוויב, פון דער גאם.
ער זעט אפ די סקווערן פון שטטעט און אומעניאלן שטראם
פון ארכבעטער, ווייס און שווארצע, — א ברזיזקן יאמ;
דער שטראם שפרוייט זיך אויס און אט איז דער געריכט-זאל שווין פול,
די ארכבעטער-מאמע פארפלוייצט אים, — זיין ריכטערן שטול;
עס שמעטערן שוואונגניקע האמער דיז טורמעש ווענט,
און פרוי ווערן נגערש אינגלאך פון לינטשערן הענט.

הער ריכטער, ער שטייט און ער בייסט זיך די לייפן בייז בלוט.
פארברענען באיל נגערש אינגלאך — עס פעלט אים שווין מוט:
עס יאנן די שרעקיג בעילודר בא אים דורכנן קאפ,
און ס'כאממעט זיין מוטלאזע פעדער: „מיר ליאן עם אפ...”

שווין דריי יאָר אָזֶה אָזֶה דֵי אַרְכְּבָּעַטְּעָרְ-מַאֲכָּטְ פָּוְנָם לְאָנְדָּר
פארהאלטן, פון טויטן די אינגלאך, די לינטשערן האנט.
עס שטיילט ניט דער אַרְכְּבָּעַטְּעָרְ-צָאָרְן פָּוְן אַיְבָּעָר דֵּעָר וּוּלָט
און יאנט-אן אַיְ בָּסְיִישׁ הָעָרֶצֶר, אַ שְׂרָעְקִיגָּעַ קָעְלָט.
עס טְרָאָנְט זְיך אַ מַעֲכְּטִיקָעַ לְאַזְוְנָג שְׂטָאָט-אָוִים אַוְן שְׂטָאָט-איַין
„א טוית צו די לינטשערס! זאלן לעבן די סקטאטסבאראץ-ניין!”

לענינט קינדער

לענינט קינדער זייןצען אָפַּ דער גָּאָרָעָר עָרְד צַעֲשָׁאָטָן,
אָוּמְעָטוֹם וּוֹאוֹ קִינְדָּעָר וּוַיְיָנָעָן : בָּרוּיט.
אָוּמְעָטוֹם וּוֹאוֹ טְרוּיְעָרִיקָּעָ טָאָטְעַמְּאָטָע זַיְפְּצָן
טִיטָּגְּרוּיעָ פָּעָנִימָעָר, פּוֹל זָאָרָג אָוֹן נּוּיט.

לענינט קינדער ברענגןען האָפְּנוּגָּנָּג-פֿרִיד אָוֹן יָאנְטָעָפָּ
איַינְדָּעָרְמִיטָּן פָּן אָ גְּרוּיעָר וּזְאָךְ.
דָּאָרָטָן וּוֹאוֹ עַם בּוֹיְגָן רָוקְנָס זִיךְ פָּן שְׂוּוּעָרָעָרָ פְּרָאָצָע ;
וּוֹאוֹ עַם לְעֵשֶׁן אָוּיְגָן זִיךְ אִין יָאָךְ.

לענינט קינדער זייןצען מּוֹטִיך אָוֹן הָעַלְדִּישָׁ-בָּרָאָוּעָ
אָוֹן זַיְ שְׁטָעָלָן אַלְצְדִּינָּג אִין אִין קָאָן .
גִּיעָן דְּרִיְסְטָן אִין קָאָמָפָּ קָעָן סְוִינָעָן, דָּוָרָךְ גַּעַפָּאָרָן,
אָוֹן זַיְ הָוִיְבָן הָעֶכֶר לְעַנִּינָּטָפָּן.

לענינט קינדער זָאנָן : אַלְעַן גַּעַהְעָרָן זָאל צַו יְעַנְעָם
וּוֹאָם בָּאַשְׁאָפָּט אָ בָּרוּיט, אָ הוּוּי, אָ קְלִיְיד .
חָוָנָגָעָר, שָׁאָנָד, צַו דַּי וּוֹאָם רָוִיבָן פְּרָעָמְדָעָ פְּרָאָצָע,
אַרְבָּעָט — אָוּנוּעָר קָאָוָועָר, אַרְבָּעָט — אָוּנוּעָר פֿרִיד.

לענינט קינדער זָאנָן : גְּרוּוּם אָוֹן מּוֹכְטִיך אִיז דָּעָר סְוִינָעָן,
אָכְבָּעָר גְּרוּסְמָעָר פִּיל אִיז אָוּנוּעָר מְאַכְּט :
אָוּנוּעָר שְׁטָאָרָקָעָר אָרָעָם, אָוּנוּעָר פִּיל מְילִיאָאָנָעָנְדִּיקָעָר וּוּילָן —
אָוֹן דָּעַם סְוִינָעָם שְׁוֹוָאָרָצָע פָּעָסְטוֹנָג קְרָאָכָט.

אַרְבָּעָמֵתֶר־קִינְדָּעֶר־מַאֲרָשׁ

מִיר זַיִנְגַּן בְּרוֹאוּעַ קִינְדָּעֶר
סִי אַין שָׁוֵל אָוּן גָּסֶם,
מִיר זַיִנְגַּן בְּרוֹאוּעַ קִינְדָּעֶר
פָּונְ דָּעַם אַרְבָּעָמֵתֶר־קָלָאָם,—
מִיר וּוּלְן לְעַנְגַּן גָּוט אָוּן פִּינְ
וּוִי יַאֲטָן הַעַלְיוֹשָׁע צָו זַיִגְ
יַאֲטָן זַוְאָס זַיִנְגַּן שְׂטַעַנְדִּיק גְּרִיאִיט.

פָּאָרָאָוִים מִיר אַרְבָּעָמֵתֶר־קִינְדָּעֶר אָוּמְעָטוֹם,
אַין רִיְיָעַן פֻּעַסְטַ
מִיט שְׂטָאַלְצָעַ קָעֵפַ אָוּן פֻּעַסְטַן מָוֵט
אַנְטָקָעַן הַוְּנָגָעָר, נַוִּיט אָוּן קָעַלְטַ
הַעַלְפָּן מִיר בְּאָפְרִיְיָעַן דִּי וּוּלְטַ

עַם הַאַרְעָוָעַן אַונְדוּרָעַ טַاطָּע מַאמְעַ
טָאגַ אָוּן נַאֲכַטַּ, זַיִגְ בָּאָקָן בְּרוּיִיט; זַיִגְ גְּרָאָבָן קוּילַן
פָּנְ דָּעַר שָׁאָכַטַּ.
נַאֲרַ מִיר, אָן קוּילַן אָוּן בְּרוּיִיט,
מִיר לִיְיָזָן קָעַלְטַ אָוּן הַוְּנָגָעָרְגִּיט,
אַיִזְ זַגְגָּן מִיר קִינְדָּעֶר אַטְ אָזְוִי:

פָּאָרָאָוִים מִיר אַרְבָּעָמֵתֶר־קִינְדָּעֶר א. א. וּ.

עַם לִיְיָזָן קִינְדָּעֶר נַוִּיט אַין יַעַדְן בּוּרְזּוּיְילָאָנדַ
איּוֹ שְׁטְרָעָקָן מִיר צָו זַיִגְ פָּגָנוּוִיְמָן אַונְדוּרָעַ הַחֲנָטַ
אַונְדוּזַ אַיּוֹ קִיְּן כִּילָּעַקְ פָּאָלָק אָוּן שְׁפָרָאָה,
צִי וּוּיִם, צִי שְׁוֹאָרָאַיְ, מִיר זַיִנְגַּן גְּלִיכַ
גְּעַאיִינְקָטַ מַאֲרָשִׁירָן מִיר אַין מַאֲרָשַׁ.

פָּאָרָאָוִים מִיר אַרְבָּעָמֵתֶר־קִינְדָּעֶר א. א. וּ.

אֵינָה אֶלְתָּן :

בְּרִיאָה

3	— — — — —	פָּאוֹרוֹוֹאַרט
5	— — — — —	אַרְוּסְפָּאָר

הַעֲבָרָה פָּוּן דַּעֲכָרָה

9	— — — — —	אַ קְעַמְטְּשַׁלְעַ מִיטָּ פָּאַרְבָּן
10	— — — — —	וּעֲרַטְעָרָ-שְׁפִּילָ
12	— — — — —	דָּעָרָ מָאַנְדְּ-מָאַן
14	— — — — —	קִיְּן שְׁלָאַפְּלָאַנדָּ
15	— — — — —	וּאַלְ-זְוָאָגָלָ דָּעָרָ נָאַכְטָ-מָאַכְעָרָ
17	— — — — —	דָּעָרָ שְׁלָאָףָ
19	— — — — —	„בָּאָגְנוּןָ“ דָּעָרָ טָאַגְ-מָאַכְעָרָ
21	— — — — —	וּאַלְקָנְדְּלָעָ
23	— — — — —	קָאַמְאַנְדְּרָיָ שְׁטוּרָעָםָ מִיטָּ זְיַגְעָ וּוַיְנָטָן
25	— — — — —	פְּלוּ-לָאַנְדָּ
27	— — — — —	וְאַסְלָ פְּלוּטָ מִיטָּןָ פִּינְגְּרָהָוֹתָ
28	— — — — —	דיַ שְׁמַיְוָסָ-מָאַשְׁיָןָ
30	— — — — —	אַ וּוַיְנָטָןָ מִיטָּ וּוַיְנְטָעָלָאָךְ
31	— — — — —	דָּאָסָ צְוָנְעַקְיְּלָטָעָ וּוַיְנָטָלָ
32	— — — — —	שְׁנִיוּרְלָעְנְעַנְדָּעָ

אַונְטָעָרָ דָּעָרָ זְוָן

35	— — — — —	וּוַיְנְטָעָרָגְנָאַכְטָ
36	— — — — —	פְּרִוְיְינְגָ-רָעָנָןָ
37	— — — — —	פְּרִוְיְינְגָ-שְׁפִּילָעָרָ
38	— — — — —	פְּרִוְיְינְגָ-פְּיְוִינָגָלָ
39	— — — — —	אִידְיְוִיעָםָ צְוִוִּישָׁןָ לְיְהִיעָםָ
40	— — — — —	אַ וּמְעַרְדִּיקָעָרָ אַינְדָּעָרָפָרָיָ
42	— — — — —	דָּאָרָטָ-בְּיְלָדָעָרָ

一一一

- 44 ————— שטורעם און שטילקיות
45 ————— א מייסע פון א גאנץ יאד

בא'פעל'שע און בא'פעדער'שע

- 49 ————— סיעלע, קיעלע
50 ————— פיגעלע, פיגעלע
51 ————— באווערשאפט
52 ————— קופעריקו
53 ————— א מייסע מיט א פלייג
55 ————— שעואננע
56 ————— כ'חידל-געזינדל
58 ————— ח נעל, הענער
59 ————— דאס בריזל בא דעם מיזיל אין הייזל
61 ————— די רוייטע הוון און דער ראבער האן
62 ————— קוואקסוא די קטשקע און טערטל דער פראַש
63 ————— די בערן וואס קלערן

קליוינזועלט

- 67 ————— גיאָלקסעס געבורטסטאג
69 ————— גויטעלע און גויטעלע
71 ————— ריוועלע שרוייבט א בריוועלע
73 ————— כאווע די פאּוואָע
74 ————— צום לאָנד פון שפֿיל
76 ————— די זאטֶן-ארמיי
77 ————— צייט פון שפֿיל
78 ————— בערל ברען
79 ————— דאס פִּיעָלְעָא
80 ————— די קראָם
81 ————— קוליענדיך זיך
82 ————— באַלמַעַלְאַכְבָּעָם
84 ————— עטקע
87 ————— ווען איך זואָלט געווען

דער רופֿ פונֶם רויַיטָן רַיּוֹתָעַר

๖ ๑ ๑ ๓

- עם שלפקט נויט די מאמע
 מעקסיקאנער פּוּאָרְטָאֵל
 מוטער און קינדר —
 מיסטער גריין, דער "באָס"
 אַ נִי זַוְּגַלְדָּר
 דער רופֿ פונֶם רויַיטָן רַיּוֹתָעַר
 די באָלְאָדָע פָּזָן דעם גָּרָאָפּ מִיט זַיִן שְׁקַלְאָה
 הוֹרֶשׁ לְעַקְעָרֶת
 עַלְאָ מַיִּוְגְּנִים
 סְקַאְטְּסְבָּאָרָא
 לְעַנְיִים קִינְדָּעָר
 ארבעטער-קִינְדָּעָר-מָאָרָשׁ

